

ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Επιβράδυνση λόγω Γερμανίας

Δύο εβδομάδες μετά την απόφαση της ΕΚΤ να προχωρήσει σε νέα δέσμη μέτρων τόνωσης της οικονομίας, τα στοιχεία δικαιώνουν την επιλογή της καθώς εμφανίζουν την οικονομία της Ευρωζώνης ασταθή, με τη βιομηχανική παραγωγή να επιβραδύνεται και τον κλάδο να εμφανίζει συρρίκνωση στην ατμοσφαιρική της ευρωπαϊκής οικονομίας, τη Γερμανία. **Σελ. 10**

ΠΡΕΣΒΕΙΡΑ ΚΙΝΑΣ

Ενίσχυση συνεργασίας με Ελλάδα

«Θα ενισχύσουμε περαιτέρω τη συνεργασία μας σε τομείς όπως οι υποδομές, οι μεταφορές, η ενέργεια, οι τηλεπικοινωνίες και ο χρηματοοικονομικός τομέας», διαβεβαιώνει την «Κ» η πρέσβειρα της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας Τσανγκ Τσιγιουέ. Προσθέτει πως θα εμβραθύνει τη συνεργασία και στον πολιτισμό, στην εκπαίδευση, στον τουρισμό και αλλού. **Σελ. 16**

XERMAN BAN ROMΠΕΪ

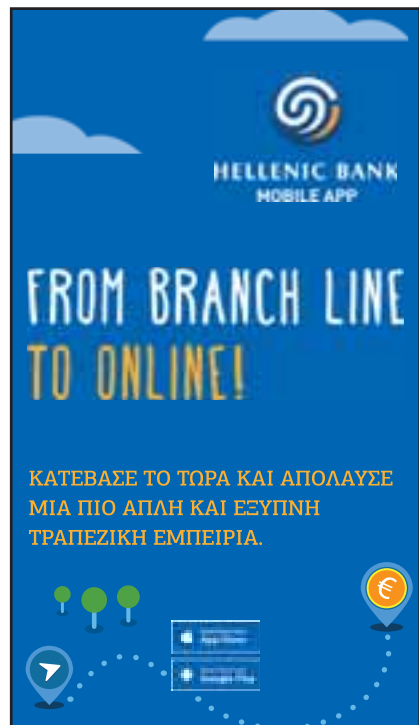
Αναγκαία η ευρωπαϊκή ενοποίηση

Η εμβάθυνση της ευρωπαϊκής ενοποίησης είναι η «μόνη διέξοδος» που θα επιτρέψει στα κράτη-μέλη της Ε.Ε. να διατηρήσουν την οικονομική τους ευημερία και τη γεωπολιτική τους αυτονομία, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής συγκυριαρχίας. Αυτά τονίζει, μεταξύ άλλων, ο πρώην πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Χέρμαν βαν Ρομπέι σε συνέντευξη στην «Κ». **Σελ. 11**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Όγκος συναλλαγών (εκατομμύρια €)

ΠΑΙΔΕΙΑ

Καλή θέληση και διάλογος μετά τις στάσεις εργασίας

Προσπάθειες για εκτόνωση της κρίσης στην Παιδεία, μετά τις στάσεις εργασίας των εκπαιδευτικών καταβάλλει το υπουργείο και προσκαλεί σε διάλογο τους φορείς της εκπαίδευσης. Οι εκπαιδευτικές οργανώσεις θέτουν συγκεκριμένους όρους για να έχει συγκεκριμένη μορφή και κατάληξη ο διάλογος. **Σελ. 5**

ΤΟΥΡΚΙΑ

Αποθηκεύουν τρόφιμα και ψάχνουν για καπάκια

Στην Τουρκία αποθηκεύουν τρόφιμα, καθώς φοβούνται ότι λόγω του υψηλού πληθωρισμού έρχονται μεγάλες αυξήσεις στις τιμές. Για τον λόγο αυτό μαγειρεύουν σάλτσες και φτιάχνουν τουρσί και παστά. Για να τα αποθηκεύσουν, όμως, και να διατηρηθούν τον χειμώνα, πρέπει να διαθέτουν τα περιζήτητα μεταλλικά καπάκια ώστε να σφραγίσουν τα βάζα. Σε αυτά παρατηρείται έλλειψη σε τόσο μεγάλο βαθμό, που έχει δημιουργηθεί μαύρη αγορά για... καπάκια. **Σελ. 12**

5 291296 000378

Στον πάγο η σύμβαση στα ξενοδοχεία

Ούτε συζήτηση τώρα λένε ξενοδόχοι που τρέχουν να καλύψουν τις ζημιές τους από την Thomas Cook

Πολλά μέτωπα στην ξενοδοχειακή βιομηχανία της Κύπρου ανοίγει η κατάρρευση της Thomas Cook. Οι ξενοδόχοι μετρούν τις ζημιές τους, ενώ η αβεβαιότητα ενισχύεται και από το επικείμενο Brexit, και ενδεχομένως άτακτο, γεγονός

που θα επιδράσει αρνητικά στις επιχειρήσεις τους. Το λειτουργικό κόστος των ξενοδοχείων ανοίγει αναπόφευκτα και το θέμα της συλλογικής σύμβασης. Οι εξελίξεις με την Thomas Cook φαίνεται να παγώνουν την ολοκλήρωση της δια-

δικασίας. Πηγές από την ξενοδοχειακή βιομηχανία ανέφεραν στην «Κ» ότι δεν μπορεί να συνεχιστούν οι διαβουλεύσεις. Η υπογραφή της σύμβασης και η εφαρμογή της θα ισοδυναμούσε με ξαφνικό θάνατο κάποιων ξενοδοχείων, λόγω ε-

πιδείνωσης των οικονομικών δεδομένων. Μπροστά στην κατάσταση, όπως διαμορφώνεται, δεν αποκλείεται οι ξενοδόχοι να ζητήσουν παράταση της διαδικασίας, παράταση της έναρξης ισχύος της συμφωνίας, ή ακόμα και να απορρίψουν την

πρόταση της Ζέτας Αιμιλιανίδου. Σε μια τέτοια περίπτωση, υπάρχει κίνδυνος να τιναχθεί στον αέρα η εργατική ειρήνη, καθώς οι συντεχνίες έχουν αποδεχθεί τη συμφωνία και αναμένουν την απόφαση των ξενοδόχων. **Σελ. 3**

Φακελώνει ντόπιες και ξένες εταιρείες το Πεκίνο

Εκτός των πολιτών της, η Κίνα βάζει στο μικροκόσμιο και τις επιχειρήσεις, δρομολογώντας ήδη τη συγκέντρωση οικονομικών και μη στοιχείων, από τη μισθοδοσία ή την παροχή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας μέχρι την εγγραφή ή όχι στελεχών στο Κομμουνιστικό Κόμμα, σε μια τεράστια βάση δεδομένων. **Σελ. 11**

Μπαίνει δυνατά στο ενεργειακό τοπίο η Ελλάδα

Ερευνες για υδρογονάνθρακες

Μια νέα, αναβαθμισμένη γεωπολιτική, παρουσία της Ελλάδας στο ενεργειακό τοπίο της Α. Μεσογείου διαμορφώνει η ολοκλήρωση των διαδικασιών για παραχώρηση των περιοχών δυτικά και νοτιοδυτικά Κρήτης, Ιονίου και Κυπριαρσιονικού Κόλπου. Η εξέλιξη αυτή ανάβει το πράσινο φως σε ExxonMobil, Total, Repsol, ΕΛΠΕ για επενδύσεις τουλάχιστον €140 εκατ. **Σελ. 15**

Καταστροφικό το άτακτο Brexit για την αγορά I.X.

Τον κώδωνα του κινδύνου κρούουν οι ευρωπαϊκές αυτοκινητοβιομηχανίες, οι οποίες θα βρεθούν αντιμέτωπες με πολύ σοβαρά προβλήματα εάν δεν αποχωρήσει συντεταγμένα η Βρετανία από την Ευρωπαϊκή Ένωση στις 31 Οκτωβρίου. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου θα πρέπει να επιβάλει δασμό 10% στα αυτοκίνητα. **Σελ. 10**

ΑΡΘΡΟ Του ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΓΚΟΥ

Αισιοδοξία με μέτρο...

Δεν πρέπει να υπάρχει αμφιβολία ότι το διεθνές περιβάλλον κρύβει πολλούς κινδύνους.

φορες περιοχές θα αντιμετωπίσουν ψύχαιμα το πλήγμα, σε συνεργασία με την πολιτεία. Αλλωστε, η επιχειρηματικότητα έχει και ρίσκα ... Αγνωστο λοιπόν από πού αντλούν την υπέρμετρη αισιοδοξία οι διάφοροι ιθύνοντες, αλλά ως ειδικό αποκλείεται να μη λαμβάνουν επίσης υπόψη τους ότι η Γερμανία, η «ατμομηχανή» της Ευρώπης, σημείωσε ύφεση 0,7% το πρώτο τρίμηνο του 2019

Καλή η προσπάθεια δημιουργίας κλίματος αισιοδοξίας στην Ελλάδα –στη βάση της αρχής ότι η καλή πορεία της οικονομίας έχει ως προϋπόθεση την κατάλληλη ψυχολογία του κόσμου– αλλά εξίσου καλή είναι η διατήρηση του μέτρου στις προβλέψεις των κυβερνητικών και άλλων αξιωματούχων. Ειδικά σε μια συγκυρία πρωτοφανούς γεωπολιτικής και ταυτόχρονα οικονομικής ρευστότητας διεθνώς.

Γιατί δεν πρέπει να υπάρχει αμφιβολία ότι το διεθνές περιβάλλον κρύβει πολλούς κινδύνους, και το βραχυπρόθεσμο, πιθανότατα και το μεσοπρόθεσμο, μέλλον της ελληνικής οικονομίας εξαρτάται εξαιρετικά πολύ από όσα συμβαίνουν γύρω μας. Αυτό το μέτρο λοιπόν ως κρατούν όλοι όσοι κάνουν υ-

παιριστόδοξες προβλέψεις για την ανάπτυξη...

Άμεση απόδειξη της αστάθειας του οικονομικού περιβάλλοντος (χωρίς να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες γεωπολιτικές εξελίξεις στην περιοχή μας) αποτελεί η ξαφνική χρεοκοπία της μεγάλης και ιστορικής τουριστικής εταιρείας «Τόμας Κουκ». Σε άλλες σελίδες της «Καθημερινής» ο αναγνώστης θα βρει χρήσιμες πληροφορίες περί του συμβάντος, όμως μόνο το γεγονός ότι η εταιρεία διακινούσε περίπου το 7,5% των τουριστών που επισκέπτονταν την Ελλάδα κατά 'έτος δείχνει πόσο σοβαρές μπορεί να αποδειχθούν οι συνέπειες για τον ελληνικό τουρισμό, δηλαδή για τη «βαριά» βιομηχανία της χώρας. Ελπίζεται ότι οι ξενοδόχοι που πλήττονται σε διά-

και, αν κάτι ανάλογο γίνει και το δεύτερο, τότε επισήμως πλέον θα καταγραφεί ότι βρίσκεται σε κατάσταση ύφεσης. Η γερμανική κυβέρνηση εξαγγέλλει ήδη μέτρα για την αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης, αλλά υπάρχει κανείς που να νομίζει ότι δεν θα επηρεαστούν άλλες ευρωπαϊκές χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας; Ή μήπως δεν αντιμετωπίζουν άμεσο κίνδυνο ύφεσης και άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες;

Στις «ειρηνικές» αρνητικές προοπτικές πρέπει να προστεθεί το Brexit βεβαίως. Η φιλολογία των μίντια αναφέρεται κυρίως στα δεινά που θα υποστεί η Βρετανία, ιδίως αν είναι άτακτο, αλλά οι επιπτώσεις θα είναι σε ένα βαθμό αρνητικές και για την Ευρωπαϊκή Ένωση, της οποίας ευτυχώς παραμένει μέλος η

Ελλάδα. Όλα αυτά σε συνάρτηση με τον «ειρηνικό» (προς το παρόν) οικονομικό πόλεμο ΗΠΑ - Κίνας σήμερα, ΗΠΑ - Ευρωπαϊκής Ένωσης ίσως αύριο και τις κυρώσεις που μοιράζει αφεαδώς ο Ντόναλντ Τραμπ προς διάφορες κατευθύνσεις. Οι αρνητικές «ειρηνικές» προοπτικές όμως πλαισιώνονται και από φόβους θερμών συγκρούσεων στη Μέση Ανατολή, άρα δύο βήματα από την Ελλάδα. Ενδεχόμενος γενικευμένος πόλεμος με επίκεντρο το Ιράν θα είναι καταστροφικός για την Ευρώπη, άρα και την Ελλάδα. Το πετρέλαιο θα φτάσει στα ύψη, η Τουρκία πιθανώς θα βρει ευκαιρία επιθετικότητας και το προσφυγικό θα πάρει αφάνταστες διαστάσεις. Επομένως επιβάλλεται μέτρο στις υπεραστιόδοξες δηλώσεις!

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σελ. 6

● Νέα Υόρκη: Ανοίξε το κουτί της Πανδώρας με τη συνάντηση.

Νέο

Mitsubishi ASX

από
€17.900MITSUBISHI
MOTORS

Drive your Ambition

CharPilakoutasgroup

☎ 77773344

www.mitsubishi-motors.com.cy

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

The Thomas Cook Affair

Φαίλισε και η Thomas Cook, ένα brand name 178 χρόνων που ανέμιζε τη σημαία του πάνω από ένα κολοσσό της τουριστικής βιομηχανίας. Ο όμιλος φυσικά από πολύ χωρίς στην ιστορία του δεν θύμιζε την αρχική του μορφή, καθώς εξελισσόταν συνεχώς με γεωμετρική πρόοδο με εξαγορές, συγχωνεύσεις, πωλήσεις, επεκτάσεις, τόσο κάθετα όσο και οριζόντια τόσο σε γκάμα προϊόντων όσο και γεωγραφικά, με πλήρεις ανακατατάξεις στο μετοχικό του προφίλ μέχρι που έφτασε στο σήμερα – δηλαδή στο απόλυτο μηδέν αφήνοντας πλήρως εκτεθειμένους πιστωτές, συνεργάτες, μετόχους, υπαλλήλους, ξενοδόχους, ταξιδιώτες και όχι μόνον.

Ενδεχομένως οι όποιες έρευνες διεξαχθούν από εδώ και πέρα να δείξουν πως πρόκειται για μια κλασική περίπτωση κακού management. Μπορεί εκ πρώτης όψης να μη σημαίνει και πολλά αυτό το πράγμα, πλην όμως μπορεί να αποτελέσει ένα λιθοράκι ως προς τις πρακτικές διοίκησης που ακολουθούνται από τις διευθύνσεις τέτοιων οργανισμών σε συνδυασμό με τους τρόπους αμοιβής τους, αλλά και το τι μπορεί να σημαίνει η επέκταση των εργασιών τέτοιων οργανισμών σε βαθμό που να αποτελεί μέχρι και ωρολογιακή βόμβα στα θεμέλια οικονομιών μικρής, μεσίας αλλά και μεγάλης κλίμακας, τόσο σε μακροοικονομικό επίπεδο αλλά κυρίως σε μικροοικονομικό επίπεδο.

Παρόλα τα μεγέθη αυτού του οργανισμού, τα οποία περιληπτικά συνοψίζονται σε ετήσιο τζίρο σχεδόν €10δισ., σε 21.000 υπαλλήλους, σε φυσική παρουσία σε πολλές χώρες σε εκατομμύρια ταξιδιώτες ανά το παγκόσμιο, η αγγλική κυβέρνηση απέρριψε αίτημα του για παροχή οικονομικού σωματίου ύψους £150 εκ. το οποίο θα του εξασφάλιζε μια παράταση ζωής μέχρι το τέλος του χρόνου. Διά στόματος του αρμόδιου Υπουργού αλλά και του Πρωθυπουργού της Βρετανίας, οποιαδήποτε βοήθεια θα περιέχει το λεγόμενο «moral hazard» και κάτι τέτοιο θα πρέπει να αποφευχθεί. Συνεπώς το «too big to fail» δεν ισχύει και αφέθηκε να πτωχεύσει άσχετα αν η μεγαλύτερη Βρετανική επιχείρηση επαπατρισμού βρετανών από την εποχή του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου θα στοιχίσει στον βρετανό φορολογούμενο κοντά στα £100 εκ, ή περίπου τα 2/3 του ύψους της βοήθειας που ζήτησε από το κράτος ο οργανισμός. Για όσους δεν είναι εξοικειωμένοι με την έννοια του «moral hazard» αλλά να αναφέρω πως έχει να κάνει με το πόσο κάποιος αυξάνει την έκθεση του στο ρίσκο όταν κάποιος άλλος τον έχει εξασφαλίσει. Άρα αν μια διεύθυνση νιώσει πως – αν πούμε – το κράτος θα επέμβει έστω την δωδεκάτη για να σώσει τον οργανισμό τον οποίο διοικεί αν σαν αποτέλεσμα των δικών της ενεργειών τον φέρει στα πρόθυρα της χρεοκοπίας, επειδή είτε ο οργανισμός είναι σημαντικός για την οικονομία ή απλά επειδή τέτοια πολιτική έχει το κράτος (π.χ. να κρατικοποιεί), τότε η διοίκηση θα συμπεριφέρεται όσο πιο ριψοκίνδυνα θέλει εφόσον τον τελικό λογαριασμό αν κάτι

πάει στραβά θα τον ρουφήξει το κράτος (φορολογούμενος) ή θα τον εξαργυρώσει σε μπόνους αν το εγχείρημα επιτύχει. Αυτός είναι και ο λόγος που κάποιοι χρηματοοικονομικοί κολοσσοί αφέθηκαν να χρεοκοπήσουν πριν καμιά δεκαριά χρόνια. Δεν ήταν ποτέ θέμα χρημάτων και που να τα έβρισκαν για να τους κάνουν bail-out. Έπρεπε να αφεθούν να χρεοκοπήσουν για να λάβουν το μήνυμα οι υπόλοιποι και να «φέρουν τα μίλια τους».

Τώρα στο διά ταύτα. Τι θα γίνει τώρα; Σε ό,τι αφορά στον ίδιο τον οργανισμό, οι εκκαθαριστές θα αρχίσουν να πουλούν περιουσιακά στοιχεία και να αποπληρώνουν υποχρεώσεις. Σίγουρα οι τελευταίες δεν θα καλυφθούν σε μεγάλο ποσοστό και όσοι έχουν να παίρνουν θα αναγκαστούν να απορροφήσουν τη ζημιά. Για κάποιους η ζημιά θα αποτελεί επιφανειακό και επιπόλαιο τραύμα και για κάποιους άλλους ενδεχομένως να είναι μέχρι και θανατηφόρο. Σκεφτείτε μια μικρή ξενοδοχειακή μονάδα στην Κύπρο η οποία εργαζόταν σχεδόν αποκλειστικά μαζί τους. Αν είναι απλώς αυτοί εδώ και τρεις-τέσσερις μήνες (καλοκαιρινή σαιζόν) και ακυρώνονται τα συμβόλαια τους από εδώ και πέρα, τότε αυτή η μονάδα θα τραβήξει βαρετό κουπί για να επιβιώσει. Σύμφωνα με επίσημες ανακοινώσεις, ο οργανισμός χρωστά περί τις €50 εκ. σε ξενοδόχους. Ακούγονται λίγα, αλλά δεν είναι για κανένα ξενοδοχείο ανεξαρτήτως κλίμακας, ιδιαίτερα αν υπάρχει και δανεισμός από τράπεζες, που είναι βέβαιο πως υπάρχει σε μεγάλο ποσοστό. Να κόψουμε μια επιταγή από το ΥΠΟΙΚ και να τα καλύψουμε; Σίγουρα έχουμε τους παράδες. Πιστεύω όμως πως όχι. Τόσο για ηθικούς όσο και για πρακτικούς λόγους. Αυτό θα πρέπει να γίνει μάθημα, όπως αυτά που λέμε κατά καιρούς, πως δεν πρέπει να βάζουμε όλα τα αυγά μας στο ίδιο καλάθι, πως θα πρέπει να ανοικτούμε σε νέες αγορές, πως θα πρέπει να αναβαθμιστούμε σε ποιοτικό προσορισμό, πως θα πρέπει να ξεφύγουμε από το «all inclusive», πως θα πρέπει να γίνει σοβαρή προσπάθεια να ελκύσουμε και τον Κύπριο σαν τουρίστα κλπ. Δεν ξέρω πόσοι θα πιάσουν τον σαρκασμό, αλλά καταντήσαμε να συμπεριφερόμαστε στους τουρίστες σαν «ιθαγενείς» και στους ιθαγενείς σαν «τουρίστες».

Κατά τ' άλλα το κενό αέρος που δημιουργεί η χρεοκοπία του Thomas Cook είναι σίγουρος ότι θα καλυφθεί πλήρως από τον ανταγωνισμό σε απειροελάχιστο χρονικό διάστημα σε όλα τα επίπεδα και σε ένα χρόνο από σήμερα όλο αυτό θα είναι μια απλή ανάμνηση. Πλην φυσικά αυτών που θα προσπαθούν να επουλώσουν τα βαθιά οικονομικά τους τραύματα στην συνείδηση των επιλογών τους, αλλά και αυτών που διαβάζουν μόνο επικεφαλίδες και μπορεί να πιστεύουν πως ο Χάρης Γεωργιάδης επιτάνες άφησε και τον Κουκ να «παττήσει» επειδή αρέσκεται στο σπορ.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου είναι MRICS CEO, APS Androu Property Strategy - Chartered Surveyors.

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Εδώ τα πρακτικά, εκεί τα πρακτικά, πού είναι τα πρακτικά;

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

«Νίκο εγώ πάντως δεν θέλω να κρατάμε πρακτικά στις συναντήσεις μας!»

την ΔΔΟ. Το σημαντικό είναι ότι λέει πως την απορρίπτει επειδή ο Ν. Αναστασιάδης του πρότεινε Συνομοσπονδία! Στην παρουσία του Χριστοδουλίδη... Και υπάρχουν και πρακτικά... Θα τα δούμε;»

Πηγή μου από τη Νέα Υόρκη μου έλεγε χθες βράδυ ότι και ο Πρόδρομος και ο Χριστοδουλίδης, ύστερα από συνεννόηση με τον Healthy ετοίμαζαν απαντήσεις στα... μαζικά αιτήματα για δημοσιοποίηση των πρακτικών. Δεν ήταν ωστόσο σίγουρο εάν τελικά θα δινόταν οι απαντήσεις ή αν θα αφηνόταν το θέμα να «ξεφουσκώσει», κάτι για το οποίο όλοι αμφέβαλλαν.

Τρικυμία προκάλεσε η πρόταση του ευρωβουλευτή του ΑΚΕΛ Νιαζί Κιζίλγιουρεκ για εισαγωγή της τουρκικής ως επίσημης γλώσσας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε κομματικό γραφείο στη Λευκωσία (όχι του ΑΚΕΛ) γινόταν χθες συζήτηση για τον τρόπο που πρέπει το κόμμα να αντιδράσει και αποφασίστηκε να μην λη-

φθούν βιαστικές αποφάσεις. Όπως λέθηκε, θα πρέπει να ρωτηθεί το ΑΚΕΛ για την ανακίνηση τέτοιου θέματος ειδικά την περίοδο, αφού είναι δικός του ευρωβουλευτής που το θέτει και τι προσπαθεί να πετύχει με αυτό.

Αλλά, όπως με πληροφόρησε η αγαπημένη μου κυρία Γιαννούλλα, η οποία ως γνωστόν ακούει όλα όσα ψιθυρίζονται στους διαδρόμους του ΑΚΕΛ και ακόμη περισσότερα, και στο ίδιο το κόμμα του λαού υπήρξαν αντιδράσεις από την πράταση Νιαζί. Όπως μου είπε, στέλεχη ακούστηκαν σε κατ' ιδίαν συζήτηση να διερωτώνται εάν έδωσε ο Άντριος τη συγκατάθεσή του να τεθεί αυτή τη στιγμή η ερώτηση του Νιαζί στο Ευρωπαϊκό βουλιό ή «εάν αυτή η ερώτηση σηματοδοτεί την αρχή του τέλους του μήνα του μέλιτος».

“Δίνουμε πολύ γρήγορα δικαιώματα σε όσους μας αμφισβητούν που καταφέραμε να εκλέξουμε Τουρκοκύπριο και η θέση ότι η πρόταση έγινε το 2016 από τον Ανα-

στασιάδη δεν πείθει κανένα. Άλλες ήταν οι συγκυρίες τότε και άλλες τώρα. Λίγη υπομονή δεν έβλαψε ποτέ κανένα και σίγουρα δεν θα έβλαπτε εμάς που κατηγορούμε όλους τους άλλους ότι δεν μελετούν τις παρενέργειες των πράξεών τους”, φέρεται να υποστήριξε το ΑΚΕΛικό στέλεχος.

Το άλλο στέλεχος, σύμφωνα πάντα με την κυρία Γιαννούλλα, υποστήριξε πως ο Νιαζί “ήθελε όσο τίποτε να προωθήσει αυτό το θέμα και να οικειοποιηθεί όσο μπορεί τις εξελίξεις γύρω από αυτό. Το πιο πιθανό είναι πως δεν πρόκειται να υπάρξουν σημαντικές εξελίξεις αλλά η σύνδεση του ονόματος του Νιαζί με την πράταση για εισαγωγή της τουρκικής στην ΕΕ ήταν παλαιό όνειρο. Μην σας πω από τότε που ήταν σύμβουλος του Αναστασιάδη...”.

ΚΟΥΙΖ: Ποια βουλευτής δεν τα πάει καθόλου, μια καθόλου καλά με τον κομματάρχη της;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Ποιητική βραδιά αφιερωμένη στον Μάριο Αγαθοκλέους από τους φίλους του

Οι φίλοι του ποιητή Μάριου Αγαθοκλέους διοργανώνουν ποιητική βραδιά αφιερωμένη στην τελευταία του ποιητική συλλογή «Θάνατος σε ανοικτή ζώνη» (εκδ. Περί λύχνων αφός, Λευκωσία 2018), φιλοξενούμενοι από το ΜΙΤΟΣ κέντρο παραστατικών τεχνών. Είναι σημαντικό αυτό που μου είπε ο Μάριος Αγαθοκλέους για τη συνάντησή αυτή, το πόσο σημαντικό πράγμα είναι η φιλία, για τη μαγεία που βγαίνει από τη φιλία. Κύριος ομιλητής στην εκδήλωση θα είναι ο Χρίστος Μελίδης, με θέμα «Υφαινόνας το 'σάβανο του θανάτου' – Μια περιδιάβαση στα δεκαεν(νέα) ποιήματα του Μάριου Αγαθοκλέους», με μουσικές επιλογές από Τάσο Ζαχαρίου. Ποιήματα κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης θα διαβάσουν οι Έλενα Αγαθοκλέους, Κυριάκος Αναγιωτός, Πάμπης Αναγιωτός, Τάσος Ζαχαρίου, Κώστας Μακρίδης, Μίμης Σοφοκλέους και Νένα Φιλόπου.

Ανεπιτήδευτα ποιητικούς

Για τη συλλογή του «Θάνατος σε ανοικτή ζώνη» ο Αγαθοκλέους σημειώνει ότι μπορεί τα ποιήματά του να μελετούν το ζήτημα του θανάτου, όμως δεν είναι απαισιόδοξα ποιήματα. «Πιστεύω πως ό,τι και αν λέει το ποίημα, ή αν θέλεις, όποια αλήθεια καταθέτει, έστω και μικροσκοπική, όσο φοβερή κατάθεση κάνει, όσα λυπημένα πράγματα κι αν λέει, ή είναι επαναστατικό το ποίημα. Τι κάνει η αλήθεια;

Αναγνωρίζει το γεγονός, κάνει μία διάγνωση, και έπειτα μένει στον καθένα μας να προστρέξει στη θεραπεία.»

Η ποίηση του Μάριου Αγαθοκλέους, ο οποίος έχει έως σήμερα εκδώσει πέντε συλλογές (Εοιθία [1983], Ηδονοβλεψίας [1988], Η Γυναικα με τα μαύρα [2003], Άπτερος λύπη [2012], Θάνατος σε ανοικτή ζώνη [2018]), όπως λέει ο Χρίστος Μελίδης όσα γράφει ο Μάριος είναι αποκλειστικά από δικά του βιώματα και εμπειρίες, δεν χρησιμοποιεί ποτέ σπάνιες λέξεις, ούτε επιδιώκει να εντυπωσιάσει με το λεξιλόγιό

Η συλλογή του Αγαθοκλέους πολεμάει τη λήθη του θανάτου, μιλάει για πολλά, ο ίδιος ως αίτιο μπαίνει μπροστά και δείχνει έναν άλλον ποιητικό δρόμο.

του. Η περιδιάβαση που θα κάνει ο κ. Μελίδης με τον τίτλο του είναι ενδεικτική και του ποιητικού αποτυπώματος του Αγαθοκλέους, «το σάβανο, που υφαινεται, προορίζεται για τον θάνατο, αυτός είναι που πεθαίνει». Είναι σημαντικό επίσης, όπως μου εξήγη ο κ. Μελίδης, ότι ο Μάριος Αγαθοκλέους δεν εκβιάζει συναισθηματικά

Οι φίλοι του Λεμεσιανού ποιητή Μάριου Αγαθοκλέους παρουσιάζουν την τελευταία του συλλογή «Θάνατος σε ανοικτή ζώνη».

τον αναγνώστη και δεν τον ενδιαφέρει να εντυπωσιάσει. «Και εγώ και ο Μάριος πιστεύουμε ότι ο κάθε ποιητής λέει τα πράγματα με τον δικό του μοναδικό και ξεχωριστό τρόπο, και θεωρώ ότι το ποιητικό αποτέλεσμα στην ποίηση του Μάριου, και φυσικά στην κάθε καλή ποίηση αναδύεται μέσα από τον τρόπο που λέγεται

κάτι, και όχι από αυτό που εννοείται από το ποίημα. Νομίζω ότι η ποίηση του Αγαθοκλέους είναι αληθινή και έντονα βιοματική». Όπως έγραψε και διαδραστικά αναγνώστρια του Μάριου Αγαθοκλέους «Θέλω η ποιητική φλόγα να με φωτίζει όχι από δάδες και πανθηϊστικά κάτοπτρα, όχι από μεταλαμπαδεύσεις και ιερούς βω-

μούς, αλλά από τα σπασμένα γυαλιά σε σκουπίδοτοπο» και αυτό είναι σημαντικό, διότι η απλότητα του ύφους του Αγαθοκλέους έχει φως, δεν κλειν τον αναγνώστη, ούτε η πυρά των λέξεών του τον κρατάει μακριά. Όπως σημειώνει και ο κριτικός λογοτεχνίας και φιλόλογος Παναγιώτης Νικολαΐδης: «Η ποίηση του Μάριου Αγαθοκλέους και αυτό το θεωρώ σημαντικό, θετικό στοιχείο της δουλειάς του, ακόμα και όταν πρόκειται για ποιήματα ποιητικής, πείθουν με την αλήθεια τους. Κι αυτό γιατί αφενός ο ποιητικός πυρήνας διαποτίζεται, βυθίζεται στο βίωμα και αφετέρου γιατί αυτό το βίωμα πραγματώνεται συχνά σε αισθητικά λειτουργική ποίηση».

Ο Γιώργος Φράγκος σε κριτική του γράφει για τη συλλογή: «Σε όλο το βιβλίο ο Μ.Α. πραγματεύεται τρεις θεμελιώδεις έννοιες, το θάνατο, τη θλίψη και την μοναξιά. Μάλιστα, διαχειρίζεται αισθητικά αυτές τις έννοιες με έκδηλο πεσιμισμό και ιδιαίτερα προσωπικές προσλαμβάνουσες παραστάσεις» και χαρακτηρίζει την ποίησή του «ποίηση δωματίου», και δεν έχουμε παρά να συμφωνήσουμε, ωστόσο, ακόμα και αν νομίζω ο Αγαθοκλέους ότι οι κραυγές του δεν κυκλοφορούν στο αναβαθμισμένο κέντρο της πόλης ούτε καν έξω απ' το σκοτεινό του δωμάτιο αισθανόμαι ότι κάνει λάθος. Όποιος θέλει να ακούσει, θα ακούσει, ο Μάριος κάνει το χρέος του, γράφει, μπορεί να θέτει εαυτών στην ποιητική κλίση και να φαίνεται ότι το ποιητικό

υποκείμενο είναι περικαρακωμένο, αλλά σκεφτείτε πόσα ποιητικά υποκείμενα είναι κλεισμένα σε σκοτεινά δωμάτια...

Ο Χρίστος Μαυρής παρατηρεί ότι στο σύνολό της η ποίηση του Μάριου Αγαθοκλέους είναι υπαινικτική, έχει υποδόρια ένταση και διαθέτει πολλά υπαρκτικά ερωτήματα, και καταλήγει: «όπως διαπιστώνω, υπάρχουν πολλές κραυγές, δάκρυα και στεναγμοί. Υπάρχει το άστρο και το μαύρο. Υπάρχει η καρά και η λύπη. Υπάρχει, με μία λέξη, η χαρμολύπη». Επιστρέφω στους στίχους του Μάριου Αγαθοκλέους, «Οι κραυγές μου δεν κυκλοφορούν / στο αναβαθμισμένο κέντρο της πόλης / ούτε καν έξω / απ' το σκοτεινό μου δωμάτιο», δεν κρύβονται πίσω από αυτούς τους στίχους ένταση, λύπη, ειρωνεία; Η συλλογή του Αγαθοκλέους πολεμάει τη λήθη του θανάτου, μιλάει για πολλά, ο ίδιος ως αίτιο μπαίνει μπροστά ως ποιητικό υποκείμενο και δείχνει έναν άλλον ποιητικό δρόμο. Πολλά ποιήματα της τελευταίας αυτής συλλογής του Μάριου Αγαθοκλέους είναι αφιερωμένα σε φίλους του και αυτό δίνει στην εκδήλωση μία έντονη συναισθηματική διάσταση. «Είναι σημαντικό να σε τιμούν οι φίλοι σου», μου λέει ο Μάριος Αγαθοκλέους.

Πληροφορίες: Πέμπτη 26 Σεπτεμβρίου, ώρα 8:00 μ.μ. Παλιό Ξυδάκι, Γενεθίου Μιτέλλα 34, Λεμεσός.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Υπεύθυνος Υλική: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολογία: ΠΑΝΤΕΑΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΛΗΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Απειλείται η εργατική ειρήνη στα ξενοδοχεία

Οι εργοδότες δεν φαίνονται διατεθειμένοι να συζητήσουν τώρα τη συλλογική σύμβαση, λόγω των ζημιών από την κατάρρευση της Thomas Cook

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Η είδηση της χρεωκοπίας της Thomas Cook και η διαπίστωση ότι λείπουν από τα ταμεία των ξενοδόχων ούτε λίγο ούτε πολύ περίπου 50 εκατομμύρια ευρώ, είναι σαφές ότι ανοίγει πολλά μέτωπα στην ξενοδοχειακή βιομηχανία. Η καμπάνα κτυπά για τους ξενοδόχους οι οποίοι παρά τα σημάδια συνέχιζαν να υπογράφουν συμφωνίες με τον βρετανικό κολοσσό ταξιδιών, που πλέον βρίσκονται αντιμέτωποι με πρόβλημα βιωσιμότητας, ωστόσο το μούδιασμα και η αβεβαιότητα είναι αυτά που χαρακτηρίζουν τα τελευταία εικοσιτετράωρα την πλειοψηφία των ξενοδόχων στην Κύπρο. Ενός κακού μύρια έπονται, είναι γνωμικό το οποίο φαίνεται ότι ενστερνίζονται τις τελευταίες ώρες

Την ώρα που η έλλειψη ρευστότητας απειλεί με λουκέτο κάποια ξενοδοχεία, δεν είναι ώρα να αυξηθεί το λειτουργικό κόστος υπογραμμίζουν πηγές.

Ξενοδοχειακοί κύκλοι. Δεν είναι μόνο ότι χάνεται ποσοστό από την βρετανική αγορά, ούτε το οικονομικό κενό που προκύπτει, αλλά είναι η γενικότερη αναστάτωση που θα προκαλέσει στην τουριστική αγορά, η αλλαγή στις ισορροπίες, η αύξηση ή η μείωση στις τιμές, αλλά και το πώς αυτή η εξέλιξη θα επιδράσει και εσωτερικά στην λειτουργία των ξενοδοχείων αλλά και στα εργασιακά θέματα. Και όλα αυτά, εν αναμονή του Brexit.

Το σενάριο του άτακτου Brexit και το πώς αυτό θα επιδράσει αρνητικά στις επιχειρήσεις τους, ήταν το βασικό επιχείρημα αλλά και η ανησυχία που προέτασαν οι ξενοδόχοι προτού εγκρίνουν και υπογράψουν την πρόταση της Υπουργού και την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης. Η προσκόλλησή τους στο Brexit, ωστόσο, ίσως ήταν αυτό που δεν τους άφησε να προβλέψουν και να κινηθούν έγκαιρα και να προφυλάξουν

Δεκάδες χιλιάδες θα στοικίσει σε κάθε ξενοδοχείο η συμμόρφωση με την πρόταση της Υπουργού Εργασίας και την αύξηση του εργατικού κόστους. Συνολικά, το κόστος είναι μερικά εκατομμύρια, τα οποία υπό τις συνθήκες οι ξενοδόχοι δεν μπορούν να επιμίστουν.

τις επιχειρήσεις τους από τον τυφώνα της Thomas Cook.

Η επόμενη μέρα, το λειτουργικό κόστος των ξενοδοχείων, που ως επιχειρήσεις θα πρέπει να συνεχίσουν να είναι βιώσιμες, είναι ένα μεγάλο ζήτημα και ένα ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί. Το ερώτημα αυτό, στο πλαίσιο ενός παραγωγικού συλλογισμού, ανοίγει αναπόφευκτα το θέμα της συλλογικής σύμβασης.

Αφού οι επιχειρήσεις δεν θεωρήστηκαν και βρίσκονται αντιμέτωπες με θέματα ρευστότητας, είναι σαφές ότι οι εξελίξεις με την Thomas Cook στην ουσία παγώνουν την ολοκλήρωση της διαδικασίας για την συλλογική σύμβαση. Πηγές από τους ξενοδοχειακούς κύκλους δηλώνουν στην «Κ» ότι δεν μπορεί να συνεχιστούν οι διαβουλεύσεις για την συλλογική σύμβαση, στην σκιά των τελευταίων εξελί-

ξεων. Στην ουσία με την υπογραφή της σύμβασης και την εφαρμογή της, μεταφράζεται για μερίδα ξενοδόχων με ξαφνικό θάνατο, λόγω επιδείνωσης των οικονομικών δεδομένων. Δεν μπορεί, εξηγούν οι ίδιες πηγές, ένας ξενοδόχος που έμεινε με τρύπα μερικών εκατομμυρίων, ναβάλει στην υπογραφή του σε μια πρόταση η οποία αυξάνει τα λειτουργικά έξοδα της επιχείρησής του. Πηγές από τις τάξεις

των ξενοδόχων αναφέρουν ότι ενώ πριν από μερικές μέρες οι ξενοδόχοι ζητούσαν διευκρινήσεις από την Υπουργό Εργασίας για συγκεκριμένες πρόνοιες της πρότασης της, πλέον με τις εξελίξεις στον βρετανικό κολοσσό ταξιδιών, κανείς δεν τολμά να ανοίξει αυτή την συζήτηση.

Κόστος εκατομμυρίων

Η πρόταση της Υπουργού Εργασίας, τον προηγούμενο μήνα είχε αγκαλιαστεί από τις συντεχνίες. Έγινε επίσης αποδεκτή, αν και με κάποια επιφύλαξη από πλευράς των ξενοδόχων, κυρίως λόγω της θεσμοθέτησης του κατώτατου μισθού σε συγκεκριμένα ξενοδοχειακά επαγγέλματα αφού κάτι τέτοιο σαφώς και θα αυξήσει το εργατικό κόστος. Μάλιστα κάποια ξενοδοχεία θα επιμίστουν με επιπλέον

Εξελίξεις για την συλλογική σύμβαση στην ξενοδοχειακή βιομηχανία θα πρέπει να αναμένονται τουλάχιστον μέσα στους επόμενους δύο μήνες.

ποσό 200 χιλιάδων ή άλλα με επιπλέον 300 χιλιάδες ενώ συνολικά το επιπλέον κόστος για την εργοδοτική πλευρά εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ.

Καταλαβαίνουν, αλλά

Πάντως και η πλευρά των συντεχνιών παρακολουθεί τις εξελίξεις που ακολουθούν το κλείσιμο της Thomas Cook, από την στιγμή που υπάρχει ενδεχόμενο να αγγίσουν και τα μέλη τους. Πέραν ενδεχόμενων περικοπών, για τις οποίες αν και δεν έγινε επίσημα αναφορά, δεν είναι απομακρυσμένο σενάριο, οι συντεχνίες συνεχίζουν να είναι σε επιφυλακή από την στιγμή που ακόμα εκκρεμεί η διαδικασία συλλογικής σύμβασης. Αναντίθετα το γεγονός ότι κατάφεραν να πετύχουν την κατοχύρωση συγκεκριμένων επαγγελμάτων, και την θέσπιση κατώτατου μισθού σε περίπου είκοσι ειδικότητες ό-

πως καμαριέρες, γκαρσόνια και υπάλληλους υποδοχής, θεωρείται νίκη για την συνδικαλιστική πλευρά, την οποία δεν αναμένεται να είναι διατεθειμένοι να απωλέσουν. Μεταξύ άλλων στο πακέτο της σύμβασης επαναφέρονται ρυθμίσεις προ του 2013 που αφορούν τις υπερωρίες και τα ρεπό των ξενοδοχοúπαλλήλων. Μιλώντας στην «Κ» ο γ.γ. της ΠΕΟ Παμπίτης Κυρίτσος αναφέρει ότι όλα εξαρτώνται από την ανταπόκριση των ξενοδόχων. Ξεκαθαρίζει ότι από πλευράς συντεχνιών, η διαδικασία έχει ολοκληρωθεί, αφού έγιναν οι επαρκείς συνεντεύξεις και η πρόταση της υπουργού έλαβε το πράσινο φως.

Τα σενάρια

Άγνωστο παραμένει το πώς θα κινηθούν οι εργοδότες στην προκειμένη περίπτωση. Δεν αποκλείεται να ζητήσουν παράταση της διαδικασίας, παράταση της έναρξης ισχύος της συμφωνίας, ή ακόμα και να απορρίψουν την πρόταση της Ζέτας Αιμιλιανίδου. Σε μια τέτοια περίπτωση, τότε η Υπουργός θα αποφασίσει αν θα κηρύξει αδιέξοδο στην διαδικασία. Εξέλιξη η οποία θα δημιουργήσει αυτόματα νέες περιπέτειες στην ξενοδοχειακή βιομηχανία και μπορεί να τινάξει στον αέρα την εργατική ειρήνη η οποία διασώθηκε πριν από μερικές εβδομάδες με την υπογραφή της κατ' αρχήν συμφωνίας. Πάντως χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της διαδικασίας δεν υπάρχει, ωστόσο είναι αυτονόητο ότι θα πρέπει να δοθεί απάντηση σε εύλογο χρονικό διάστημα. Πηγές από τις συντεχνίες υπογραμμίζουν την σημασία του μοιρίσματος, καθώς αν ολοκληρωθεί η καλοκαιρινή περίοδος, τα οποία μέτρα ενδεχομένως αναγκαστούν να λάβουν οι συντεχνίες, δεν θα έχουν κανένα αντίκρυσμα.

Από την απέναντι πλευρά, αυτήν των ξενοδόχων, η επίσημη θέση είναι ότι η διαδικασία έγκρισης της συλλογικής σύμβασης θα συνεχιστεί κανονικά. Από την άλλη αναγνωρίζουν ότι παρά τις όποιες δυσκολίες καλούνται να διαχειριστούν, δεν μπορούν να πάρουν επι' αόριστον παράταση για τις διαβουλεύσεις τους, αφού και σε αυτή την περίπτωση κινδυνεύει η εργατική ειρήνη.

PROPERTY GALLERY

SUNNY DAYS

Building Connections.

PERSPECTIVE

FREE CALLS 8000 83 84
www.cypruspropertygallery.com

Οι τράπεζες προειδοποιούσαν για Thomas Cook

Διαχειρίσιμη η ζηριά στα ξενοδοχεία, αν και θα ανακόψει βραχυπρόθεσμα το μομέντουμ μείωσης των ΜΕΔ

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Βροδυφλεγής βόμβα ήταν αυτή που έσκασε το πρωί της περασμένης Δευτέρας, ημέρα κατά την οποία η Thomas Cook κήρυξε πτώχευση. Τουλάχιστον, αυτό αναφέρουν οι κυπριακές τράπεζες, αφού όπως δηλώνουν προειδοποιούσαν τους πελάτες τους εδώ και ένα χρόνο. Και όλα αυτά, διότι οι ξενοδοχοί είχαν πολύ καλό μομέντουμ αποπληρωμών των μη εξυμμετούμενων δανείων τους, τα οποία είχαν μαζευτεί από το 2013. Σαφώς και οι τράπεζες απεικονόταν να σταματήσει αυτή η ροή εξυπηρέτησης των προβληματικών δανείων των ξενοδόχων και προειδοποιούσαν εδώ και ένα χρόνο. Εκείνο που ανέφεραν στους ξενοδόχους, ήταν οι πληρωμές να γίνονται όσο πιο άμεσα είναι εφικτό. Έτσι, στον τελευταίο χρόνο οι ξενοδοχοί δεν άφηναν περιθώρια στην εταιρεία να πληρώνει μετά από 4–5 μή-

Τα ΜΕΔ του τομέα που σχετίζεται με τους ξενοδόχους και τον τουρισμό έχουν μειωθεί από το Μάρτιο του 2018 έως το Μάρτιο του 2019 κατά 348 εκατ. ευρώ.

νες. Το διάστημα αυτό είχε περιοριστεί στους 1–2 μήνες.

Παρόλη την προσπάθεια αυτή, κυβερνητικά κείλη ανέφεραν κατά τις πρώτες ώρες κιόλας μετά την πτώχευση του ταξιδιωτικού ομίλου, πως τα χρεοστούμενα σε Κύπριους ξενοδόχους ανέρχονται στα 50 εκατομμύρια ευρώ. Και μάλλον αφορούν πληρωμές μόνο για την περίοδο Αυγούστου–Σεπτεμβριού. Λογικό είναι μετά από αυτή την –ομολογουμένως δυσάρεστη εξέλιξη– οι τράπεζες να σκέφτονται πως θα κοιπέ απότομα το μομέντουμ μείωσης των συσσωρευμένων ΜΕΔ που αφορούν τον ξενοδοχειακό τομέα. Πόσα όμως ήταν τα ΜΕΔ των ξενοδόχων βάσει των πιο πρόσφατων στοιχείων; Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στα αποτελέσματα που δημοσιοποιεί μηνιαίως, το Μάρτιο του 2019 τα ΜΕΔ που σχετίζονται με τον ξενοδοχειακό τομέα ανέρχονται στα 263 εκατ. ευρώ (κατη-

Ήταν η εταιρεία με μερικές εκατοντάδες καταστήματα και με αρκετούς υπαλλήλους για ένα προϊόν το οποίο έχει περάσει στην ψηφιακή εποχή. Και αυτή δεν είχε μπει στην ψηφιακή εποχή.

γοριοποίηση NACE ως accommodation and food service activities). Ωστόσο, ενδεχομένως κάποια ΜΕΔ να υπάρχουν και στην κατηγορία των κατασκευών (κατηγοριοποίηση NACE ως construction), που είναι για τυχόν επεκτάσεις, ανακαινίσεις ξενοδοχείων και άλλα δάνεια. Αυτά ανέρχονται στα 1,29 δισ. ευρώ. Μομέντουμ όμως γιατί; Και γιατί υπάρχει φόβος ανακοπής του; Διότι, όπως λέγεται στα «πηγάδια», το ατυχές συμβάν με την Thomas Cook κατέστρεψε ξενοδοχειακή κερδοφορία 2–3 χρόνων. Τα δεδομένα της Κεντρικής Τράπεζας επίσης δείχνουν πως τα ΜΕΔ του τομέα που σχετίζεται με τους ξενοδόχους και τον τουρισμό έχουν μειωθεί από το Μάρτιο του 2018 έως το Μάρτιο του 2019 κατά 348 εκατ. ευρώ. Τεράστια μείωση. Το Δεκέμβριο του 2018 τα ΜΕΔ σε αυτό τον τομέα βρίσκονταν στα 274 εκατ. ευρώ. Σε ένα τριμνο δηλαδή, μειώθηκαν κατά 11 εκατ.

ευρώ. Επίσης τεράστιο νούμερο για ένα τριμνο. Τα ποσά μείωσης των ΜΕΔ μπορεί να παρουσιαστούν αρκετά μεγαλύτερα εάν συνυπολογιστούν και η μείωση των ΜΕΔ των κατασκευών (construction) που το Μάρτιο του 2018 παρουσιάζονταν στα 2,93 δισ. ευρώ.

Επίσημες τοποθετήσεις

Όπως προαναφέρθηκε, οι τράπεζες έλεγαν στους ξενοδόχους να περιορίσουν τις αποκλειστικές συνεργασίες με την Thomas Cook, αλλά και να λαμβάνουν τα χρήματά τους όσο πιο άμεσα γίνεται. Παρόλα αυτά, αναμένεται να παρουσιαστούν και άλλες ζημιές στους ξενοδόχους από την κατάρρευση της Thomas Cook. Εταιρείες όμως που ήταν συνεργαζόμενες με την Thomas Cook και ήταν εισηγμένες, προέβλεπαν την Τρίτη σε επίσημες ανακοινώσεις μέσω του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου. Η Leptos Calypso Hotels

Public LTD ανέφερε επισήμως στο ΧΑΚ πως η πτώχευση του ταξιδιωτικού οργανισμού αναμένεται να επηρεάσει σε κάποιο βαθμό την επεκτατότητα του συγκροτήματος της εταιρείας, ενώ η εταιρεία ανέφερε πως ήδη προβαίνει σε ενέργειες για αναπλήρωση του κενού από άλλες τουριστικές πηγές.

Η Amathus Public Ltd ανακοίνωσε από πλευράς της πως η πτώχευση της Thomas Cook ουδεμία απειθείας επίδραση έχει στις εργασίες της, όμως επηρεάζεται έμμεσα λόγω της συμμετοχής της σε τρία ξενοδοχεία στην Κύπρο. Η έκταση της επίδρασης δεν δύναται να καθοριστεί επακριβώς στο στάδιο αυτό, ανέφερε χαρακτηριστικά, υπολογίζεται όμως ότι δεν θα υπερβεί τις 180.000 ευρώ. Η Α. Tsokkos Hotels Public Ltd, ανέφερε πως η πτώχευση της Thomas Cook αναμένεται να έχει αντίκτυπο στην κερδοφορία της εταιρείας για το 2019. Όσον

αφορά το μέγεθος της ζημιάς, στη σχετικά ανακινώση αναφέρεται πως θα εξαρτηθεί από τις εξελίξεις των θυγατρικών εταιρειών (σκανδιναβικής και γερμανικής) της Thomas Cook. Και η Tsokkos ανέφερε πως ήδη προβαίνει σε ενέργειες για αναπλήρωση του κενού από άλλες τουριστικές πηγές. Τέλος, η Constantinou Bros Hotels Plc ανακοίνωσε στο ΧΑΚ πως το ποσοστό τουριστών που έφερνε η Thomas Cook στις μονάδες της δεν ξεπερνά το 3% του συνόλου. Τονίζει πως καταβάλλεται προσπάθεια ώστε το ποσοστό αυτό να ανακτηθεί μέσα από τις υπόλοιπες συνεργασίες που έχει ο όμιλος. Όσον αφορά στο ποσό που οφείλεται από τις μέχρι τώρα εργασίες, δεν αναμένεται να επηρεάσει σοβαρά την ταμειακή ροή του ομίλου, ενώ τονίζει πως «παρά τις δυσκολίες που δημιουργούνται ο όμιλος παραμένει υψηλά και προσπληνόμενος στον στόχο του».

Η βρετανική κακοδαιμονία του κυπριακού τουρισμού

Από την πτώχευση της Clarksons Travel Group το 1974 στην κανονιά της Cypriana το 1994 έως και την κατάρρευση της Thomas Cook

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η πτώχευση του βρετανικού κολοσσού, μέχρι την περασμένη Παρασκευή, διοργανωτή ταξιδιών ανά το παγκόσμιο και το αποτύπωμά του στο εγχώριο τουριστικό προϊόν αποτελεί, ίσως τη κορυφή του παγόβουνου στα πλήγματα που έχει δεχθεί η τουριστική βιομηχανία τα τελευταία 45 χρόνια. Η πορεία του τουριστικού προϊόντος έχει συνοδεύεται από οικολογία παρόμοια περιστατικά, κάποια εκ των οποίων, σύμφωνα με παράγοντες του τουρισμού, πολύ πιο σοβαρά από το τελευταίο. Στην 45χρονη διαδρομή το τουριστικό προϊόν της Κύπρου αντιμετώπισε πτωχεύσεις μεγάλων τουριστικών γραφείων, κυρίως από το Ηνωμένο Βασίλειο με σημαντική συμβολή στην αύξηση των τουριστικών αφίξεων. Το φαινόμενο των πτωχεύσεων κυριάρχησε για περίπου τρεις δεκαετίες. Τα τελευταία 15 χρόνια ένας επιπρόσθετος επιβαρυντικός παράγοντας που κατατράχκε την τουριστική βιομηχανία έχει να κάνει με τις αεροπορικές μεταφορές και τις συχνές καταρρεύσεις αεροπορικών εταιρειών, κυρίως χαμηλού κόστους, οι οποίες άφησαν πίσω τους ένα κενό στις αφίξεις τουριστών στην Κύπρο. Όπως υποστηρίζεται από παράγοντες του τουρισμού, η Κύπρος λόγω της γεωγραφικής θέσης και μορφής ήταν, είναι και θα είναι εξαρτημένη από αστάθμητους εξωγενείς παράγοντες του τουριστικού προϊόντος. Ωστόσο, αυτό το οποίο προκύπτει, ως παρατήρηση, είναι η απουσία προληπτικής πολιτικής σε κυβερνητικό και επιχειρηματικό επίπεδο για περιορισμό των όποιων οικονομικών επιπτώσεων ακόμα και σε περιπτώσεις μεγάλων ταξιδιωτικών γραφείων που δεν απέφυγαν την κατάρρευση.

Clarksons Travel Group

Η βρετανική Clarksons Travel Group, με βάση τις υπάρχουσες μαρτυρίες από παράγοντες του τουρισμού, ίσως να ήταν η πρώτη χαρακτηριστική περίπτωση χρεωκοπίας εταιρείας, συνδεδεμένης με το τουριστικό προϊόν της Κύπρου. Η Clarksons Travel Group χαρακτηριζόταν ως ένας πρωτοποριακός ταξιδιωτικός οργανισμός του Ηνωμένου Βασιλείου την δεκαετία του 1960 αρχές του 1970. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1959 καταγράφοντας επιτυχημένη πορεία μέχρι το 1972 όπου εμφανίσθηκαν οικονομικές δυσκολίες.

Οι κραδασμοί που έχει δεχθεί η τουριστική βιομηχανία της Κύπρου είναι συνδεδεμένοι με τη Βρετανία η οποία κατέχει το 1/3 της πίτας των συνολικών τουριστικών αφίξεων. Σύμφωνα με παράγοντες του τουρισμού, το εγχώριο προϊόν έχει δεχθεί μεγαλύτερες πιέσεις στο παρελθόν σε σχέση με ό,τι να προκαλέσει η κατάρρευση της Thomas Cook.

Συγκεκριμένα στοιχεία για τον αριθμό τουριστών προς Κύπρο μέσω της συγκεκριμένης εταιρείας δεν υπάρχουν, ωστόσο ο συνολικός αριθμός των τουριστικών πακέτων που πούλησε ενδεχομένως να έφθαναν τις 200 χιλιάδες. Η κατάρρευση της Clarksons Travel Group ήλθε να αποτελειώσει ό,τι είχε απομείνει όρθιο στον τουρισμό, από την τουρκική εισβολή του 1974. Η οικονομική κατάρρευση της μπητρικής εταιρείας στις 15 Αυγούστου, Court Line, τη συμπαρέσυρε αφήνοντας πίσω της, ζημιές 7 εκατ. στερλινών, ποσό ιδιαίτερα ψηλό για τα δεδομένα της τότε εποχής.

Η Cypriana

Η επόμενη σοβαρή κρίση με κραδασμούς στην ξενοδοχειακή βιομηχανία εμφανίσθηκε 17 χρόνια μετά το 1974 και σε μια εποχή που η Κύπρος επώλυνε τις πληγές της εισβολής, στις τουριστικές

Η πρώτη σοβαρή κρίση στον τουρισμό της Κύπρου παρουσιάσθηκε την περίοδο της τουρκικής εισβολής με την κατάρρευση βρετανικού γραφείου οργανωτή ταξιδιών. Ακολούθησαν δυο περιπτώσεις την δεκαετία του 90 ενώ από το 2000 και μετά η κρίση επεκτάθηκε στις αεροπορικές μεταφορές.

υποδομές της καταγράφοντας άνοδο στις αυξήσεις. Την δεκαετία του 1990 σημάδεψαν δυο σοβαρές περιπτώσεις που δοκίμασαν τις αντοχές της τουριστικής βιομηχανίας. Η πρώτη σημειώθηκε το 1991 με την οικονομική κατάρρευση της International Leisure Group (ILG) η οποία την εποχή εκείνη εθεωρείτο ο γίγαντας των οργανωμένων ταξιδιών από το Ηνωμένο Βασίλειο. Ο επόμενος σταθμός σοβαρής δοκιμασίας ήταν το 1994, τρία χρόνια μετά. Η κατάρρευση της Cypriana μιας εταιρείας κυπριακών συμπεριφερόντων με έδρα το Λονδίνο θεωρείται από πολλούς ίσως και η σοβαρότερη περίπτωση δοκιμασίας του τουριστικού οικοδομήματος της Κύπρου. Η εταιρεία μετέφερε στην Κύπρο από τη βρετανική αγορά μέχρι και 350 χιλιάδες τουρίστες, ετησίως. Οι ζημιές που άφησε πίσω της έφθασαν τα 6 εκατ. λίρες, ποσό ιδιαίτερα υψηλό που αφορούσε οφειλές σε κυπριακά

ξενοδοχεία. Οφειλές που δεν ανακτήθηκαν από τους επηρεαζόμενους, σύμφωνα με στοιχεία του ΠΑΣΣΕΕ.

Η Libra της Helios

Το κενό που προκλήθηκε από την Cypriana κάλυψαν δυο εταιρείες οι οποίες απορρόφησαν τον κύκλο εργασιών της, από τη βρετανική αγορά. Η πρώτη ήταν η Libra Holidays που πήρε το 80% της Cypriana και το υπόλοιπο 20% η Golden Sun. Ωστόσο, και οι δυο εταιρείες οδηγήθηκαν σε κατάρρευση την πρώτη πενταετία του 2000. Ο όμιλος Libra Holidays εξαγόρασε την αεροπορική εταιρεία Helios τον Νοέμβριο του 2004. Η συντριβή του αεροπλάνου το 2005 στο Γραμματικό συμπάρεψε την εταιρεία παρά την προσπάθεια που καταβλήθηκε με την ίδρυση της Ajel θυγατρικής της Libra για εξωραϊσμό της εμπορικής ονομασίας της Helios. Πριν την κατάληξη της Libra, λένε παράγοντες του τουρισμού, είχε προηγηθεί η κατάρρευση της Golden Sun.

Τα δυναμικά πακέτα

Η περίοδος που ακολούθησε χαρακτηρίζεται από σημαντικές αλλαγές στη συμπεριφορά του τουριστικού κοινού που είχε ως αποτέλεσμα μεγάλα ταξιδιωτικά γραφεία του εξωτερικού να επεκταθούν και στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών. Στο πνεύμα αυτό, αρχές του 2007 η βρετανική αεροπορική εταιρεία charter flights, XL Airways, επεκτείνεται στη δραστηριότητα της στην Κύπρο, εγκαταλείποντας μια νέα επιχειρηματική βάση στη Λάρνακα. Σύμφωνα με επίσημες ανακοινώσεις, η αεροπορική εταιρεία εξυπηρετούσε περισσότερους από 100 τουριστικούς προορισμούς σε τρεις ηπείρους με στόλο 37 αεροσκαφών. Σε ό,τι αφορούσε την Κύπρο η βρετανική εταιρεία με πτήσεις θα κάλυπτε τον εισηγμένο τουρισμό σε πακέτα ξενοδοχείων, τα οποία θα τόνωναν τον τουρισμό του νησιού. Ενάμιση χρόνο μετά ο όμιλος XL Leisure, ο τρίτος μεγαλύτερος ταξιδιωτικός πράκτορας στο Ηνωμένο Βασίλειο, κατέρρεε αφήνοντας δεκάδες χιλιάδες παραθεριστές που βρισκότουσαν σε διακοπές στο εξωτερικό.

Οι αεροπορικές κανονίες

Οι πτωχεύσεις ταξιδιωτικών γραφείων του εξωτερικού συνεχίσθηκαν το επόμενο διάστημα, ωστόσο τα συγκεκριμένα γραφεία είχαν μικρό μερίδιο στην πίτα των τουριστικών αφίξεων στην Κύπρο. Μια τέτοια περίπτωση ήταν του τουριστικού γραφείου Natalie Tours, από τα μεγαλύτερα της Ρωσίας, το οποίο μετέφερε στην Κύπρο, ετησίως, περίπου 70 χιλιάδες τουρίστες. Η δεκαετία του 2010 σε ό,τι αφορά τον κυπριακό τουρισμό έχει ως κύριο χαρακτηριστικό την παρατεταμένη κρίση στις αεροπορικές μεταφορές με σοβαρές παρενέργειες στην απώλεια χιλιάδων αφίξεων τουριστών από νέες αγορές όπως η Γερμανία. Το παράδειγμα Air Berlin η οποία μετέφερε ένα σημαντικό αριθμό τουριστών από τη Γερμανία. Η εταιρεία κήρυξε πτώχευση τον Αύγουστο του 2017 με ζημιές που έφθασαν το 780 εκατ. ευρώ. Τέλος της ίδιας χρονιάς ακολούθησε η Monarch, η πέμπτη μεγαλύτερη βρετανική αεροπορική εταιρεία, με 18 εβδομαδιαίες πτήσεις σε Λάρνακα και Πάφο και 30 χιλιάδες θέσεις επιβατών. Σοβαρό πλήγμα στο τουριστικό κομμάτι αλλά και στην επιβατική κίνηση προς και από την Κύπρο επέφερε το λουκέτο της Cobalt, τον Οκτώβριο του 2018 με μερίδιο 7% της συνολικής επιβατικής κίνησης στα δυο αεροδρόμια. Τελευταίο θύμα στις αεροπορικές μεταφορές με σοβαρές επιπτώσεις στον εγχώριο τουρισμό, η κατάρρευση της Germania Airline. Η εταιρεία ξεκίνησε πτήσεις προς Πάφο το Μάρτιο του 2015 με 6 πτήσεις και μεταφορά 50 χιλιάδων τουριστών σε ετήσια βάση.

K/A – Eurocypria

Στο κομμάτι των αεροπορικών μεταφορών πρέπει να υπολογισθεί και το λουκέτο που μπήκε σε δυο αεροπορικές εταιρείες υπό κρατικό έλεγχο. Τις Κυπριακές Αερογραμμές και τη θυγατρική της, την Eurocypria που εκτελούσε ναυλωμένες πτήσεις. Και οι δυο εταιρείες οδηγήθηκαν στο κλείσιμο λόγω μακροχρόνιων οικονομικών προβλημάτων τα οποία δεν ξεπεράσθηκαν ποτέ παρά την κρατική ενίσχυση που λάμβαναν κατά καιρούς. Ωστόσο και οι δυο εταιρείες, περισσότερα τα χρόνια που η αεροπορική αγορά ήταν κλειστή και λιγότερα μετά όταν απελευθερώθηκε, είχαν ένα σημαντικό μερίδιο στην μεταφορά επιβατών και τουριστών κυρίως από το Ηνωμένο Βασίλειο.

Μετά τις απεργίες, πάνε για διάλογο στο Υπ. Παιδείας

Δηλώνουν ότι προσέρχονται με καλή θέληση αλλά θέτουν προϋποθέσεις οι εκπαιδευτικές οργανώσεις

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Η **στάση** εργασίας που πραγματοποιεί σήμερα Τετάρτη η ΟΕΛΜΕΚ έρχεται να προστεθεί σε μια σειρά απεργιακών μέτρων που προκάλεσαν ανασφάλεια το χώρο της Παιδείας εδώ και δυο περίπου εβδομάδες. Την Πέμπτη, μάλιστα, με τη στάση εργασίας των καθηγητών της Τεχνικής Εκπαίδευσης (ΟΛΤΕΚ) συμπληρώνεται ο κύκλος των στάσεων εργασίας από τις τρεις εκπαιδευτικές οργανώσεις. Μέσα σε όλο το αρνητικό κλίμα το Υπουργείο Παιδείας δείχνει διατεθειμένο να προσέλθει στο τραπέζι του διαλόγου με όλους τους φορείς της Εκπαίδευσης, σε μια προσπάθεια να γεφυρωθεί το χάσμα που παρατηρείται και να αποκλιμακωθεί η ένταση. Από την πλευρά τους, οι εκπαιδευτικές οργανώσεις θέτουν συγκεκριμένους όρους για να έχει συγκεκριμένη μορφή και κατάληξη ο διάλογος.

Πρώτοι στον «χορό» τόσο των στάσεων εργασίας (Δευτέρα 23/09) όσο και στην ανταπόκριση στο κάλεσμα του Υπουργού είναι η οργάνωση των δα-

τικού Συμβουλίου την Δευτέρα (23/09). Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», η Οργάνωση δεν προτίθεται να αποστείλει επιστολή στον Υπουργό κατά τα πρότυπα της ΠΟΕΔ, παρόλα αυτά η ατζέντα των συζητήσεων θα έχει μια συγκεκριμένη μορφή και κατεύθυνση. Τα ζητήματα, που αναμένεται να θέσει στη συνάντηση με τον Υπουργό η ΟΕΛΜΕΚ, είναι τα εξής:

- Τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα των εκπαιδευτικών.
- Η απουσία κλιματιστικών στις αίθουσες διδασκαλίας.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» η ΟΕΛΜΕΚ δεν προτίθεται να αποστείλει επιστολή στον Υπουργό κατά τα πρότυπα της ΠΟΕΔ, παρόλα αυτά η ατζέντα των συζητήσεων θα έχει μια συγκεκριμένη μορφή και κατεύθυνση.

- Η μη έγκαιρη στελέχωση των σχολικών μονάδων.
- Ο θεσμός των τετραμήνων.

Μεγάλο «εμπόδιο» στην προσπάθεια για συναντίληψη αναμένεται να προκαλέσει το ζήτημα της

εφαρμογής των τετραμήνων στην Α' Τάξη των Λυκείων και Τεχνικών σχολών, μιας και η απόφαση της ΟΕΛΜΕΚ να θέσει το γενικότερο θέμα εφαρμογής του νόμου, και όχι αποκλειστικά της εγκυκλίου που καθορίζει τα χρονοδιαγράμματα και τις πο-

σοστώσεις επί της αξιολόγησης των μαθητών, θέτει το όλο ζήτημα σε μια νέα διάσταση.

Συγκεκριμένα, η οργάνωση αποφάσισε να παραθέσει στη συνάντηση με τον Υπουργό την απόφαση της Παγκύπριας Γενικής Συνέλευσης των Αντιπροσώπων της 20ης Ιουνίου, στην οποία χαρακτηριστικά αναφέρεται «η έντονη διαφωνία με την εφαρμογή των εξετάσεων τετραμήνων». Η συγκεκριμένη απόφαση της οργάνωσης αναμένεται να προκαλέσει δυσκολίες στην προσπάθεια σύγκλισης, μιας και είναι εκπεφρασμένη απόφαση της ίδιας της κυβέρνησης να προχωρήσει με την υλοποίηση της συγκεκριμένης μεταρρύθμισης, η οποία σημειωτέον αποτελεί και νόμο του κράτους, ενώ η εφαρμογή της άρχισε να ισχύει ήδη από την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς.

Σε ένα άλλο σημείο της συγκεκριμένης απόφασης γίνεται λόγος για «αδικαιολόγητη εμμονή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού να προχωρήσει στην εφαρμογή αυτού του ζημιογόνου θεσμού», όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά. Ο ίδιος ο Υπουργός σε δηλώσεις του μετά την εξαγγελία της ΟΕΛΜΕΚ για τη στάση εργασίας, δήλωνε πως «έχει ψηφιστεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Είναι αποτέλεσμα διαλόγου και κοινής συμφωνίας τα όσα έχουν ψηφιστεί και τα όσα έχουμε προγραμματίσει να υλοποιήσουμε. Είμαστε ανοικτοί στο διάλογο. Έχουμε καλέσει επανειλημμένα την ΟΕΛΜΕΚ να μας φέρει γραπτώς τις διαφωνίες της».

Με την δήλωση αυτή διαφαίνεται ξεκάθαρα πως ο όποιος διάλογος ή και διαπραγμάτευση δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί στη λογική της κατάργησης του νόμου, αλλά κάποιων συγκεκριμένων προνοιών της εφαρμογής. «Εάν έχουν κάποιες εποικοδομητικές εισηγήσεις οι εκπαιδευτικές οργανώσεις, και αναφέρομαι στην ΟΕΛΜΕΚ, που θεωρούν ότι θα βοηθήσει την εφαρμογή του θεσμού δεν έχουμε κανένα πρόβλημα να τις υιοθετήσουμε», συνέχισε ο Υπουργός στις 20 Σεπτεμβρίου.

Το διακύβευμα στο συγκεκριμένο ζήτημα αφορά ενδεχόμενη αποτυχία συναίνεσης ανάμεσα σε ΟΕΛΜΕΚ και Υπουργείο, καθώς τόσο στην απόφαση της 20ης Ιουνίου, όσο και στην απόφαση του Κεντρικού Διοικητικού Συμβουλίου της 16ης Σεπτεμβρίου η ΟΕΛΜΕΚ κάνει λόγο για κλιμάκωση των μέτρων αντίδρασης των μέτρων κατά την περίοδο των εξετάσεων των τετραμήνων τον Δεκέμβριο του 2019.

Εν αναμονή της ΟΛΤΕΚ

Την Πέμπτη (26/09) κατέρχεται και η ΟΛΤΕΚ με τη σειρά της σε μονόωρη στάση εργασίας, ενώ ακόμη δεν έχει τοποθετηθεί επίσημα στο κάλεσμα του Υπουργού, κάτι που αναμένεται να γίνει πολύ σύντομα. Οι λόγοι που οδήγησαν την οργάνωση στην απόφαση για στάση εργασίας είναι οι ακό-

- Μη εφαρμοσμένα χρονοδιαγράμματα για τα τετράμηνα.
- Συνταξιοδοτικό εκπαιδευτικών.
- Υποστελέχωση.
- Ασφάλεια εργασθηρίων στις τεχνικές σχολές.
- Ανάγκη για αναβάθμιση διδακτικού υλικού.

Η ΠΟΕΔ την Τρίτη απέστειλε επιστολή προς τον κ. Χαμψιαούρη ζητώντας τάχιστα συνάντηση, παραθέτοντας παράλληλα τέσσερα συγκεκριμένα ζητήματα που κατά την οργάνωση αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για ουσιαστικές συζητήσεις.

σκάλων (ΠΟΕΔ), η οποία μάλιστα την Τρίτη απέστειλε επιστολή προς τον Κώστα Χαμψιαούρη, παραθέτοντας τέσσερα συγκεκριμένα ζητήματα που κατά την οργάνωση αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για τη πραγματοποίηση της συνάντησης. Κατά την ΠΟΕΔ η ατζέντα του διαλόγου πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- 1) Αργοπορημένη και ελλιπής στελέχωση των σχολείων.
- 2) Πολιτική στήριξης παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία (αλλόγλωσσα) και κατάργηση προγράμματος αναλφαριθμητισμού.
- 3) Διαδικασία για εξέταση και διερεύνηση καταγγελιών ή/και παρεμβάσεων από εξογνεύς παράγοντες (γονείς, σύνδεσμοι γονέων, άλλοι φορείς).
- 4) Ασφάλεια και υγεία στα σχολεία –εγκατάσταση κλιματιστικών στις αίθουσες διδασκαλίας.

Αυτά τα τέσσερα σημεία αποτελούν και τους λόγους που οδήγησαν την ΠΟΕΔ στην μονόωρη στάση εργασίας την Δευτέρα. Σημειώνεται παράλληλα πως τα μέλη της οργάνωσης έχουν εξουσιοδοτήσει το Διοικητικό Συμβούλιο της Οργάνωσης στην λήψη περαιτέρω μέτρων αντίδρασης, «μη αποκλεισμένων και απεργιακών», όπως τονίζεται χαρακτηριστικά σε ανακοίνωση της Οργάνωσης στις 13 Σεπτεμβρίου. Η απόφαση ωστόσο για αποδοχή της πρότασης του κ. Χαμψιαούρη χαρακτηρίζεται κίνηση που ενδεχομένως να συμβάλει στην αποκλιμάκωση της έντασης.

«Αίνιγμα» με τα τετράμηνα

Θετικά ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα του Υπουργού για διάλογο με τη σειρά της και η οργάνωση των καθηγητών Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης (ΟΕΛΜΕΚ), μετά τη συνεδρία του Κεντρικού Διοικη-

φεύρεση υρεσιτεχνία πινόηση

Αν το μόνο που λείπει από την ιδέα σου είναι το €

Έλα στην Τράπεζα Κύπρου.

ΔΑΝΕΙΑ InnovFin

Δάνεια InnovFin SME Guarantee Facility για νεοφυείς (startup) και καινοτόμες επιχειρήσεις, με την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.

• Από €25.000 μέχρι και €500.000

• Μειωμένες ή καθόλου απαιτήσεις για παροχή εξασφαλίσεων

• Διάρκεια 12-120 μήνες

www.bankofcyprus.com.cy | 800 00 800

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε μας στα Καταστήμά μας ή στα Κέντρα Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

Η χρηματοδότηση υποστηρίζεται από το InnovFin SME Guarantee Facility, τον μηχανισμό εγγύησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων με την οικονομική στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό τα χρηματοδοτικά μέσα που προβλέπονται στο «Ορίζοντας 2020» και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Επενδυτικού Σχεδίου για την Ευρώπη. Ο σκοπός του ΕΤΣΕ είναι να συμβάλει στη χρηματοδότηση και την υλοποίηση παραγωγικών επενδύσεων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διασφαλίσει τη δυνατότητα αυξημένης πρόσβασης στη χρηματοδότηση.

EUROPEAN INVESTMENT FUND

InnovFin SME Guarantee

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Τράπεζα Κύπρου

ΑΠΟΨΗ / Του Δρ. ΧΡΗΣΤΟΥ Ε. ΓΕΩΡΓΙΟΥ*

Η αλλαγή συμπεριφοράς του ιδρυτή σε μια οικογενειακή επιχείρηση

Η **διαδικασία** μεταβίβασης της ηγεσίας, της παράδοσης δηλαδή των πνίων της επιχείρησης και αποχώρησης του ιδρυτή, δεν είναι τόσο εύκολη όσο τη θεωρούν οι περισσότεροι γονείς. Η συμπεριφορά του ιδρυτή - σημεινούν πηγή προς το μελλοντικό διάδοχο είναι ένα από τα πιο απρόβλεπτα φαινόμενα.

Μερικοί γονείς τα «δίνουν όλα» από την αρχή. Άλλοι αδυνατούν να μοιραστούν τις γνώσεις τους και τα προνόμια που έχει η θέση τους, γιατί φοβούνται ότι «θα μπουν στο περιθώριο»! Έτσι προσπαθούν να διδάξουν στον νέο αρκετά, αλλά όχι όλα όσα χρειάζεται, για να τους αντικαταστήσει. Λέει για παράδειγμα ο γονιός που με μεγάλη δυσφορία δέχεται το γιο στο γραφείο του: «...Σου δίδαξα όσα ξέρεις, αλλά όχι όσα ξέρω εγώ!...».

Ο ιδρυτής της οικογενειακής επιχείρησης, ως το Ανώτατο Εκτελεστικό Όργανο (ΑΕΟ), που είναι θεωρητικά και ο «πράκτορας αλλαγής» της ηγεσίας στην επίμενη γενιά, συνήθως αντισέεται στην αλλαγή περισσότερο από κάθε άλλο μέλος της οργάνωσης.

Μερικοί γονείς τα «δίνουν όλα» από την αρχή. Άλλοι αδυνατούν να μοιραστούν τις γνώσεις τους και τα προνόμια που έχει η θέση τους, γιατί φοβούνται ότι «θα μπουν στο περιθώριο»!

Οι σύμβουλοι που προσπαθούν να τον πείσουν να αλλάξει εφαρμόζουν την πολιτική του φόβου. Λένε για παράδειγμα στον εξηντάρη ιδρυτή ότι θα πρέπει να κάνει ένα σχέδιο διαδοχής, γιατί «...Τι θα απογίνει η επιχείρηση όταν αυτός θα «φύγει»;...».

Φυσικά ο εξηντάρης, που είναι υγιέστατος και «κοτσονάτος», δε δίνει καμία σημασία. Τα παραδείγματα συναδέλφων του που κάνουν μια άνετη και γεμάτη ζωή μετά την αποχώρηση από τη δουλειά έρχονται σε σύγκρουση με δικά του παραδείγματα

συναδέλφων, που «έφυγαν» λίγους μήνες μετά την αποχώρηση από την ενδιαφέρουσα δουλειά του ηγέτη.

Η νέα στρατηγική που υποστηρίζουμε για την υλοποίηση μιας σωστής διαδικασίας διαδοχής, τονίζει το θετικό. Αποφεύγει να αναφέρει το φόβο και δίνει έμφαση στη χαρά που θα αισθανθεί ο ιδρυτής, αν κάνει αυτό που τον συμβουλεύουν και αλλάξει τελικά τη συμπεριφορά του.

Η δική μας εμπειρία λέει ότι η αλλαγή συμπεριφοράς του ιδρυτή, ειδικά στον τρόπο αντιμετώπισης του διαδόχου ή των υποψηφίων διαδόχων, είναι αυτή που τελικά διαδραματίζει τον πιο σπουδαίο ρόλο για να αμβλυνθούν οι συγκρούσεις των δυο γενεών και να υπάρξει η κατάλληλη συνεννόηση μεταξύ τους, που θα εξασφαλίζει τελικά τη συνέχεια της οικογενειακής επιχείρησης.

Ο Δρ. Χρήστος Ε. Γεωργίου είναι συγγραφέας του βιβλίου: «Η διαδικασία διαδοχής στις οικογενειακές επιχειρήσεις», Εκδόσεις ΚΕΡΚΥΡΑ, 2015, georgiou@gbfc.online

ΑΡΘΡΟ / Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Προβληματικές εταιρείες στον δυναμικό κλάδο

Κι όμως, καμιά φορά η πραγματικότητα δεν είναι προβλέψιμη, αλλά ούτε και φυσιολογική. Κρύβει αναπάντεχες εκπλήξεις.

Για έναν μακρινό παρατηρητή, ο τουρισμός, η «βαριά βιομηχανία» της χώρας, είναι σημαντική πηγή εσόδων και απασχόλησης. Το φυσιολογικό θα ήταν να αποτελεί κερδοφόρο δραστηριότητα, αφού είναι μεγάλος ο αριθμός εταιρειών στον τομέα που φιλοξενεί εκατομμύρια τουρίστες κάθε χρόνο. Ωστόσο, πολλές εταιρείες του κλάδου «αδυνατούν» να εξυπηρετήσουν τα χρέη τους στις τράπεζες!

Γι' αυτό και πριν δύο μέρες έγινε υπουργική σύσκεψη για το συρραλιστικό, αλλά υπαρκτό θέμα: κόκκινα δάνεια τουριστικών επιχειρήσεων.

Η άπορία του ανενημέρωτου αναγνώστη είναι γιατί ο δυναμικός κλάδος, που, σύμφωνα με μετállληλη συνεννόηση μεταξύ τους, που θα εξασφαλίζει τελικά τη συνέχεια της οικογενειακής επιχείρησης.

Περισσότερες από τις μισές χορηγήσεις που έχουν δοθεί σε επιχειρήσεις τουρισμού είναι απλήρωτες.

πιο «κακοπληρωτές», καθώς περισσότερες από τις μισές χορηγήσεις που έχουν λάβει είναι απλήρωτες. Κι όλα αυτά πριν από την κρίση. Δεν πλήρωναν ούτε τις «καλές εποχές».

Η Τράπεζα της Ελλάδος επισημαίνει ότι «σύμφωνα με στοιχεία Σεπτεμβρίου 2015, από δάνεια ύψους 7,6 δισ. ευρώ που έχουν χορηγηθεί προς επιχειρήσεις του κλάδου, τα μισά περίπου (49,8%) καταγράφονται ως μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα».

Ωστόσο, το πραγματικό πρόβλημα είναι χειρότερο. Το αντικείμενο της «κρίσιμης συνάντησης», που δεν κατέληξε σε απονεία προς τουριστικές επιχειρήσεις (για τις τράπεζες) από το σύνολο των δανείων προς επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις τουρισμού είναι

Ξενοδοχείο μεσαίου μεγέθους

από όλη τη χώρα έχουν απελπιστεί, παρότι έκαναν ό,τι και οι υπόλοιποι συνάδελφοί τους, που επίσης δεν εξοφλούν τα τραπεζικά δάνεια. Είναι όμως «άτυχοι», επειδή κρυστούν στην Αγροτική, στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο ή σε συνεταιριστικές τράπεζες που βρίσκονται σε εκκαθάριση και αγκυών πλέον στον ειδικό εκκαθαριστή ΡQH. Αυτός διαχειρίζεται 17 τράπεζες σε εκκαθάριση, με περιουσιακά στοιχεία ύψους 9 δισ. ευρώ, όπως τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των ξενοδοχείων.

Το πρόβλημά τους είναι ότι ενώ όσοι είχαν δάνεια από τις άλλες τράπεζες τα ρύθμισαν, δηλαδή μετέθεσαν στο μακρινό μέλλον τις υποχρεώσεις τους, αυτοί δεν μπορούν.

Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για όσα δάνεια έχουν χορηγηθεί από τις συγκεκριμένες τράπεζες προβλέπει ότι πρέπει να εξοφληθούν εντός 8ετίας, η οποία συμπληρώνεται το 2021-2022.

Αντίθετα, τα δάνεια που χορήγησαν οι κανονικές τράπεζες μπορούν να ρυθμιστούν σε χρονικό διάστημα έως και 20ετίας. «Αδικοούνται» όσοι επέλεξαν να δανειστούν από τις χειρότερες τράπεζες, τις συνεταιριστικές, την ΑΤΕ ή το Τ.Τ. Αυτό είναι το

δυσεπίλυτο πρόβλημα που προστάθισαν να διευθετήσουν δύο υπουργοί, το επιτελείο συνεργατών τους και τέσσερα ανώτερα στελέχη της Τράπεζας της Ελλάδος.

Το βέβαιον είναι ότι οι αρμόδιοι θα συμφωνήσουν σε κάποια ρύθμιση που θα εξυπηρετεί τους διαμαρτυρόμενους, που διεκδικούν την ίση μεταχείριση όλων των μπαταχιστών.

Το πρόβλημα με το οποίο κανείς δεν φαίνεται να έχει λόγο να ασχοληθεί είναι γιατί ο δυναμικός ελληνικός τουρισμός δυσκολεύεται. Γιατί αναμένουμε (ΣΕΤΕ) επενδύσεις 6,5 δισ. ενώ είναι ζημιωμένες;

Οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις έχουν υψηλά δάνεια με εγγύηση τα ακίνητα, εμφανίζουν ζημιές και δεν μπορούν να εξυπηρετήσουν τις υποχρεώσεις τους. Υπάρχουν, όμως, και καλά νέα. Οι εταιρείες που ανακαινίζουν τα ξενοδοχεία, όπως και οι άλλες που τα προμηθεύουν τρόφιμα, ποτά, κλινικοεξοπλισμούς και άλλα αναλώσιμα, είναι εξαιρετικά κερδοφόρες. Συνήθως ανήκουν σε πρόσωπα από τις οικογένειες των υπερκρεμαμένων ξενοδοχείων, αλλά λειτουργούν αποτελεσματικά. Ευτυχώς.

Ανοιξε το κουτί της Πανδώρας με τη συνάντηση

Το *τετ α τετ* πέρσι στη Νέα Υόρκη και οι τουρκικοί ισχυρισμοί για συζήτηση συνομοσπονδίας με την ύπαρξη μάλιστα και πρακτικών

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Μέχρι και το βράδυ της Δευτέρας, η συνάντηση του υπουργού Εξωτερικών Νίκου Χριστοδουλίδη με τον Τούρκο ομόλογό του Μεβλούτ Τσαβούσογλου θεωρήθηκε από πολλούς μία μεγάλη διπλωματική επιτυχία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Όχι μόνο γιατί ακολούθησε το αφήγημα της κυβέρνησης ότι για πρώτη φορά η Τουρκία συζητά μαζί μας ούτε γιατί ο κ. Χριστοδουλίδης μπροστά από τις κάμερες και τους Κύπριους δημοσιογράφους έθετε ξεκάθαρα ζήτημα λύσης στο πλαίσιο διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας, αλλά και γιατί προκάλούσε, όπως έλεγαν ΜΜΕ, τον κ. Τσαβούσογλου να συμφωνήσουν σε διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία και να προχωρήσουν με τους όρους αναφοράς καταδεικνύοντας την ετοιμότητα της ε/κ πλευράς. Χρειάστηκε να περάσει μία μέρα, για να παρουσιαστεί όλη η εικόνα της συνάντησης, αλλά και να βγει στην επιφάνεια όλη η στικομυθία των δύο ανδρών. Στιχομυθία που άνοιξε τον ασκό του Αϊδού στο εσωτερικό και πυροδότησε αντιδράσεις. Ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών, απαντώντας στα περί ΔΔΟ, ανέφερε ότι ενώπιον του Ε/κ υπουργού Εξωτερικών ο Νίκος Αναστασιάδης έθεσε στην Άγκυρα πρόταση συνομοσπονδίας. Είπε μάλιστα πως έχει και τα πρακτικά της περιβόητης συνάντησης όταν ο κ. Χριστοδουλίδης επένελαβε πλειστάκις τη λέξη «όχι», με τον Ε/κ υπουργό Εξωτερικών να του ανταπαντά πως έχει και ο ίδιος πρακτικά. Τι ισχύει τελικώς και σε ποια συνάντηση αναφέρονταν οι δύο άντρες, είναι ένα ζήτημα που προκάλεσε έντονες συζητήσεις, για το κατά πόσο η πλευρά μας έχει θέσει ανεπίσημα άλλο πλαίσιο λύσης ή αν αυτό αποτελεί τακτικισμό του Τούρκου υπουργού Εξωτερικών που στόχο έχει να προκαλέσει περαιτέρω σύγχυση και αντιπαράθεση στο εσωτερικό πριν από την κρίσιμη συνάντηση Αναστασιάδη-Γκουτέρες.

Για αποκεντρωμένη...

Το κύριο ερώτημα που τέθηκε είναι σε ποια συνάντηση αναφέρονταν ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών όταν ισχυρίστηκε πως ο Πρόεδρος Αναστασιάδης έθεσε θέμα συνομοσπονδίας. Σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές, η συνάντηση του Νίκου Αναστασιάδη με τον Τούρκο υπουργό Εξωτερικών, είχε πραγματοποιηθεί τον προηγούμενο Σεπτέμβρη

Ο Νίκος Χριστοδουλίδης θέλησε να κλειδώσει τη ΔΔΟ και την κατάληξη σε όρους αναφοράς στην παρουσία δημοσιογράφων, ωστόσο ο Τούρκος ομόλογός του ισχυρίστηκε πως ο Πρόεδρος ενωπιόν του έκανε λόγο για συνομοσπονδία.

Η περιβόητη συνάντηση έγινε πέρσι στα τέλη του Σεπτέμβρη με τον Νίκο Αναστασιάδη να συζητά αποκεντρωμένη ομοσπονδία και όχι συνομοσπονδία, όπως λένε κυβερνητικές πηγές.

στη Νέα Υόρκη. Ο Νίκος Αναστασιάδης και ο Μεβλούτ Τσαβούσογλου συναντήθηκαν σε ξενοδοχείο μαζί με έναν στενό συνεργάτη του κ. Τσαβούσογλου και τον υπουργό Εξωτερικών Νίκο Χριστοδουλίδη. Όπως λένε κυβερνητικές πηγές, ο Νίκος Αναστασιάδης πρότεινε στον κ. Τσαβούσογλου αποκεντρωμένη ομοσπονδία και όχι συνομοσπονδία, όπως ισχυρίζεται. «Η προσέγγιση που είχε στο

μυαλό του ο Πρόεδρος ήταν να φύγει από την ισχυρή κεντρική κυβέρνηση» σημειώνουν πηγές ξεκαθαρίζοντας πως υπάρχουν πρακτικά από τη συνάντηση. Η συνάντηση εκείνη, λένε, είχε προκαλέσει αντιδράσεις για το γεγονός ότι ο κ. Αναστασιάδης συζήτησε το θέμα πρώτα με την Τουρκία και στη συνέχεια με τον Τ/κ ηγέτη Μουσταφά Ακιντζί.

Καλά προετοιμασμένος

Αρκετά διαφοροποιημένη παρουσιάζει το τι διαμείφθηκε στη συνάντηση ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών. Όπως είχε αποκαλύψει την 15η Σεπτεμβρίου στην «Καθημερινή», ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στην παρουσία του Νίκου Χριστοδουλίδη του είχε μιλήσει για συνομοσπονδία. «Οι πιο αξιοσημείωτες προτάσεις γι' αυτό το ζήτημα ήρθαν από τον Ε/κ ηγέτη στις διμερείς συνομιλίες. Κάποτε ανέφερε τη λύση δύο κρατών και κάποτε την αποκεντρωμένη ομο-

σπονδία. Σε αυτό το ζήτημα δεν έχουμε καταλάβει αυτό που στην πραγματικότητα ήθελε να εκφράσει. Αναφέρθηκε επίσης στη συνομοσπονδία. Πρόσφατα, συνοδευόμενος από τον υπουργό Εξωτερικών στη Νέα Υόρκη, αναφέρθηκε στη συνομοσπονδία. Απ' ό,τι κατανοήσαμε συμμετείχε στην εν λόγω σύσκεψη έχοντας κάνει μια καλή προετοιμασία. Στη συνέχεια δε, αναφέρθηκε στη καλαρή ομοσπονδία. Σε κάθε περίπτωση ήρθαν στο προσκήνιο διάφορες προτάσεις», ανέφερε χαρακτηριστικά ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών.

Κατά την διάρκεια της σύντομης συζήτησης Χριστοδουλίδη-Τσαβούσογλου, οι δύο άντρες κατέληξαν πως δεν αντέχουν σε ακόμα μία αποτυχία και σε προσανατολισμένη με αποτέλεσμα διαπραγμάτευση. Αυτό βεβαίως που έκανε αίτηση και ήγειρε ερωτήματα ήταν η τοποθέτηση του Τούρκου υπουργού Εξωτερικών περί συμφωνίας Τουρκίας – Ελ-

λάδας για αρχικά ανεπίσημες συναντήσεις και στη συνέχεια συνομολόγηση όρων αναφοράς.

Τάξιστα σε όρους αναφοράς

Πάντως ο διάλογος προκάλεσε έντονη συζήτηση στο εσωτερικό. Το ΑΚΕΛ, διά του μέλους του γραφείου Κυπριακού, Σταύρος Καλοψιδιώτου, υπογράμμισε πως δεν υπάρχουν περιθώρια για άλλους πειραματισμούς. «Στον ισχυρισμό του κ. Τσαβούσογλου αλλά και πολλών άλλων ότι ο κ. Αναστασιάδης του πρότεινε συνομοσπονδία στην παρουσία του κ. Χριστοδουλίδη, με επίκληση μάλιστα και πρακτικών, η καλύτερη και πιο αποτελεσματική απάντηση είναι μια ξεκάθαρη τοποθέτηση της ελληνοκυπριακής πλευράς: ότι τάξιστα, όπως άλλωστε το ζήτησε και ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ, πρέπει να υπάρξει κατάληξη στους όρους αναφοράς, διευκρινίζοντας ότι αυτοί είναι η Κοινή Διακήρυξη, οι συγκλίσεις και το Πλαίσιο Γκουτέρες.

Με αναρτήσεις Παπαδόπουλος-Χάσικος

Ιδιαίτερα έντονος ήταν ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ Νικόλας Παπαδόπουλος σε ανάρτησή του στο twitter θέτοντας το ζήτημα των πρακτικών. «Το σημαντικό σημείο της συνομιλίας δεν είναι το αν ο Τσαβούσογλου απορρίπτει την ΔΔΟ. Το σημαντικό είναι ότι λέει πως την απορρίπτει επειδή ο Ν. Αναστασιάδης του πρότεινε Συνομοσπονδία. Στην παρουσία του Χριστοδουλίδη...» ανέφερε χαρακτηριστικά ο κ. Παπαδόπουλος. Το κυβερνών κόμμα επέλεξε να μην τοποθετηθεί επί του ζητήματος, ωστόσο αίσθηση προκάλεσε ο πρώην υπουργός Εσωτερικών Σωκράτης Χάσικος, ο οποίος κάλεσε τον κ. Χριστοδουλίδη να δώσει στη δημοσιότητα τα πρακτικά για να διαψεύσει τον Τούρκο ομόλογό του. «Τσαβούσογλου προς Ν Χριστοδουλίδη. 'Μπροστά σου η Ε/Κ πλευρά μίλησε για συνομοσπονδία - Όχι, όχι, όχι' - Νίκο δώσε τα πρακτικά στην δημοσιότητα. Μόνο έτσι θα διαψεύσεις τον Τσαβούσογλου», ανέφερε σε ανάρτησή του ο κ. Χάσικος.

Με μια τέτοια σαφή και λιτή απάντηση ο κ. Αναστασιάδης θα θέσει τέρμα στην παραφιλολογία περί συνομοσπονδίας, αφού το Πλαίσιο ξεκάθαρα προνοεί για δικοινοτική διζωνική ομοσπονδία. Επιπρόσθετα, το Πλαίσιο Γκουτέρες επιλύει και το ζήτημα της πολιτικής ισοτιμίας και αποτελεσματικής συμμετοχής. Συνεπώς, η συνεχιζόμενη δαιμονοποίηση του συγκεκριμένου ζητήματος και η εμμονή των δύο ηγετών σε θέσεις εκτός του Πλαισίου, το οποίο κατά τα άλλα αμφότεροι δηλώνουν ότι αποδέχονται, επίσης θα πρέπει να τερματιστεί», ανέφερε και ο Καλοψιδιώτου. Χαρακτήρισε όχι δύσκολο εγχείρημα την κατάληξη των όρων αναφοράς νοομητόν ότι θα επιδειχθεί «η απαραίτητη πολιτική βούληση από τους δύο ηγέτες». Έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου ότι αν το Κυπριακό καταχθεί στις άλυτες διενδεις διενδεις ο εφιάλτης της ροιςτικής διχοτόμησης θα γίνει πραγματικότητα.

Επιμένει σε λύση δύο κρατών η Αγκυρα

Στήριξη και από την τ/κ δεξιά - Μονόδρομο αποτελεί η ομοσπονδιακή λύση, τονίζει ο Μουσταφά Ακιντζί

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Καθοριστικής σημασίας για το μέλλον της Κύπρου και το μοντέλο λύσης χαρακτηρίζονται οι διαβουλεύσεις και τα όσα θα γίνουν τις επόμενες εβδομάδες. Η Αγκυρα και η τουρκοκυπριακή δεξιά επιμένουν ότι δεν υπάρχουν περιθώρια για ομοσπονδιακή λύση και επικρίνουν την ελληνοκυπριακή πλευρά ότι δεν είναι έτοιμη να μοιραστεί τις εξουσίες και τον φυσικό πλούτο της Κύπρου. Ταυτόχρονα, κάνουν λόγο για ξεκαθάρισμα και νέο μοντέλο λύσης στη βάση των δύο κρατών. Αντίθετα, ο Μουσταφά Ακιντζί και οι δυνάμεις που τον υποστηρίζουν

Με αλλαγή στάσης της ε/κ πλευράς και την δυναμική παρέμβαση του ΟΗΕ και του διεθνούς παράγοντα μπορεί ακόμη να διασωθεί η ομοσπονδιακή φόρμουλα, σύμφωνα με κύκλους της τ/κ ηγεσίας.

εκτιμούν ότι η ομοσπονδιακή λύση είναι μονόδρομος και ότι δεν υπάρχουν προϋποθέσεις για να ξεκινήσει συζήτηση σε νέα βάση λύσης.

Η αγωνία για το μέλλον της ομοσπονδιακής φόρμουλας κορυφώνεται υπό την σκιά των νέων εξελίξεων στον άξονα Τουρκίας-Κύπρου και φυσικά με αφορμή τις επαφές και συζητήσεις στο περιθώριο της έναρξης των εργασιών του ΟΗΕ.

Μετωπική επίθεση της Δεξιάς

Στα κατεχόμενα, η τουρκοκυπριακή Δεξιά προβάλλει με μεγαλύτερη ένταση το πάγια αίτημα περί λύσης δυο κρατών στο Κυπριακό.

Η Αγκυρα διαμνύει ότι υπάρχει επιτακτική ανάγκη για ξεκαθάρισμα της βάσης του Κυπριακού, θέση η οποία σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» μεταφέρεται από τον ίδιο τον

Η πολιτική ισοτιμία και η αποτελεσματική συμμετοχή των Τ/κ αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την λύση, δηλώνει ο Ακιντζί.

Πρόεδρο και Υπουργό Εξωτερικών στον ΟΗΕ. Την ίδια ώρα η τ/κ Δεξιά ξεκινά την «προεκλογική» εκστρατεία της και βάλλει κατά των υποστηρικτών της ομοσπονδιακής λύσης. Λίγο πριν από την άφιξη της τουρκικής και τ/κ αντιπροσωπείας στην Νέα Υόρκη, ο «Πρωθυπουργός» Ερσίν Τατάρ ισχυρίστηκε ότι το κεφάλαιο της ομοσπονδίας έχει πλέον κλείσει. Εφόσον δεν υπάρχουν περιθώρια για άμεση συνεννόηση με την ε/κ πλευρά στην βάση της ομοσπονδιακής φόρμουλας, πλέον προκύπτει η ανάγκη για την επικέντρωση της προσοχής στις φόρμουλες των δυο κρατών.

Οζερσαί και όροι αναφοράς

Στην Νέα Υόρκη, πρώτος ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας, Μεβλούτ Τσαβούσογλου δήλωσε στον

Υπουργό Εξωτερικών της Κύπρου, Νίκο Χριστοδουλίδη ότι υπάρχει ανάγκη για να ξεκαθαρίσει το μοντέλο της λύσης. Στην συνέχεια την σκυτάλη πήρε ο «υπουργός Εξωτερικών», Κουντρέτ Όζερσαί, ο οποίος επανέλαβε τη θέση αυτή σε δηλώσεις μετά την συνάντηση με την βοηθό του γ.γ. του ΟΗΕ, αρμόδια για πολιτικά θέματα και την ειρήνη, Rosemary Di Carlo. Εξάλλου, μιλώντας ενωρίτερα στα κατεχόμενα, δήλωσε ότι το Κυπριακό είναι ένα ζήτημα, το οποίο δεν πρέπει να υποβαθμιστεί σε ένα σχετικά «απλό» θέμα όπως αυτό των όρων αναφοράς. Αυτήν την περίοδο υπάρχει ανάγκη για να εξεταστούν οι λόγοι, για τους οποίους οι διαπραγματευτές δεν αποδίδουν θετικό αποτέλεσμα.

«Αυτό το πρόβλημα δεν μπορεί να επιλυθεί με ένα έγγραφο όπως αυτό

των όρων αναφοράς. Σε μια τέτοια περίπτωση το όλο ζήτημα θα γινόταν πιο περίπλοκο», δήλωσε ο κ. Όζερσαί, υπενθυμίζοντας ότι στο παρελθόν οι δυο πλευρές στο Κυπριακό ερμήνευσαν με διαφορετικό τρόπο επίσημα έγγραφα της διαπραγματευτικής διαδικασίας. Σήμερα δεν είναι δυνατόν να προκύψει μια τελική συμφωνία στο Κυπριακό με το απλό άθροισμα αυτών των εγγράφων, τα οποία ερμηνεύονται με διαφορετικό τρόπο από την κάθε πλευρά. Σε μια τέτοια περίπτωση το μόνο που θα κατόρθωναν οι πλευρές θα ήταν η καταγραφή των διαφορών.

Ο Ακιντζί επιμένει

«Ο Πρόεδρος είναι ρεαλιστής και δεν έχει ψευδαισθήσεις. Η κατάσταση στο Κυπριακό είναι κρίσιμη. Οι εξελίξεις θα κρίνουν το τελικό αποτέλεσμα

των προσπαθειών μισού αιώνα». Αυτό επισήμαναν στην «Κ» τ/κ πηγές.

Λίγο πριν από την αναχώρησή του για τη Νέα Υόρκη ο Μουσταφά Ακιντζί δήλωνε χαρακτηριστικά: «Παρά το γεγονός ότι η πρόταση περί δυο κρατών αρχικά μας φαίνεται συμπαθητική, αποκλείεται να πραγματοποιηθεί στο άμεσο μέλλον». Πρόσθεσε ότι κατά βάλλει προσπάθεια για μια λύση που θα κατοχυρώνει την πολιτική ισοτιμία, την ελευθερία, την ασφάλεια των Τ/κ και θα βασίζεται σε δυο ιδρυτικά κράτη. Αυτή η λύση θα έχει ως βάση το διεθνές δίκαιο και ευρωπαϊκό χαρακτήρα.

Αναφερόμενος στην συνάντηση του με τον γ.γ. του ΟΗΕ, ο κ. Ακιντζί πρόσθεσε ότι η τ/κ πλευρά επιθυμεί να ξεκαθαρίσει το τοπίο στο Κυπριακό και πρόσθεσε ότι η πολιτική ισοτιμία και η αποτελεσματική συμμετοχή αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την λύση.

Σύμφωνα με τον Ακιντζί, ο «τ/κ λαός», κατά την έκφρασή του, δεν επιθυμεί να μετατραπεί σε μειονότητα καμίας πλευράς. «Θέτω ως στόχο το εφικτό και κινούμαι σε αυτό το πλαίσιο. Εντός των παραμέτρων που έχουν σχηματιστεί εδώ και χρόνια, η ονομασία αυτού του μοντέλου λύσης είναι η διζωνική ομοσπονδία, με δυο ιδρυτικά κράτη (που θα παρέχει συνθήκες συμβίωσης) με βάση την πολιτική ισοτιμία και την ασφάλεια. Σε περίπτωση που δεν το κατορθώσουμε, ενδεχομένως η διχοτόμηση στην Κύπρο θα προσλάβει μόνιμο χαρακτήρα», δήλωσε ο κ. Ακιντζί.

Παρά τις επιθέσεις που δέχεται από διάφορες κατευθύνσεις και το κλίμα ασυνεννοησίας στις σχέσεις των δυο ηγεσιών, ο κ. Ακιντζί και οι υποστηρικτές του επιμένουν στην ομοσπονδιακή φόρμουλα με βασική προϋπόθεση την αποδοχή όλων των πτυχών της πολιτικής ισοτιμίας. «Το όραμα της επανένωσης του νησιού βρίσκεται στην κόψη του ξυραφιού. Χρειαζόμαστε αλλαγή γραμμής κυρίως από την ε/κ πλευρά και δυναμική παρέμβαση του ξένου παράγοντα, κυρίως του ΟΗΕ. Διαφορετικά θα κλείσει το κεφάλαιο της επανένωσης», δήλωναν τ/κ πηγές.

ΣΧΟΛΙΟ

Του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ

Σεβασμός στην Ομογένεια

Οι ομογενείς δεν ζητούν πολλά. Σεβασμό στις προσπάθειες και στους αγώνες τους και αναγνώριση της προσφοράς τους. Επίσης, ζητούν να υπάρχουν κανόνες για να μπορέσουν να βοηθήσουν τη γενετήρά τους, κάτι που πραγματικά θέλουν να πράξουν, αλλά όποτε το έχουν επικειρήσει, βρίσκονται αντιμέτωποι με τη γραφειοκρατία, τον ανорθολογισμό, συχνά την εκμετάλλευση και, τελικά, στις πλείστες των περιπτώσεων, την απογοήτευση.

Αυτό είναι το περίγραμμα της ευαίσθητης σχέσης ανάμεσα στο εθνικό κέντρο και στην «άλλη μισή Ελλάδα» που έχει στο εξωτερικό, την οποία καλείται να στηρίξει αλλά και να αξιοποιήσει ο εκάστοτε πρωθυπουργός.

Πολλοί έχουν πει πολλά για αυτή τη σχέση. Για το πόσο τα πιστεύουν ειλικρινά, έχω αμφιβολίες. Θυμάμαι τη λατρία με την οποία πριν από περίπου είκοσι χρόνια περίμεναν οι ομογενείς να ακούσουν τον Γιώργο Παπανδρέου στην Αστόρια, στο Χιώτικο Σπίτι. Ένα «δικό τους παιδί», ανεξαρτήτως ιδεολογίας, ερχόταν να τους μιλήσει ως υπουργός Εξωτερικών της μητέρας πατρίδας. Τον ενθουσιασμό με τον οποίο τον υποδέχθηκαν. Τις προσδοκίες ότι επιτέλους αυτή η σχέση θα άλλαζε. Ήγιναν κάποιες κινήσεις, αλλά μέχρι εκεί. Η διασύνδεση με τον απανταχού Ελληνισμό, που θα μεγέθυνε και την ισχύ της Αθήνας, παρέμεινε και παραμένει μέχρι σήμερα όνειρο απατηλό.

Είναι και αυτό ένα στοιχείο για τον νέο πρωθυπουργό. Να προχωρήσει σε πράξεις. Η ψήφος των αποδήμων είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Θα έχει μεγάλη σημασία να βρεθεί μια κοινή αποδεκτή προσέγγιση με την αντιπολίτευση. Ειδικά σε αυτή τη σχέση είναι αυτονόητο ότι θέλουμε ενότητα, όχι διαίρεση. Ο,τι γίνει να μην αλλάζει κάθε φορά που αλλάζει κυβέρνηση.

Πέραν των μεγάλων Ελληνοαμερικανών επιχειρηματιών με τους οποίους θα συναντηθεί ο πρωθυπουργός στο Μανχάταν, υπάρχουν και οι απλοί ομογενείς. Είναι σωστή η επιλογή του να μεταβεί στην Αστόρια, εκεί όπου για δεκαετίες κτυπάει η καρδιά των Ελλήνων βιοπαλαιστών, αλλά και μικροεπιχειρηματιών της Νέας Υόρκης.

Να τους μιλήσει όχι με γνώμονα την επικοινωνιακή εικόνα, αλλά την ουσία. Και πάνω από όλα ενωτικά.

Ο υφ. Εξωτερικών αρμόδιος για τον Απόδημο Ελληνισμό είναι ο ίδιος ομογενής και γνωρίζει τις ευαισθησίες και τους προβληματισμούς των ομογενών.

Η Ελλάδα έχει ανάγκη τους ομογενείς –την πολιτική τους επιρροή στα κέντρα αποφάσεων και την οικονομική τους στήριξη– περισσότερο από ό,τι έχουν αυτοί την Ελλάδα.

digitalagenda

CYPRUS SUMMIT

POWERED BY

“ ONE OF THE BIGGEST TECH GATHERINGS IN EAST MED ”

TICKETS

digitalagenda.cy.com

DANIEL BOBOROFF
Founder of
ASOS Ventures

DELPHINE REMY-BOUTANG
CEO the Bureau &
Digital Women's Day

KEN HUGHES
World's leading
Consumer & Shopper
Behaviouralist

ANDREAS EKSTRÖM
Award winning
journalist, author
and digital futurist

DAVID CLARKE
FBCS, Chief
Technology Officer
The Trust Bridge

ANASTASIA SIDERI
Communications
Director, The
Coca-Cola Company

GEORGE NOUNESIS
National Centre
"Demokritos"
(Tesla Greece)

DR. MARINA -
LIDA COUTARELLI
Founder
"Communication Lab"

DANIEL DOMSCHEIT-BERG
WikiLeaks
spokesperson
in Germany

HARRIS GEORGIADES
Minister of Finance
of the Republic
of Cyprus

YIORGOS LAKKOTRYPIS
Minister of Energy,
Commerce,
Industry and Tourism

ANTONIS POLEMITIS
Chief Executive
Officer of the
(UNIC) and EDEX

CONSTANTINOS CHRISTOFIDES
Professor of Physics
and 4th Rector of
University of Cyprus

CLEOPATRA KITTI
Founder of the
Mediterranean
Growth Initiative

NIKOLAOS MAVRIDIS
Interactive Robots and
Media Lab (IRML)

MUNICIPAL NICOSIA THEATRE, OCTOBER 15&16, 2019

SUPPORTERS

Deloitte

PARTNERS

UNIVERSITY
of NICOSIA

European
University
Cyprus

FREDERICK
UNIVERSITY

Democritus
University of Cyprus

CYPRUS SCHOOL
of molecular medicine

A PROJECT ENDORSED BY

Μπορεί να κερδίσουν οι τράπεζες από τον Ντράγκι

Δεν θα επηρεαστούν από το καταθετικό του 0,4% σε 0,5% λόγω πρόνοιας στις αποφάσεις του κεντρικού τραπεζίτη που αλλάζει τα δεδομένα

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Προτού ανακοινώσει ο Μάριο Ντράγκι τα νέα δεδομένα νομισματικής πολιτικής, οικονομολόγοι της Goldman Sachs εκτίμησαν πως με τη μείωση των καταθετικών επιτοκίων σε μεγαλύτερο αρνητικό έδαφος, θα μείωνε αισθητά την κερδοφορία των τραπεζών. Τελικά, μαζί με την ανακοίνωση για συνέχιση του Προγράμματος Ποσοτικής Χαλάρωσης (QE) από τον ισχυρό άνδρα της ΕΚΤ, ανακοινώθηκε πως θα μειωθεί το βασικό επιτόκιο των καταθέσεων, δηλαδή του επιτοκίου που αφορά τις καταθέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κατά 10 μονάδες βάσης. Άρα από το 0,4% στο 0,5%. Η Goldman Sachs έβλεπε πως ο αντίκτυπος στα κέρδη των τραπεζών της Ευρώπης από τις αποφάσεις Ντράγκι για τα καταθετικά θα κυμανθεί 6% - 10%, ανάλογα με το μέγεθος της μείωσης των επιτοκίων (δεν ήταν ήδη γνωστό για τις 10 μονάδες βάσης). Ως αντιστάθμισμα αυτού του μέτρου, η Goldman Sachs είχε προτείνει την υιοθέτηση ενός επιτοκίου που θα λειτουργεί κλιμακωτά, με σκοπό να περιορίσει τις ζημιές των τραπεζών με την υπερβά-

Η Κεντρική Τράπεζα, όπως έχει πληροφορηθεί η «Κ», θα ζητήσει από όλα τα τραπεζικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο να προχωρήσουν στους υπολογισμούς που χρειάζονται και να σταλούν τα δεδομένα για επεξεργασία.

λουςα ρευστότητα. Και τα κυπριακά τραπεζικά ιδρύματα έχουν υπερβάλλουσα ρευστότητα. Γι' αυτό, άρχισαν από την πρώτη μέρα κιόλας οι ψιθυριοί πως αναμένεται να «κτυπηθεί» και η κερδοφορία των κυπριακών τραπεζών, που έχουν υπερβάλλουσα, πάνω από 10 δισ. ευρώ. Ταυτόχρονα, άρχισε να διαρρέει από την επόμενη κιόλας ημέρα που ανακοινώθηκαν τα μέτρα Ντράγκι πως η Τράπεζα Κύπρου κάνει σκέψεις να χρεώνει τους μεγάλους καταθέτες. Αντιθέτως, για να αποφύγει κάτι τέτοιο, διέρρευσε πως αναζητεί τρόπους για να ωθήσει τους πελάτες της να μειώσουν τις καταθέσεις τους, επιλέγοντας άλλες εναλλακτικές επιλογές με χαμηλό ρίσκο. Χαρακτηριστικά,

Θα ξεκινήσει εκ νέου η διενέργεια καθαρών αγορών στο πλαίσιο του προγράμματος του Διοικητικού Συμβουλίου για την αγορά στοιχείων ενεργητικού (asset purchase programme - APP) με ύψος 20 δισεκατομμύρια ευρώ μηνιαίως από την 1η Νοεμβρίου.

διέρρεε το εξής: «Η Τράπεζα Κύπρου επεξεργάζεται πυρετωδώς την ανάπτυξη εναλλακτικών προϊόντων που θα προσφέρει στους πελάτες με αρνητικό επιτόκιο. Στόχος είναι να μειωθεί η ρευστότητα, να διοχετευθεί το χρήμα προς επενδύσεις, ασφαλίσεις και εναλλακτικά προϊόντα και να αξιοποιηθούν αυτά τα χρήματα για την ανάπτυξη και την δημιουργία προστιθέμενης αξίας στην οικονομία».

Η Ελληνική Τράπεζα από πλευράς της είχε ανακοινώσει πως θα χρεώνει τους μεγάλους της καταθέτες από τις αρχές Αυγούστου, προτού δηλαδή ανακοινωθεί στιδήποτε από τον Ντράγκι.

Παρόλα αυτά, δεν αναμένεται να ζημωθούν από το μέτρο Ντράγκι και της

διαφοράς των 10 μονάδων βάσης πάνω στα καταθετικά. Και αυτό, διότι, στην ουσία εφαρμόστηκε τρόπος τινά αυτό που προεξόφλησαν τη σημαντικότητά του οι οικονομολόγοι της Goldman Sachs. Στο επίσημο έγγραφο της ΕΚΤ, αναφέρεται το ακόλουθο: «Προκειμένου να στηριχθεί η μετάδοση της νομισματικής πολιτικής μέσω των τραπεζών, θα θεσπιστεί σύστημα δύο βαθμίδων για τον εκτοκισμό των αποθεματικών, στο πλαίσιο του οποίου μέρος της πλεονάζουσας ρευστότητας που διακρατούν οι τράπεζες θα εξαιρείται από το αρνητικό επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων». Πρακτικά τι σημαίνει αυτό; Οι κυπριακές τράπεζες θα επιβαρύνονται με το αρνητικό επιτόκιο μόνο για το ποσό

που αντιστοιχεί στις ελάχιστες εποπτικές απαιτήσεις. Ταυτόχρονα, για το εναπομείναν ποσό θα ισχύει ό,τι ισχυε και παλαιότερα, δηλαδή θα του επιβάλλεται αρνητικό επιτόκιο. Πρακτικά, μπορεί όχι μόνο να μην επιβαρυνθούν περαιτέρω, αλλά ίσως και να πληρώνουν λιγότερα από ότι πλήρωναν προηγούμενων.

Ζητά η Κεντρική

Η Κεντρική Τράπεζα, όπως έχει πληροφορηθεί η «Κ», θα ζητήσει από όλα τα τραπεζικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο να προχωρήσουν στους υπολογισμούς που χρειάζονται και να σταλούν τα εν λόγω δεδομένα για επεξεργασία. Πρόσθετα, βάσει της ΕΚΤ, παρόλο που τα καταθετικά θα πάνε στο

0,5%, το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης και το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης θα παραμείνουν αμετάβλητα στα σημερινά τους επίπεδα, δηλ. στο 0,00% και το 0,25% αντιστοίχως. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αναμένει τώρα ότι τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ θα παραμείνουν στα σημερινά τους ή σε χαμηλότερα επίπεδα έως ότου διαπιστώσει ότι οι προοπτικές για τον πληθωρισμό συγκλίνουν σθεναρά προς επίπεδο πληθωρισμού, σε επαρκή βαθμό, αλλά κάτω του 2%, εντός του χρονικού ορίζοντα προβολής που εξετάζει και ότι αυτή η συγκλίση αντανακλάται κατά τρόπο συνεπή στη δυναμική του υποκείμενου πληθωρισμού.

Ιούλιος vs Ιούνιος

Βάσει των τελευταίων στοιχείων που δόθηκαν από την Κεντρική, το επιτόκιο για καταθέσεις προθεσμίας έως ενός έτους από νοικοκυριά υποχώρησε στο 0,20% τον Ιούλιο του 2019, σε σύγκριση με 0,32% τον προηγούμενο μήνα στην Κύπρο, ενώ το αντίστοιχο επιτόκιο για καταθέσεις από μη χρηματοδοτικές εταιρείες σημείωσε άνοδο στο 0,32%, σε σύγκριση με 0,28% τον Ιούνιο. Πρόσθετα, το επιτόκιο που αφορά καταναλωτικά δάνεια μειώθηκε στο 2,77%, σε σύγκριση με 2,99% τον Ιούνιο. Όσον αφορά στο επιτόκιο που αφορά δάνεια για αγορά κατοικίας, παρουσίασε πτώση στο 2,08%, σε σύγκριση με 2,11% τον Ιούνιο, καθώς το επιτόκιο που αφορά δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες για ποσό μέχρι 1 εκατ. ευρώ κατέγραψε αύξηση στο 3,35%, σε σύγκριση με 3,23% του Ιουνίου του 2019. Το επιτόκιο που αφορά δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες για ποσό άνω του 1 εκατ. ευρώ παρουσίασε άνοδο στο 3,26%, σε σύγκριση με 3,12% τον Ιούνιο. Τον Ιούλιο του 2019 τα συνολικά νέα δάνεια παρουσίασαν μείωση και έφτασαν στα 249,0 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με 339,1 εκατ. ευρώ τον προηγούμενο μήνα. Οι κυριότερες κατηγορίες νέων δανείων για τον Ιούλιο ήταν οι εξής: Τα νέα καταναλωτικά δάνεια αυξήθηκαν στα 17,3 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με 14,2 εκατ. τον προηγούμενο μήνα. Τα νέα δάνεια για αγορά κατοικίας παρουσίασαν άνοδο στα 87,8 εκατ., σε σύγκριση με 71,3 εκατ. τον προηγούμενο μήνα. Τα νέα δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες για ποσό μέχρι 1 εκατ. κατέγραψαν αύξηση στα 41,6 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με 39,4 εκατ. τον προηγούμενο μήνα. Τα νέα δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες για ποσό άνω του 1 εκατ. σημείωσαν πτώση στα 72,8 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με 190,2 εκατ. ευρώ τον προηγούμενο μήνα.

Ξεκινά και το QE

Όπως αναφέρει η ΕΚΤ στο δελτίο της, θα ξεκινήσει εκ νέου η διενέργεια καθαρών αγορών στο πλαίσιο του προγράμματος του Διοικητικού Συμβουλίου για την αγορά στοιχείων ενεργητικού (asset purchase programme - APP) με ύψος 20 δισεκατομμύρια ευρώ μηνιαίως από την 1η Νοεμβρίου. Κατάληγε πως το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αναμένει ότι οι εν λόγω αγορές θα διενεργούνται για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται αναγκαίο προκειμένου να ενισχυθεί η διευκολυντική επίδραση των επιτοκίων πολιτικής του και ότι θα λήξουν λίγο πριν αρχίσει να αυξάνει τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ.

Η Alpha μεταφέρει το κατάστημα του Λονδίνου στο Λουξεμβούργο

Συμφωνία της διοίκησης με τον SSM λόγω των φόβων για σκληρό Brexit

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Τη μεταφορά στο Λουξεμβούργο του υποκαταστήματος που λειτουργεί η Alpha Bank στο Λονδίνο, σχεδιάζει η διοίκηση της τράπεζας έπειτα από συνεννόηση με τις εποπτικές αρχές. Η απόφαση συνδέεται με το Brexit και συνιστά συμφωνία της διοίκησης της Alpha Bank με τον SSM, ο οποίος ενόψει της προοπτικής ενός σκληρού Brexit απαιτούσε από όσες τράπεζες διατηρούν, μέσω υποκαταστημάτων τους, χαρτοφυλάκια ευρωπαϊκών δανείων σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, να αλλάζουν το καθεστώς αυτό.

Η απόφαση αφορά το κατάστημα που λειτουργεί η Alpha Bank στη βρετανική πρωτεύουσα και όχι τη θυγατρική του ομίλου, την Alpha Bank London, η οποία θα συνεχίσει κανονικά τη λειτουργία της, δραστηριοποιούμενη κυρίως στους τομείς του private banking και του real estate finance. Το κατάστημα που μεταφέρεται

Το κατάστημα που «μετακομίζει» με μία ομάδα περίπου 10 στελεχών διαχειρίζεται περιουσιακά στοιχεία περί τα 2 δισ. ευρώ.

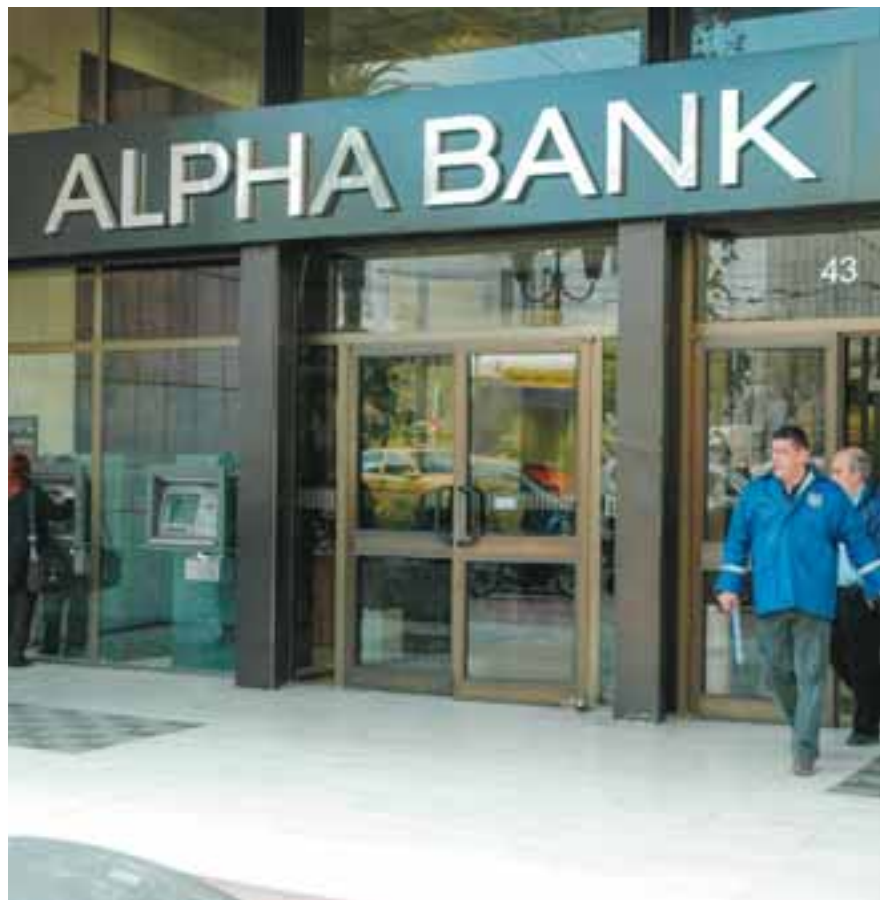
στο Λουξεμβούργο με μία ομάδα περίπου 10 στελεχών, ανήκει στη μητρική τράπεζα και διαχειρίζεται περιουσιακά στοιχεία περί τα 2 δισ. ευρώ.

Η επιλογή του Λουξεμβούργου έγινε έπειτα από ανάλυση της αγοράς και φέρει τη συμφωνία γνώμη των εποπτικών αρχών, στις οποίες η αίτηση υποβλήθηκε τον περασμένο Ιούνιο. Σύμφωνα με τη διοίκηση της Alpha Bank το Λουξεμβούργο ανταποκρίνεται στις υψηλές απαιτήσεις λειτουργίας της τράπεζας και το νέο κατάστημα θα είναι έτοιμο να λειτουργήσει

έως τον Ιούνιο του 2020. Η διοίκηση της τράπεζας προετοιμάζεται πυρετωδώς για την παρουσίαση του νέου επιχειρησιακού πλάνου, που αναμένεται να είναι έτοιμο έως τον Νοέμβριο και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την πρόσβαση στις αγορές και τον σχεδιασμό για την ταχύτερη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Η πρόσβαση στις αγορές για την έκδοση ομολόγου Tier II είναι στις προτεραιότητες της διοίκησης, η οποία επιδιώκει να αξιοποιήσει το θετικό κλίμα που υπάρχει. Η έκδοση αναμένεται να είναι ύψους 300-400 εκατ. ευρώ με επιτόκιο που προσδοκάται ότι θα είναι κάτω του 7%, αισθητά δηλαδή χαμηλότερο τόσο από την έκδοση της Τράπεζας Πειραιώς όσο και την έκδοση της Εθνικής Τράπεζας, που άντλησαν κεφάλαια με επιτόκιο 9,75% και 8,25% αντιστοίχως.

Σε ό,τι αφορά τον σχεδιασμό για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, όπως έχει γράψει η «Κ», το σχέδιο με την κωδική ονομασία «Galaxy», που αναμένεται

να λάβει την έγκριση του διοικητικού συμβουλίου της Alpha Bank προβλέπει τη μείωση των NPEs μέσω ενός carve out μηχανισμού, δηλαδή την τιποποίηση/πώληση μη εξυπηρετούμενων δανείων άνω των 10 δισ. ευρώ και την ανάθεση της διαχείρισής τους σε εταιρεία στην οποία θα μεταφερθεί προσωπικό περίπου 700 ατόμων από τις αρμόδιες διευθύνσεις της Alpha Bank. Να σημειωθεί ότι η τράπεζα ολοκλήρωσε πρόσφατα το πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου για το προσωπικό, στο οποίο συμμετοχή δήλωσαν 800 υπάλληλοι από τις κεντρικές υπηρεσίες και τα καταστήματα, ενώ από το πρόγραμμα εξαιρέθηκαν οι θυγατρικές και όσοι εργάζονται στη διεύθυνση Πληροφορικής, στο Private Banking και στις διευθύνσεις Καθυστέρησεων. Η διοίκηση της Alpha Bank αναμένεται τις προσεχείς ημέρες να αξιολογήσει τις αιτήσεις και να καταλήξει στον τελικό αριθμό των υπαλλήλων, των οποίων θα εγκρίνει την αποχώρησή τους.

Η απόφαση αφορά το κατάστημα που λειτουργεί η Alpha Bank στη βρετανική πρωτεύουσα και όχι τη θυγατρική του ομίλου, την Alpha Bank London, η οποία θα συνεχίσει κανονικά τη λειτουργία της, δραστηριοποιούμενη κυρίως στους τομείς του private banking και του real estate finance.

Λάρνακα → Αθήνα • Θεσσαλονίκη Βουκουρέστι

Ταξιδέψτε περισσότερο, απολαύστε περισσότερα

LIGHT

23"

CLASSIC

23"

PREMIUM

32"

www.flyblueair.com

αλφάμεγα
PRESENTS
CYPRUS
**Cocktail
Festival**

2019

THE CLUMSIES

ATHENS

BABA AU RUM

ATHENS

THE GIN JOINT

ATHENS

NOEL

ATHENS

A FOR ATHENS

ATHENS

42

ATHENS

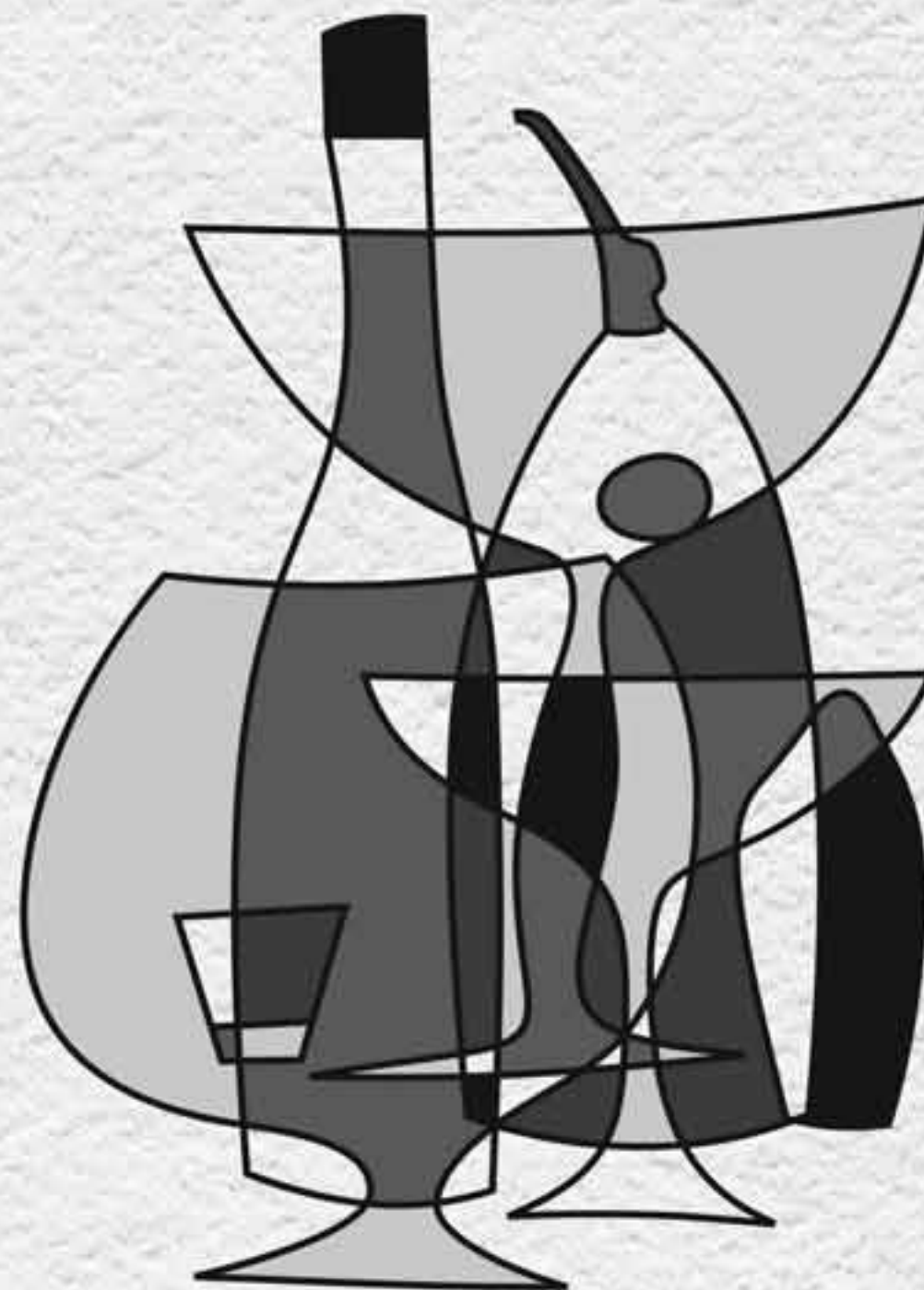
UPUPA EPOPS

ATHENS

ODORI

ATHENS

+ 8 CYPRUS BARS

#cocktailfestcy

TUESDAY

15

OCTOBER

7:00 P.M.

NICOSIA

MUNICIPALITY
GARDENS

A PROJECT BY

WIZGUIDE

**Difford's
Guide**

FOR DISCERNING DRINKERS

IN ASSOCIATION WITH

Δήμος Λευκωσίας
Nicosia Municipality

MUSIC PROVIDER

SPONSORS

Η Γερμανία παρασύρει σε επιβράδυνση την Ευρωζώνη

Στο τρίτο τρίμηνο του έτους η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία παραμένει σε ύφεση

Λιγότερο από δύο εβδομάδες μετά την απόφαση της ΕΚΤ να προχωρήσει σε νέα δέσμη μέτρων τόνωσης της οικονομίας, τα τελευταία στοιχεία δικαιώνουν την επιλογή της καθώς εμφανίζουν την οικονομία της Ευρωζώνης ασταθή, με τη βιομηχανική παραγωγή να επιβραδύνεται και τον κλάδο να εμφανίζει σημαντική συρρίκνωση στην ατμομηχανή της ευρωπαϊκής οικονομίας, τη Γερμανία.

Ο δείκτης των οικονομικών δραστηριοτήτων της IHS Markit (PMI), που αντανάκλα τη δραστηριότητα στον μεταποιητικό τομέα, υποχώρησε τον Σεπτέμβριο στις 50,4 από τις 51,9 τον Αύγουστο και μολονότι παραμένει πάνω από το όριο των 50 μονάδων, που καταδεικνύει ανάπτυξη του κλάδου, είναι χαμηλότερος από τις προβλέψεις.

Ειδικότερα, τα στοιχεία για τη Γερμανία φέρουν την οικονομική δραστηριότητα στον ιδιωτικό τομέα να έχει συρρικνωθεί για πρώτη φορά μετά εξήμισι χρόνια, καθώς η συρρίκνωση του μεταποιητικού τομέα επιδεινώνεται με τον σχετικό δείκτη να υποχωρεί πλέον στις 41,4 μονάδες τον Σεπτέμβριο από τις 43,5 τον Αύγουστο και να καταγράφει το χαμη-

λότερο επίπεδο των τελευταίων 10 και πλέον χρόνων. Προηγήθηκε συρρίκνωση της γερμανικής οικονομίας το β' τρίμηνο και τα μεγαλύτερα οικονομικά ινστιτούτα της Γερμανίας προεξοφλούν πως στη διάρκεια του τρίτου τριμήνου η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία θα βρίσκεται σε ύφεση. Ηδη το Βερολίνο έχει εκφράσει την πρόθεση να προχωρήσει σε δαπάνες 50 δισ. ευρώ εάν η οικονομία γνωρίσει βαθιά κρίση.

Δυσοίωνη εικόνα

Επιβράδυνση καταγράφεται, άλλωστε, και στη δεύτερη οικονομία της Ευρωζώνης, τη Γαλλία, όπου ο PMI υποχώρησε τον Σεπτέμβριο στις 51,3 μονάδες από τις 52,9 τον Αύγουστο. Τα δυσοίωνη εικόνα ολοκληρώνει ο κλάδος των υπηρεσιών που στο σύνολο της Ευρωζώνης επιβραδύνθηκε με τον σχετικό δείκτη στις 52 μονάδες από τις 53,5 του Αυγούστου, εμφανίζοντας χειρότερη εικόνα από τις προβλέψεις. «Η οικονομία της Ευρωζώνης τείνει προς τη στασιμότητα, καθώς η επιβράδυνση του μεταποιητικού τομέα δείχνει να επεκτείνεται και στον τομέα των υπηρεσιών», σχολίασε ο επικεφαλής

Η ΕΚΤ αποδίδει τη δυσοίωνη εικόνα της βιομηχανικής παραγωγής εν μέρει μόνον στο αρνητικό διεθνές περιβάλλον και κατά κύριο λόγο σε εσωτερικούς παράγοντες της Ευρωζώνης.

Η Ευρωζώνη οδεύει προς στασιμότητα, καθώς η επιβράδυνση επεκτείνεται και στον τομέα των υπηρεσιών.

των οικονομολόγων της Markit, Kris Γουίλιαμσον. Παράλληλα, οικονομολόγοι της Morgan Stanley τονίζουν πως «η υποχώρηση είναι ευρεία και οριζόντια σε όλες τις χώρες και σε όλους τους τομείς» και προειδοποιούν πως τα στοιχεία κατατείνουν σε επικείμενη ύφεση.

Από την πλευρά της η ΕΚΤ αποδίδει τη δυσοίωνη εικόνα της βιομηχανικής παραγωγής εν μέρει μόνον στο αρνητικό

διεθνές περιβάλλον και κατά κύριο λόγο σε εγχώριους παράγοντες της Ευρωζώνης. Όπως τονίζει σε σχετικό άρθρο της, από τον Ιούλιο του περασμένου έτους μέχρι τον Ιούνιο του τρέχοντος οι εξαγωγείς παράγοντες, όπως οι εξελίξεις στην Κίνα, στη Βρετανία και στις ΗΠΑ, ευθύνονται σε ποσοστό 37% για την επιβράδυνση της βιομηχανικής παραγωγής με το 63% να οφείλεται σε εγχώριους παράγοντες.

Μεταξύ των σημαντικότερων εγχώριων παραγόντων, η ΕΚΤ αναφέρει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η αυτοκινητοβιομηχανία της Γερμανίας, όπως οι προσπάθειές της να προσαρμοστεί στις νέες απαιτήσεις για τη μείωση των εκπομπών καυσαερίων.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τη συρρίκνωση της βιομηχανικής παραγωγής στη Γερμανία, την αποδίδει στην αναμικτή

ζήτηση που έχει καταγραφεί στη χώρα το δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος έτους.

Σε δεινή θέση η Ιταλία

Στα δυσοίωνα στοιχεία περί της Ευρωζώνης προστίθεται η επί τα χείρω αναθεώρηση των στοιχείων της Ιταλίας για το περασμένο έτος, τα οποία αφορούν τόσο τη δημοσιονομική θέση της τρίτης οικονομίας της Ευρωζώνης όσο και την ανάπτυξη της. Στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η ιταλική στατιστική υπηρεσία ISTAT εμφανίζουν το δημοσιονομικό έλλειμμα ελαφρώς υψηλότερο από τις αρχικές εκτιμήσεις και συγκεκριμένα στο 2,2% του ιταλικού ΑΕΠ, όταν τον Απρίλιο υπολογιζόταν στο 2,1% Παραμένει, ωστόσο, αμετάβλητο το δημοσιονομικό έλλειμμα του 2017. Σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη της ιταλικής οικονομίας, η στατιστική υ-

πηρεσία υπολογίζει τώρα πως δεν υπερέβη το 0,8% για το σύνολο του περασμένου έτους, ενώ τον Απρίλιο την υπολόγιζε στο 0,9%. Αφήνει και πάλι αμετάβλητη την ανάπτυξη του 2017 στο 1,7%. Η νέα κυβέρνηση θέτει, άλλωστε, στόχο για ανάπτυξη 0,5% για το επόμενο έτος και στόχο για το δημοσιονομικό έλλειμμα 2% έως 2,1% του ΑΕΠ. Ο υπουργός Οικονομικών Ρομπέρτο Γκιουσαλτίερι, που συντάσσει το πλαίσιο του προϋπολογισμού, βασίζει τους στόχους σε συντηρητικές εκτιμήσεις. Φέτος αναμένεται να παραμείνει σε στασιμότητα η τρίτη οικονομία της Ευρωζώνης, που εμφανίζει τη χειρότερη εικόνα ανάμεσα στις οικονομίες του G7. Αν δεν ληφθούν υπόψη τα αναπτυξιακά μέτρα που σχεδιάζει η νέα κυβέρνηση, πηγές της Ρώμης εκτιμούν πως η ανάπτυξη της φέτος δεν θα υπερβεί το 0,2%.

Καταστροφικό για την αγορά Ι.Χ. το άτακτο Brexit

Τον κώδωνα του κινδύνου κρούουν οι ευρωπαϊκές αυτοκινητοβιομηχανίες, οι οποίες θα βρεθούν αντιμέτωπες με πολύ σοβαρά προβλήματα εάν δεν αποχωρήσει συντεταγμένα η Βρετανία από την Ευρωπαϊκή Ένωση στις 31 Οκτωβρίου. Η κατάληξη θα είναι, όπως επισημαίνουν οι εκπρόσωποι του κλάδου, ζημιές τάζεως δισεκατομμυρίων ευρώ και επιπτώσεις οι οποίες δεν θα μπορούν να αποκατασταθούν.

Αυτή τη στιγμή, όπως αναφέρουν σε σχετικό δημοσίευμα η Deutsche Welle και το πρακτορείο Reuters, η βρετανική κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκονται σε αδιέξοδο. Και αυτή η κατάσταση αυξάνει κατά πολύ τις πιθανότητες να εκπνεύσει η προθεσμία και να μην έχει συναφθεί συμφωνία. Η προοπτική αυτή προκαλεί σοβαρή ανησυχία στις αυτοκινητοβιομηχανίες και στις ενώσεις τους, όπως η Ένωση Ευρωπαϊκών Αυτοκινητοβιομηχανιών, η Ένωση Ευρωπαϊκών Εταιρειών Εξαρτημάτων Αυ-

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου θα πρέπει να επιβάλει δασμό 10% στα αυτοκίνητα.

τοκινήτων και 17 εθνικές ενώσεις αυτοκινητοβιομηχανιών.

Σε κοινή τους ανακοίνωση, με δραματικό τόνο προειδοποιούν για τις ανυπολόγιστες και απρόβλεπτες συνέπειες, δεδομένου ότι σε όλη τη Γηραιά Ήπειρο ο κλάδος απασχολεί 14 εκατομμύρια ανθρώπους. Πέραν των εργαζομένων, βέβαια, θα υποστούν τις συνέπειες και οι ίδιοι οι καταναλωτές, οι οποίοι θα πρέπει να καταβάλουν υψηλότερο τίμημα για να αποκτήσουν καινούργιο αυτοκίνητο. Και να τι λένε στην ανακοίνωσή τους οι εταιρείες: «Κολοσσισίες θα είναι οι επιπτώσεις στις συνθήκες διεξαγωγής των εμπορικών συναλλαγών, εάν αποχωρήσει

Στη Γηραιά Ήπειρο ο κλάδος απασχολεί 14 εκατ. ανθρώπους.

η Βρετανία από την Ε.Ε. χωρίς συμφωνία. Οι νέοι δασμοί ύψους δισεκατομμυρίων ευρώ θα επηρεάσουν τις αγοραστικές επιλογές των καταναλωτών, αλλά και δυνατότητά τους να ξοδεύουν και στη Βρετανία και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Η έστω και ενός λεπτού διακοπή στη

διαδικασία παραγωγής οχημάτων θα κοστίσει μόνον στη Βρετανία 54.700 ευρώ». Εάν υπαχθεί η Βρετανία σε καθεστώς δασμών, όπως τους ορίζει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, τότε θα πρέπει να επιβάλει δασμό 10% στα αυτοκίνητα. Πολύ σαφής υπήρξε στη δήλωσή του ο πρόεδρος της Επιτροπής Γαλλικών Αυτοκινητοβιομηχανιών Κριστιάν Πεζό (της ιδρυτικής οικογένειας της Peugeot): «Η έξοδος της Βρετανίας δεν αφορά τους Βρετανούς και μόνον. Όλοι στον ευρωπαϊκό κλάδο αυτοκινήτων ανησυχούμε – κι ακόμα και πιο πέρα από την Ευρώπη υπάρχει προβληματισμός». Ενα βήμα πιο πέρα πήγε ο διευθύνων σύμβουλος της Ένωσης Βρετανικών Αυτοκινητοβιομηχανιών Μάικ Χας, ο οποίος τόνισε: «Χωρίς συμφωνία ο αντίκτυπος στον κλάδο θα είναι άμεσος και καταστροφικός, η ανταγωνιστικότητα θα υπονομευθεί και η βλάβη θα είναι μη αναστρέψιμη και σφοδρή».

REUTERS, BLOOMBERG

Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει και τις αγορές

Σημαντικές ζημιές αναμένεται να επωμιστούν οι διεθνείς κεφαλαιαγορές στις δραστηριότητές τους εάν στις προβλέψεις που μελετούν και καταρτίζονται από διεθνείς φορείς δεν λάβουν υπόψη τον παράγοντα των πολιτικών για τη συγκράτηση της ανόδου της θερμοκρασίας. Εάν, δηλαδή, οι εν λόγω προβλέψεις θεωρούν πως οι επιχειρηματικές δραστηριότητες θα εξακολουθήσουν ως έχουν, ανεξαρτήτως κλιματικής αλλαγής. Ωστόσο, οι κυβερνήσεις αναμένεται να γίνουν πολύ πιο αυστηρές στις πολιτικές τους την επόμενη δεκαετία, όπως προειδοποιεί πρωτοβουλία επενδυτών με την υποστήριξη του ΟΗΕ. Η πρωτοβουλία αυτή ονομάζεται Αρχές Υπεύθυνων Επενδύσεων (PRI) και σε αυτή συμμετέχουν επενδυτές οι οποίοι διαχειρίζονται περιουσιακά στοιχεία 86 τρις. δολαρίων. Η PRI τονίζει ότι η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας (IEA) κάνει προβλέψεις οι οποίες δεν συνάδουν με τους

στόχους του Παρισιού να περιοριστεί η άνοδος της θερμοκρασίας αρκετά κάτω από τους 2 βαθμούς Κελσίου μειώνοντας τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Κατά τους επιστήμονες, μια άνοδος πέραν του 1,5 βαθμού Κελσίου θα είναι το σημείο καμπής, διότι από εκεί και μετά θα επιταθούν ραγδαία τα ακραία φυσικά φαινόμενα και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας. Μελέτη της PRI εκτιμά ότι έως το 2025, χρονιά κρίσιμη για την άνοδο της θερμοκρασίας, οι πολιτικοί θα ανταποκριθούν με βεβαιωμένες κινήσεις. Σύμφωνα με τη μελέτη, η ζήτηση πετρελαίου εκτινάσσεται σε επίπεδα ρεκόρ το 2026-2028, έναντι της δεκαετίας του 2040 της IEA, ο γαιάνθρακας, η πιο ρυπογόνος πηγή ενέργειας, δεν θα υφίσταται έως το 2040, ενώ η αιολική και η ηλιακή ενέργεια θα καλύπτουν το ήμισυ της ηλεκτρικής ενέργειας έως το 2030.

REUTERS

Πλεονάσματα αντί αυξήσεις μισθών υπόσχεται ο Αντόνιο Κόστα

Η εύρωστη οικονομία της Πορτογαλίας παίζει κεντρικό ρόλο στην προεκλογική εκστρατεία του κυβερνώντος κόμματος των Σοσιαλιστών (PS), το οποίο έχει καταφέρει να ικανοποιήσει τους δημοσιονομικούς κανόνες των Βρυξελλών, αλλά και να επαναφέρει την οικονομία σε τροχιά ανάπτυξης. Ο πρωθυπουργός της Πορτογαλίας, Αντόνιο Κόστα, αποφεύγει να δώσει υποσχέσεις για αυξήσεις στους μισθούς του δημοσίου – αν και τους είχε επαναφέρει μαζί με τις συντάξεις στα προ κρίσης επίπεδα όταν ανέλαβε πρώτη φορά τα νήια της εξουσίας, προ τετραετίας.

Σήμερα, όμως, επιμένει πως «για να θωρακιστεί η οικονομία από τις καταιγίδες, πρέπει να μην ξεφύγουμε από το μονοπάτι της δημοσιονομικής συμμόρφωσης». Όπως αναφέρουν αναλυτές στη βρετανική εφημερίδα Financial Times,

Υποστηρίζει ότι η οικονομία πρέπει να παραμείνει στο μονοπάτι της δημοσιονομικής συμμόρφωσης.

οι πιθανότητες για να επανεκλεγεί ο Κόστα είναι αξιόλογες μολονότι υπόσχεται πλεονασματικούς προϋπολογισμούς αντί αυξήσεις μισθών. Σύμφωνα με τις τελευταίες δημοσκοπήσεις, το Σοσιαλιστικό Κόμμα προηγείται με πάνω από 15 ποσοστιαίες μονάδες συγκριτικά με το κεντροδεξιό Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα (PSD) που είναι σήμερα αντιπολίτευση. Εδώ και τέσσερα χρόνια, το PS είναι κυβέρνηση μειοψηφίας, αλλά πέτυχε την ενίσχυση της ανάπτυξης από το 0,19%

Σύμφωνα με τις τελευταίες δημοσκοπήσεις, το σοσιαλιστικό κόμμα του Κόστα προηγείται με πάνω από 15 ποσοστιαίες μονάδες.

το 2014 στο 2,1% το 2018. Οικονομικοί και πολιτικοί αναλυτές επισημαίνουν πως ο Κόστα κατάφερε να κερδίσει τη συναίνεση του πολιτικού κόσμου χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν έχει συναντήσει εμπόδια. Παραδόξως, το PSD υπόσχεται σήμερα μεγάλες μειώσεις στη φορολογία εν αντιθέσει με το PS, που εμμένει σε έναν πειθαρχημένο προϋπολογισμό.

Σύμφωνα με τις επίσημες προβλέψεις της κυβέρνησης του PS, ο προϋπολογισμός θα παρουσιάσει φέτος έλλειμμα της τάξεως του 0,2% επί του ΑΕΠ, αλλά τα επόμενα χρόνια θα είναι πλεονασματικός. Η ανεργία αναμένεται να κινηθεί φέτος στο 6,6%, με το PS να έχει καταφέρει τη μείωσή της κατά το ήμισυ. Χάρη στην οικονομική πολιτική που ακολουθεί το PS την τελευταία τετραετία, η Πορτογαλία παρουσιάζει υψηλότερους ρυθ-

μούς ανάπτυξης από τον μέσο όρο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι πολιτικοί αντίπαλοι του PS από την παράταξη της Κεντροδεξιάς ασκούν κριτική για την έλλειψη δημόσιων επενδύσεων, την ανεπάρκεια του δημόσιου τομέα, ιδιαίτερα στον τομέα υγείας, και την υψηλότερη φορολογία που έχει υπάρξει ποτέ στη χώρα. Από την άλλη πλευρά, «η οικονομική ανάπτυξη και ο έλεγχος των δημοσίων δαπανών έχουν δώσει τη δυνατότητα στον Κόστα να είναι συνεπείς απέναντι στην Αριστερά, αλλά και να ευθυγραμμίσει τον προϋπολογισμό», σχολιάζει ο καθηγητής πολιτικών επιστημών στο Πανεπιστήμιο της Λισαβώνας, Αντόνιο Κόστα Πίντο. «Ο λαός της Πορτογαλίας δεν θα χάσει ξανά την εμπιστοσύνη του στην οικονομία», δήλωσε ο Κόστα μία εβδομάδα πριν.

Expertise Solutions Value

www.pwc.com.cy

Αναγκαία η αλληλεγγύη Βορρά προς Νότο

Ο πρώην πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Χέρμαν βαν Ρομπέι μιλάει στην «Κ» για τις προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει η Ε.Ε.

Συνέντευξη στον **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟ**

Η εμβάθυνση της ευρωπαϊκής ενοποίησης είναι η «μόνη διέξοδος» που θα επιτρέψει στα κράτη-μέλη της Ε.Ε. να διατηρήσουν την οικονομική τους ευημερία και τη γεωπολιτική τους αυτονομία, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής συγκυριαρχίας, σύμφωνα με τον Χέρμαν βαν Ρομπέι. Σε αποκλειστική συνέντευξή του στην «Κ», στο περιθώριο του Ευρωπαϊκού Σεμιναρίου του ΕΛΙΑΜΕΠ στο Ναύπλιο, ο πρώην πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, επικαλούμενος τα παραδείγματα του Εμανουέλ Μακρόν και του Πέδρο Σάντσεθ, τονίζει ότι το φιλοευρωπαϊκό όραμα παραμένει εκλογικά έλκυστικό, παρά τις δυνάμεις του εθνικισμού και του λαϊκισμού που συνασπίζονται κατά της ενωμένης Ευρώπης.

Η υποστήριξη για τη συμμετοχή στην Ε.Ε. είναι η υψηλότερη που έχει καταγραφεί τα τελευταία 27 χρόνια, σημειώνει ο κ. Βαν Ρομπέι. «Υπάρχει ενθουσιασμός για την Ευρώπη; Οχι. Αλλά είναι σημαντικό ότι το ποσοστό αυξάνεται – εν μέρει εξαιτίας του φόσκου στο οποίο έχει εξελιχθεί το Brexit».

Είναι ωστόσο η Ε.Ε. καταδικασμένη να παραμείνει στο σημερινό τέλμα της – αποφεύγοντας τη διάλυση λόγω του φόβου των συνεπειών, αλλά ανίκανη να προχωρήσει μπροστά; «Κατ' αρχάς, δεν θα παραγνώριζα τη σημασία του ότι έχουμε καταφέρει να παραμείνουμε ενωμένοι», λέει. «Πολλοί μίλούσαν για κατάρρευση της Ευρωζώνης. Ακολούθησε η προσφυγική κρίση, που ήταν και αυτή υπαρκτικού χαρακτήρα. Και την ξεπεράσαμε κι αυτήν. Αλλά και με το Brexit, το ίδιο πράγμα: Οι Βρετανοί νόμιζαν ότι θα διαπραγματευθούν με μια δικασμένη Ευρώπη και ότι θα κάνουν συμφωνίες σε πολιτικό επίπεδο» αντ' αυτού, οι «27» έχουν διατηρήσει την ενότητά τους και διαδοχικές βρετανικές κυβερνήσεις έχουν υποχρεωθεί να συνομιλήσουν με τον αρμόδιο επίτροπο και τον αγαπητό Ζαν-Κλοντ (Γιούνκερ)».

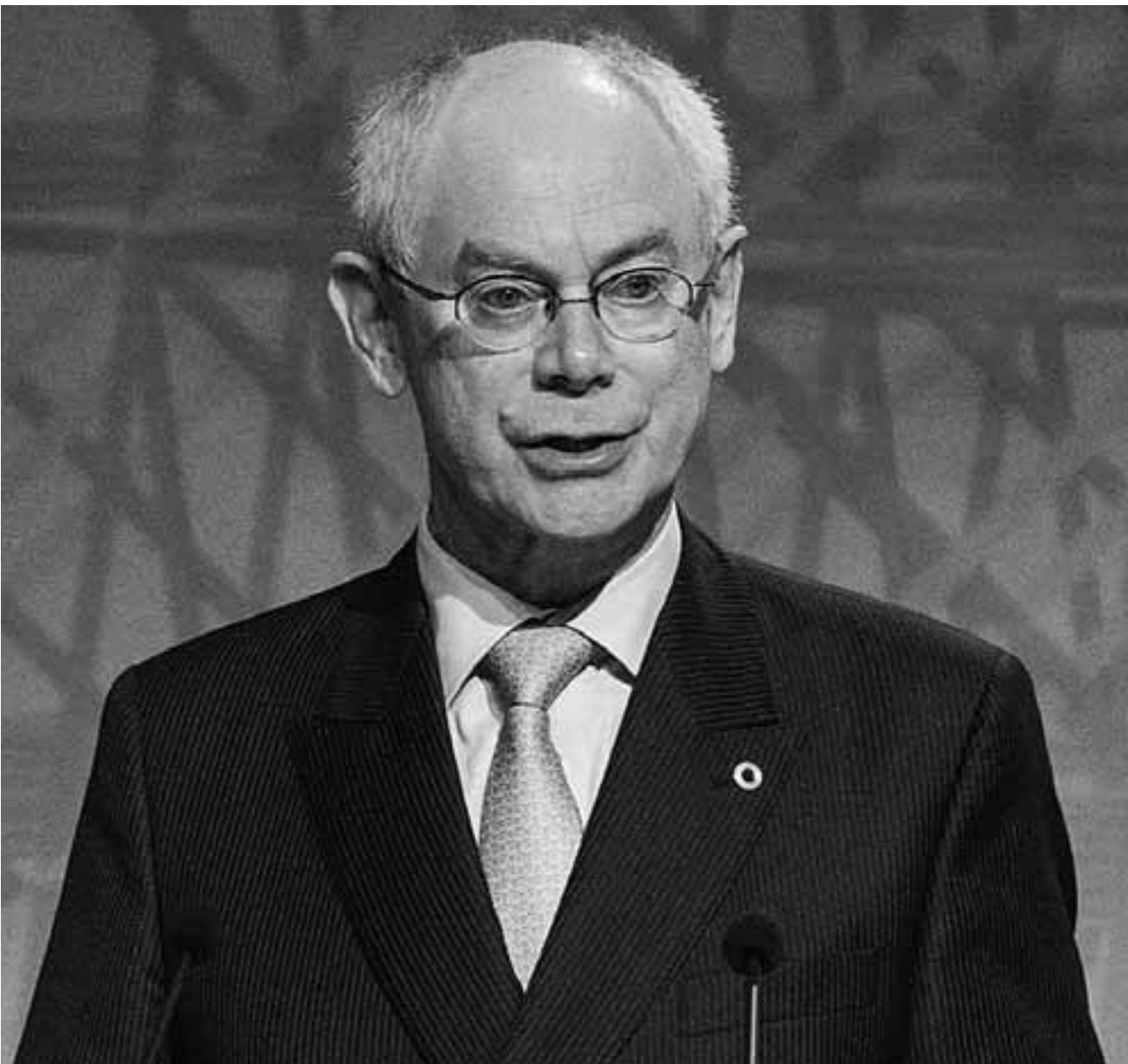
Παραδέχεται ότι δεν υπάρχει όρεξη για ένα «μεγάλο άλμα προς τα εμπρός» στην ευρωπαϊκή ενοποίηση, «το οποίο όλοι προσδοκούσαμε μετά την ομιλία του Μακρόν στη Σορβόνην» (σ.σ.: τον

Οι Βρετανοί νόμιζαν ότι θα διαπραγματευθούν με μια δικασμένη Ευρώπη» δεν συνέβη αυτό.

Το μέγεθος έχει σημασία. Καμία από τις 15 μεγαλύτερες ψηφιακές εταιρείες στον κόσμο δεν είναι ευρωπαϊκή.

Σεπτέμβριο του 2017). «Ωστόσο σε κάποια πεδία υπάρχει πραγματική πρόοδος – παράδειγμα, στην άμυνα. Με εξέπληξε που η πρωτοβουλία της PESCO υποστηρίχθηκε από 25 κράτη-μέλη. Επιπλέον, μετά το μπλοκάρισμα της συγκέντρωσης μεταξύ Alstom και Siemens, έχει ξεκινήσει μια σοβαρή συζήτηση στη Γαλλία και τη Γερμανία για την ανάγκη στενότερης συνεργασίας ώστε η Ευρώπη να καλύψει το χαμένο έδαφος σε τομείς όπως η αυτοκινητοβιομηχανία, η αποθήκευση ενέργειας κ.ο.κ. Υπάρχει πλέον η κατανόηση ότι χρειαζόμαστε Ευρωπαίους πρωταθλητές. Η έννοια της βιομηχανικής πολιτικής δεν είναι πλέον ταμπού στη Γερμανία. Συνειδητοποιούμε ότι η κλίμακα, το μέγεθος, έχουν σημασία. Καμία από τις 15 μεγαλύτερες ψηφιακές εταιρείες στον κόσμο δεν είναι ευρωπαϊκή».

Ο Βαν Ρομπέι δεν πιστεύει ότι η Ε.Ε. είναι έτοιμη για την επόμενη χρηματοπιστωτική κρίση. «Ξέρουμε τι πρέπει να κάνουμε: να ενισχύσουμε την τραπεζική, τη δημοσιονομική, την οικονομική ένωση. Το πρόβλημα δεν είναι η έλλειψη γνώσης, αλλά η απουσία δράσης. Και γνωρίζω αρκετά καλά τη διαδικασία κατάρτισης της ευρωπαϊκής πολιτικής για να ξέρω ότι δεν θα συμβούν όλα αυτά σε μια στιγμή, με ένα μπιγκ μπανγκ. Τα κενά θα καλυφθούν σταδιακά. Αλλά δεν πρέπει η σταδιακή φύση της διαδικασίας να γίνει άλλοθι για να μη γίνει τίποτα – ή σχεδόν τίποτα». Περαιτέρω, σε μία αναφορά που

«Υπάρχει ενθουσιασμός για την Ευρώπη; Οχι. Αλλά είναι σημαντικό ότι το ποσοστό αυξάνεται – εν μέρει εξαιτίας του φόσκου στο οποίο έχει εξελιχθεί το Brexit», λέει ο Χέρμαν βαν Ρομπέι.

έχει ως αποδέκτες τις χώρες του Βορρά που αντιμετωπίζονται στις αναγκαίες αλλαγές (κάνει μάλιστα ειδική μνεία στη χανσεατική λίγκα ως ανασταλτικό παράγοντα), τονίζει πως τα μέτρα που θα ληφθούν «θα πρέπει να περιλαμβάνουν ένα στοιχείο

αλληλεγγύης. Χωρίς αυτό, υπάρχει πρόβλημα. Είναι αναγκαίο να υπάρχει, σε κάποιο βαθμό, μια ένωση μεταβιβάσεων».

Σχετικά με το μεταναστευτικό, ο κ. Βαν Ρομπέι χαρακτηρίζει «μείζον επίτευγμα» τη «διάωση της ζώνης Σένγκεν»

και αναδεικνύει τη σημασία της φύλαξης των συνόρων: «Όταν οι ροές μειώνονται, είναι πιο εύκολη η κατανομή των αιτούντων άσυλο στα κράτη-μέλη». Θεωρεί ότι η Αγκυρα δεν θα επιτρέψει τη μαζική εισροή προσφύγων και μεταναστών στην

Ελλάδα «γιατί δεν είναι προς το συμφέρον της», καθώς θα οδηγήσει αυτόματα σε αύξηση των ροών από τη Συρία προς την Τουρκία. Και εκφράζει την απογοήτευσή του που δεν επιτεύχθηκε μια νέα συμφωνία για το ζήτημα, συμπεριλαμβανομένων και της αναθεώρησης του Κανονισμού του Δουβλίνου, στον απόηχο της κρίσης του 2015-16.

Πιστεύει ότι θα μπορέσει η νέα ευρωπαϊκή ηγεσία να επιβάλει μια πανευρωπαϊκή προσέγγιση στο ζήτημα· να πετύχει εκεί όπου απέτυχαν οι προκατόχοί της; «Νομίζω ότι η προσέγγιση της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα είναι στη λογική της αναζήτησης μιας “συμμαχίας των προθύμων”, αντί να προσπαθήσει να επιβάλει τον νόμο. Αλλά δεν γίνεται οι χώρες που δεν σέβονται τους κανονισμούς της Ε.Ε. να μην υπόκεινται κυρώσεις».

ΗΠΑ και Κίνα

Θα επιστρέψουν στην κανονικότητα οι ευρωαμερικανικές σχέσεις μετά την εποχή Τραμπ – ακόμη κι αν μείνει οκτώ χρόνια στο τιμόνι; «Ο Τραμπ δεν είναι ένα ευρωπαϊκό πρόβλημα, αλλά ένα διεθνές πρόβλημα. Ο εμπορικός πόλεμος, όπως τον αποκαλούμε, βλάπτει την κινεζική οικονομία και μέσω αυτής βλάπτει τη γερμανική οικονομία, άρα κατ' επέκταση και την οικονομία της Ευρωζώνης. Και φυσικά βλάπτει την αμερικανική οικονομία». Όπως παρατηρεί, η Ε.Ε. και οι ΗΠΑ έχουν την ίδια ανάλυση σε γενικές γραμμές για τις στρεβλωτικές πολιτικές της Κίνας στο διεθνές εμπόριο και στην πρόσβαση ξένων επενδυτών στην κινεζική αγορά: «Εκεί που διαφωνούμε είναι στη μεθοδολογία για τη βελτίωση της κατάστασης. Εμείς κινούμαστε εντός του πλαισίου του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου ή διμερώς, με διάλογο και διαπραγματεύσεις». Επιπλέον, όπως παρατηρεί, ο Τραμπ, αντί να συνταχθεί με την Ε.Ε. απέναντι στο Πεκίνο, «διακηρύσσει την Ε.Ε. εχθρό» των ΗΠΑ. Ωστόσο, όπως σημειώνει, δεν χάνει την ελπίδα του, καθώς «ο Τραμπ είναι ικανός να αλλάξει πορεία εν μια νυκτί, ιδίως αν δει ότι απειλείται η αμερικανική οικονομία. Σε κάθε περίπτωση, στην Ε.Ε. είμαστε έτοιμοι να διαπραγματευθούμε και έτοιμοι να ανταποδοσουμε αναλόγως» σε περίπτωση επιβολής δασμών.

Το Πεκίνο «φρακελώνει» κινεζικές αλλά και ξένες επιχειρήσεις

Συγκεντρώνει οικονομικά και μη στοιχεία για την αξιολόγησή τους

Εκτός των πολιτών της, η Κίνα βάζει στο μικροσκόπιο και τις επιχειρήσεις, δρομολογώντας ήδη τη συγκέντρωση οικονομικών και μη στοιχείων, από τη μισθοδοσία ή την παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας μέχρι την εγγραφή ή όχι στελεχών στο Κομμουνιστικό Κόμμα, σε μια τεράστια βάση δεδομένων.

Με αυτές τις πληροφορίες, το Πεκίνο σκοπεύει να αξιολογεί τις εταιρείες, τις διοικήσεις και το προσωπικό τους, με κίνδυνο να μπλοκάρει τραπεζικούς λογαριασμούς ή δάνεια ή ακόμη και να απαγορεύσει την έξοδο από τη χώρα. Τα μέτρα αυτά δεν στοχεύουν μόνον στις εγχώριες αλλά και στις ξένες εταιρείες, αποκαλύπτουν οι New York Times. Αυτό το σύστημα στενής παρακολούθησης και αξιολόγησης των εταιρειών με ενδεχόμενο την «τιμωρία» τους φαίνεται πως ήδη παίρνειάρκα και οστά. Τον Σεπτέμβριο, η υπηρεσία κεντρικού σχεδιασμού της Κίνας ανακοίνωσε πως ολοκλήρωσε την αρχική αξιολόγηση 33 εκατ. επιχειρήσεων, βαθμολογώντας τις από το 1, που είναι η ανώτατη βαθμίδα, μέχρι το 4, δηλαδή την κατώτατη βαθμίδα.

Πηγές της αμερικανικής εφημερίδας αναφέρουν πως Κινέζοι αξιωματούχοι έχουν απειλήσει πως θα βαθμολογήσουν δυσμενώς τις αμερικανικές American Airlines, United Airlines και Delta Air Lines εάν δεν ικανοποιήσουν αιτήματα του Πεκίνου. Με ανάλογη τιμωρία κινδυνεύει, επίσης, η FedEx. Η Λορέν Φέι, η 30χρονη κόρη ενός ιδιο-

Βάσει της κινεζικής νομοθεσίας, οι εταιρείες του ιδιωτικού κλάδου, συμπεριλαμβανομένων των ξένων, υποχρεούνται να ενσωματώνουν εκπροσώπους του Κομμουνιστικού Κόμματος.

ως ένα «σύστημα κοινωνικής αξιολόγησης», που αναμένεται να ισχύσει επίσης για όλους τους πολίτες της χώρας. Εκφράζονται, ωστόσο, φόβοι για τη δημιουργία ενός ψηφιακού Μεγάλου Αδερφού που θα παρεμβαίνει στην καθημερινότητα των πολιτών. «Απώτερος στόχος είναι να επηρεάζονται εταιρικές αποφάσεις, ώστε να συμμορφώνονται

με τη γραμμή του κόμματος», σχολιάζει η Σαμάνθα Χόφμαν, συνεργάτιδα στο Ινστιτούτο Στρατηγικής Πολιτικής της Αυστραλίας (Australian Strategic Policy Institute).

Το πρακτορείο Reuters αναφέρει δε πως η τοπική κυβέρνηση της Χαντζού, όπου βρίσκεται το τεχνολογικό κέντρο της Κίνας, θα αναθέσει σε α-

ξιοματούχους της να συνεργαστούν με 100 εταιρείες του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένου του κολοσσού ηλεκτρονικού εμπορίου Alibaba. Είναι μια εξέλιξη που ενισχύει τις ανησυχίες για την ανάμειξη του κράτους στην επιχειρηματικότητα.

Πολλοί φοβούνται πως με αυτές τις κινήσεις ξεπερνιούνται τα όρια του εμποτικού και ρυθμιστικού ρόλου που θα πρέπει να έχει ένα κράτος, σε μια περίοδο μάλιστα που η κινεζική κυβέρνηση επιθυμεί να καλλιεργήσει περαιτέρω την επιχειρηματικότητα στην εγχώρια οικονομία της για να αντισταθμίσει τις φθορές από τον εμπορικό πόλεμο που έχει κηρύξει η Ουάσιγκτον εναντίον της.

Σύμφωνα με τις επίσημες οδηγίες της τοπικής κυβέρνησης, στόχος αυτής της συνεργασίας είναι να τονωθεί ο εγχώριος μεταποιητικός κλάδος. Πηγές του κινεζικού Τύπου αποκάλυψαν πως η Alibaba και η αυτοκινητοβιομηχανία Zhejiang Geely Automobile Holdings συμπεριλαμβάνονται στις 100 εταιρείες που πρόκειται να συνεργαστούν με την τοπική κυβέρνηση.

Η Alibaba, από την πλευρά της, ανακοίνωσε πως το σχέδιο αυτό δεν θα επηρεάσει τις δραστηριότητές της. «Κατανοούμε αυτή την πρωτοβουλία, στόχος της οποίας είναι να βελτιωθεί το επιχειρηματικό περιβάλλον προς όφελος των εταιρειών της Χαντζού», αναφέρεται στην ανακοίνωση της Alibaba. Ο κολοσσός ηλεκτρονικού εμπορίου αναφέρει, επίσης, πως «ο κυβερνητικός εκπρόσωπος θα λειτουργήσει ως μια γέφυρα στον ιδιωτικό τομέα και δεν θα αναμειχθεί με τις δραστηριότητές της».

Βάσει της κινεζικής νομοθεσίας, οι εταιρείες του ιδιωτικού κλάδου, συμπεριλαμβανομένων των ξένων, υποχρεούνται να ενσωματώνουν εκπροσώπους του Κομμουνιστικού Κόμματος. Μέχρι πρότινος ήταν μια τυπική διαδικασία. Τα τελευταία χρόνια, όμως, στέλεχη ξένων εταιρειών έχουν δηλώσει πως δέχονται πιέσεις για να επιτρέψουν στους εκπροσώπους των κομμάτων να έχουν περισσότερες αρμοδιότητες σε θέματα διοίκησης, σύμφωνα με το Reuters.

«**Κρατικοποιήστε** την Deutsche Wohnen», γράφει το πανό στη συνοικία Κρόιτσμπεργκ του Βερολίνου. Η συγκεκριμένη εταιρεία είναι ο μεγαλύτερος ιδιοκτήτης ακινήτων στην πρωτεύουσα.

Η εξέγερση των ενοικιαστών

Απότομες ανοδικές τάσεις χαρακτηρίζουν τα τελευταία χρόνια την αγορά ενοικίων στο Βερολίνο, καθώς νέοι εργαζόμενοι έχουν συρρεύσει στη γερμανική πρωτεύουσα. Η εισροή αυτή οδήγησε σε διπλασιασμό του κόστους των ενοικίων μέσα σε μία μόλις δεκαετία, όπως εξηγεί σε άρθρο του το περιοδικό Politico.

Το φαινόμενο αυτό προκάλεσε συζήτηση γύρω από τα δικαιώματα των ενοικιαστών και των ιδιοκτητών, αναβιώνοντας ιδεολογική αντιπαράθεση που εθεωρείτο ξεπερασμένη μετά την ενοποίηση των Γερμανιών και την πτώση του Τείχους του Βερολίνου. Η ασφυκτική πίεση των ψηφοφόρων στο Βερολίνο, 85% των οποίων είναι ενοικιαστές, έπεισαν την αριστερή κυβέρνηση του κρατιδίου να υιοθετήσει νομοσχέδιο που θα ζήλευε ακόμη και ο Ούγκο Τσάβες.

Επενδύτες και οικονομολόγοι προειδοποιούν ότι η επιβολή ανώτατου ορίου στα ενοίκια θα επιδεινώσει την κρίση, περιορίζοντας την κατασκευή νέων κατοικιών και πυροδοτώντας μαύρη –αδύλωτη– αγορά στα ενοίκια. Ο μόνος τρόπος αντιμετώπισης της κρίσης, υποστηρίζουν οι κατασκευαστές, είναι η προσφορά κινήτρων για την κατασκευή νέων κατοικιών.

Τα επιχειρήματα αυτά δεν πείθουν, όμως, τους ακτιβιστές υπέρ της επιβολής ενοικιοστασίου, οι οποίοι θεωρούν ότι ο «επενδυτής» ταυτίζεται με τον «άκαρδο καπιταλιστή». Η Σαντρίν Βόντσεκ, ακτιβίστρια υπέρ της κοινωνικής στέγης, λέει: «Το θέμα αφορά τις θεμελιώδεις αξίες. Θέλουμε ριζική αλλαγή». Πρόσφατο ψήφισμα, που καλούσε στη δήμευση διαμερισμάτων ιδιοκτησίας εταιρειών, συγκέντρωσε 80.000 υπογραφές, ενώ ο κυβερνητικός συνασπι-

σμός της πόλης, αποτελούμενος από τους Σοσιαλδημοκράτες, την Αριστερά και τους Πράσινους, φέρεται να εξετάζει το ενδεχόμενο.

Σύμφωνα με νέο σχέδιο των οικιστικών υπηρεσιών, που θα τεθεί σε ψηφοφορία τον επρχόμενο μήνα στο δημοτικό συμβούλιο, όλα τα ενοίκια θα υπόκεινται σε «πλαφόν». Οι ενοικιαστές θα μπορούν να αιτηθούν μείωση του ενοικίου τους, εφόσον δαπανούν περισσότερο του 30% του οικογενειακού τους εισοδήματος για το ενοίκιο ή το στεγαστικό τους δάνειο. Ο μέσος Βερολινέζος δαπανά σήμερα ποσοστό 50% του μηνιαίου εισοδήματός του για το ενοίκιο.

Την τελευταία δεκαετία, ο πληθυσμός του Βερολίνου αυξήθηκε κατά 12%, για να φθάσει στα 3,75 εκατομμύρια. Την ίδια περίοδο, ο αριθμός ξένων υπηκόων αυξήθηκε κατά 65% μεταξύ 2009 και 2019, φθάνοντας τις 759.000. Παρότι η εισροή ξένων προσέφερε στην πόλη πολιτισμική ποικιλία και δυναμισμό, ευνόησε σημαντικά την αύξηση των ενοικίων. Αυτό με τη σειρά του έκανε πολλούς παλιούς Βερολινέζους να υποστηρίζουν ότι δεν έχουν πια την οικονομική δυνατότητα να ζήσουν στις παλιές τους συνοικίες, που κατακλύστηκαν από νέους Γερμανούς εργαζόμενους στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας ή σε υπηρεσίες της ομοιοπονδιακής κυβέρνησης. Κανοντός εφαρμογή στο Βερολίνο επιτρέπει στους εγγεγραμμένους χρήστες της να ειδοποιούνται μέσω μηνύματος ότι κάποιο διαμέρισμα σύμφωνο με τις προδιαγραφές τους έχει απελευθερωθεί. Τέτοιες ηλεκτρονικές μικρές αγγελίες παραμένουν ενεργές για λίγες μόλις ώρες.

REUTERS

Στην Τουρκία αποθηκεύουν τρόφιμα ενόψει αύξησης τιμών

Δυσεύρετα και πλέον πολύ ακριβά τα καπάκια για γυάλινα βάζα

Μπορεί στην Ευρωζώνη η ΕΚΤ να αγωνίζεται να ενισχύσει τον πληθωρισμό στο 2%, αλλά στην Τουρκία η νομισματική κρίση του 2018, που προκάλεσε την υποτίμηση της λίρας έναντι του δολαρίου κατά 30%, έχει προκαλέσει το αντίθετο πρόβλημα: πολύ υψηλό πληθωρισμό, ειδικά στα τρόφιμα. Το πρόβλημα αναδεικνύεται έντονα, σύμφωνα με ρεπορτάζ του Bloomberg, καθώς το προϊόν με τη μεγαλύτερη ζήτηση στην Κωνσταντινούπολη αυτή την εποχή είναι τα μεταλλικά καπάκια για γυάλινα βάζα. Τα καπάκια είναι ιδιαίτερα δυσεύρετα διότι πάρα πολλοί Τούρκοι προετοιμάζονται για τον χειμώνα –οπότε παραδοσιακά αυξάνονται οι τιμές των τροφίμων– μαγειρεύοντας σάλτσες και φτιάχνοντας τουρισιά. Για να τα αποθηκεύσουν όμως και να διατηρηθούν τον χειμώνα, πρέπει να διαθέτουν τα περιζήτητα μεταλλικά καπάκια ώστε να σφραγίσουν τα βάζα.

Η άνευ προηγουμένου έλλειψη σε μεταλλικά καπάκια προδίδει πόσο σοβαρό πρόβλημα αντιμετωπίζουν οι Τούρκοι με τις αυξημένες τιμές των τροφίμων. «Υπάρχει πλέον “μαύρη” αγορά για τα μεταλλικά καπάκια», λέει στο Bloomberg ο Μπιλάλ Ονάρ, υπάλληλος σε σουπερ μάρκετ στην εργατική συνοικία Γκούνγκορεν της Κωνσταντινούπολης. «Πιθανότατα πουλάμε γύρω στις πέντε χιλιάδες την ημέρα. Ο κόσμος τα αρπάζει», λέει γελώντας.

Όμως η κατάσταση δεν είναι καθόλου για γέλια για πολλούς Τούρκους που είδαν

Σούπερ μάρκετ στην εργατική συνοικία Γκούνγκορεν της Κωνσταντινούπολης πωλεί καθημερινά 5.000 καπάκια.

την αγοραστική τους δύναμη να μειώνεται δραματικά, καθώς ο πληθωρισμός έφτανε τον περασμένο Νοέμβριο στο 24%. Ειδικά ο πληθωρισμός στα τρόφιμα και στα φρούτα είχε φτάσει τον Απρίλιο του 2019 στο 73% σε σύγκριση με έναν χρόνο νωρίτερα. Τον Αύγουστο ο πληθωρισμός υποχώρησε στο 15% και οι καταναλωτές εκμεταλλεύονται την πτώση αυτή ώστε να αγοράσουν τρόφιμα και να τα αποθηκεύσουν.

«Ο κόσμος νομίζει ότι θα αυξηθούν πολύ οι τιμές του χειμώνα οπότε λαμβάνει και κάτι παρόμοιο», λέει ο Ιμπραήμ Μπιλίτσι, ο οποίος είναι ιδιοκτήτης καταστήματος με πολύ φθηνά προϊόντα. «Κάνω αυτά τη δουλειά σχεδόν 30 χρόνια. Ποτέ δεν έχω δει κάτι παρόμοιο», λέει στο Bloomberg. Την άνοιξη οι τουρκικές αρχές είχαν επιστρατεύσει διάφορα μέτρα ώστε να προσπαθήσουν να δαμάσουν τον πληθωρισμό, με την κυβέρνηση Ερντογάν να ρίχνει την ευθύνη σε κερδοσκόπους και την κυβέρνηση να διοργανώνει ακόμη και λαϊκές αγορές με επιδοτούμενα προϊόντα.

Σήμερα με την ανεργία να βρίσκεται

Ο πληθωρισμός στα τρόφιμα είχε φτάσει τον Απρίλιο του 2019 στο 73% σε σύγκριση με ένα χρόνο νωρίτερα.

κοντά σε επίπεδο-ρεκόρ, οι καταναλωτές γίνονται όλο και πιο οικονομικοί. Ωστόσο, πολλοί άνθρωποι που αποθηκεύουν τρόφιμα σε βάζα έχουν φυλάξει τα βάζα αλλά έχουν πετάξει ή έχουν χάσει τα καπάκια τους. Έτσι προέκυψε η έλλειψη στην αγορά. Ο Μετίν Ονμασσίλ, ο οποίος έχει κατάστημα στη γειτονιά Μπεσίκτας, λέει πως θα ήταν ευχαριστημένος αν έβρισκε ορισμένα καπάκια διότι η τιμή τους έχει φτάσει τα 12 σεντς, έχει δηλαδή διπλα-

σιαστεί σε σχέση με πέρυσι. Η έλλειψη στα μεταλλικά καπάκια φαίνεται πως έχει επεκταθεί και πέρα από την Κωνσταντινούπολη, καθώς τοπικές εφημερίδες στη γειτονική επαρχία αναφέρονται σε «κρίση καπακιών». Ο Αρζού Σεν, ο οποίος παρασκευάζει σάλτσα ντομάτας στην επαρχία Τσανάκαλε, έχει βρεθεί ξαφνικά αντιμέτωπος με ισχυρό ανταγωνισμό καθώς «ξάφνου οι πάντες έχουν αρχίσει να κάνουν κονσέρβα τα τρόφιμα».

Περιθώρια χρόνου δίνει ο Μάριο Ντράγκι στη Λαγκάρντ με την ποσοτική χαλάρωση

Το πακέτο μέτρων του απερχόμενου προέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Μάριο Ντράγκι, προσφέρει ορισμένα περιθώρια χρόνου και κινήσεων στη διάδοχο του Κριστίν Λαγκάρντ, ώστε να μπορέσει να εγκλιματιστεί στη νέα της θέση. Αυτά αναφέρει στο ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας της Σλοβακίας, Πέτερ Καζιμίρ. Επιπλέον, διευκρίνισε ότι μία από τις πρωτοβουλίες Ντράγκι, όπως είναι οι εκ νέου αγορές ομολόγων, για τις οποίες ορισμένοι αξιωματούχοι της ΕΚΤ διατυπώνουν τις αντιρρήσεις τους, θα επιτρέψει στην Κριστίν Λαγκάρντ να επικεντρωθεί σε επανεξέταση των πολιτικών της τραπεζής. Η κ. Λαγκάρντ, η οποία προηγουμένως υπήρξε γενική διευθύντρια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, ανα-

Όπως προσέθεσε, τέλος ο κ. Καζιμίρ, είναι ακόμη πολύ νωρίς να μιλήσει κάποιος για ενδεχόμενη αύξηση στο πρόγραμμα αγοράς τίτλων.

λαμβάνει το πηδάλιο την 1η Νοεμβρίου και όπως λέει ο κ. Καζιμίρ, η πολιτική του προκατόχου της της δίνει μεγάλη αναστα. «Αφ' ης στιγμής αναλάβει καθήκοντα, η κ. Λαγκάρντ μπορεί απερίσπαστη να εστιάσει στη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας», συμπληρώνει.

Λέζει να σημειωθεί ότι ο Πέτερ Καζιμίρ

Η κ. Λαγκάρντ, η οποία προηγουμένως υπήρξε γενική διευθύντρια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, αναλαμβάνει το πηδάλιο την 1η Νοεμβρίου και όπως λέει ο κ. Καζιμίρ, η πολιτική του προκατόχου της της δίνει μεγάλη αναστα.

ήταν ένα από τα υψηλόβαθμα στελέχη της τραπεζής που τάχθηκαν υπέρ των επιλογών του Μάριο Ντράγκι όταν ξέσπασε έντονη διαμάχη στους κόλπους της ΕΚΤ πριν από λίγο καιρό και τη δίκασε. Ήταν μία πρωτοφανής αντιμαχία, διότι ορισμένα από τα στελέχη της ΕΚΤ και ειδικά από τις κεντροευρωπαϊκές χώρες τάσσονταν

εναντίον της περαιτέρω ποσοτικής χαλάρωσης. Οι διοικητές των κεντρικών τραπεζών των χωρών που βρίσκονται στην καρδιά της Ευρωζώνης και αντιστοιχούν στο 50% και πλέον του πληθυσμού και της οικονομικής παραγωγής, παραγκωνίστηκαν από τις νοτιοευρωπαϊκές και μικρότερου μεγέθους χώρες.

Ο Πέτερ Καζιμίρ κάνει λόγο για ένα πακέτο, το οποίο εν τη ευρεία εννοία σχεδιάστηκε για την επίτευξη των στόχων της ΕΚΤ. «Το γεγονός πως ορισμένοι δεν είναι εντελώς ικανοποιημένοι με αυτό, τι να κάνουμε, έτσι είναι η ζωή», λέει.

Επιπλέον, διασαφνίζει πως δεν πιστεύει ότι τα μέτρα χρήζουν αλλαγών τώρα, εφόσον αποφασίσθηκαν μόλις πριν από μία εβδομάδα, αλλά ούτε χρειάζεται επέκταση και το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων στα 20 δισ. ευρώ τον μήνα. Ο Πέτερ Καζιμίρ προτού αναλάβει τα νήια της τραπεζής είχε διατελέσει υπουργός Οικονομικών και έγινε γνωστός ως ένας από τους πιο ένθερμους υποστηρικτές της σκληρής γραμμής που η Γερμανία επέδειξε για τη διάσωση της Ελλάδας.

Με εμπειρία στις συνεδριάσεις με τους εταίρους του της Ευρωζώνης, περιγράφει τις τελευταίες συζητήσεις, που κατέληξαν στο πακέτο μέτρων στήριξης της οικονομίας, ως ιδιαίτερα πολιτισμένες. «Θεωρώ ότι διεξήχθη μια φυσιολογική συζήτηση και σέβηρα πλήρως τη διαφορετική άποψη των συνεργατών μου. Γύρω από το τραπέζι κάθονται άνθρωποι σοφοί, οι οποίοι δεν φοβούνται να διατυπώσουν τα επιχειρήματά τους», είπε ο Σλοβάκος αξιωματούχος της ΕΚΤ. Εν τω μεταξύ, όπως προσέθεσε, τέλος ο κ. Καζιμίρ, είναι ακόμη πολύ νωρίς να μιλήσει κάποιος για ενδεχόμενη αύξηση στο πρόγραμμα αγοράς τίτλων, το οποίο θα σήμαινε και τη συζήτηση του ακανθώδους θέματος για υπέρβαση των ορίων της ΕΚΤ στο πόσα ομόλογα ανά κράτος μπορεί να αποκτήσει.

BLOOMBERG

Η τουρκική Διεύθυνση Θρησκευτικών Ζητημάτων γίνεται επιχειρηματίας

Οι τουρκικές επιχειρήσεις δεν έχουν να αντιμετωπίσουν μόνο τα προβλήματα που προκαλεί η ύφεση της τουρκικής οικονομίας και η κατάρρευση της ισοτιμίας της τουρκικής λίρας έναντι του αμερικανικού δολαρίου το 2018. Έχουν να αντιμετωπίσουν και την περίβλητη Διεύθυνση Θρησκευτικών Ζητημάτων, που ενεργοποιείται όλο και περισσότερο σε αμφιλεγόμενα οικονομικά πρότζεκτ, σύμφωνα με την ελληνική υπηρεσία της Deutsche Welle. Τώρα, η Διεύθυνση Θρησκευτικών Ζητημάτων έχει βάλει στο στόχαστρο τις εγκαταστάσεις της πρώτης ζυθοποιίας της Κωνσταντινούπολης, ονόματι Bromonti, που βρίσκονται στην καρδιά της πόλης και ο έλεγχός τους έχει περάσει εδώ και καιρό στον τοπικό μούφτη. «Η ζυθοποιία Bromonti είχε ιστορική σημασία. Ένα νέο κατασκευαστικό πρότζεκτ θα καταστρέψει τη γοητεία της περιοχής μας και θα ενισχύει περαιτέρω την οικοδομική έκρηξη, που δεν είναι κάτι καλό για εμάς», ανέφερε στην DW ο δήμαρχος του Σιούλι, Μουαμέρ Κεσκίν. Πολέμιος της κατεδάφισης είναι και ο Αλίφ Μπουράκ Αλτάρ, επικεφαλής του τουρκικού Επιμελητηρίου Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων. «Η παλιά ζυθοποιία έχει εγκαταλειφθεί εδώ και χρόνια. Ωστόσο αυτό που θα έπρεπε να συζητάμε δεν είναι η κατεδάφισή της, αλλά η αποκατάστασή της».

Αδιαφανής

Η κατεδάφιση της Bromonti, όπως και άλλα μεγάλα κατασκευαστικά πρότζεκτ, φέρει την υπογραφή της Diyanet, της αμφιλεγόμενης Διεύθυνσης Θρησκευτικών Ζητημάτων στην Τουρκία. Πρόκειται για μια κρατική υπηρεσία που απασχολεί πάνω από 107.000 εργαζομένους και διαχειρίζεται εκατοντάδες παρόμοια πρότζεκτ στην Τουρκία και στο εξωτερικό. Σύμφωνα, λένε πολλοί, η Diyanet δεν θα διαφέρει πολύ από μια επιχείρηση. Σύμφωνα με την ιστοσελίδα τους, ο προϋπολογισμός της ισοδυναμεί με 825 εκατομμύρια ευρώ – ποσό που υπερβαίνει κατά

Η Diyanet είναι κρατική υπηρεσία που απασχολεί πάνω από 107.000 εργαζομένους.

πολύ τον προϋπολογισμό των περισσότερων υπουργείων. Η τουρκική στατιστική υπηρεσία TÜİK εκτιμά το ποσό αυτό υψηλότερα: ο προϋπολογισμός της το 2019 θα υπερδιπλασιαστεί, αγγίζοντας περίπου το 1,7 δισ. ευρώ. Επιπλέον, η θρησκευτική διεύθυνση διαθέτει ήδη πολλά ακίνητα και συγκεκριμένα 2.017 στον αριθμό, σύμφωνα με τον επικεφαλής της, Αλί Ερμπάς. Η δομή της Diyanet είναι επίσης σκιώδης. Έχει παραρτήματα σε 145 χώρες και επιδιώκει κυρίως σε πολιτιστικές, εκπαιδευτικές και φιλανθρωπικές δράσεις. Ειδικότερα, το ίδρυμα Diyanet Türkiye Vakfı διαθέτει πολυάριθμες εταιρείες. Ξεκίνησε το 1975 ως φιλανθρωπική οργάνωση και σήμερα διαθέτει περίπου 1.000 παρακλάδια στην Τουρκία. Τα κέρδη της είναι υψηλά, διότι από το 1977 είναι απαλλαγμένη από φόρους. Επίσης, η θυγατρική του Komaz A.S. που λειτουργεί από το 1983 είναι μια προσοδοφόρα κατασκευαστική, που έχει κατασκευάσει εκατοντάδες κοιτώνες, σχολεία, τζαμιά, νοσοκομεία αλλά και ξενοδοχεία.

Κρίσιμη εβδομάδα για το μέλλον του Boeing 737 MAX

Η ημερομηνία επιστροφής του Boeing 737 MAX στην ενεργό υπηρεσία ενδέχεται να κριθεί αυτή την εβδομάδα, καθώς ο επικεφαλής της αμερικανικής Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Αεροπλοΐας (FAA) θα ενημερώσει τους ομολόγους του από άλλες κανονιστικές αρχές για την πρόοδο που έχει επιτευχθεί, ώστε να αντιμετωπιστούν τα σχεδιαστικά προβλήματα του 737 MAX και να επιστρέψει στους αιθέρες το πλέον ευπώλοτο αεροσκάφος της Boeing. Τις παραμονές της συνόδου στο Μόντρεαλ του Καναδά, όπου θα πάρουν μέρος περισσότεροι από 50 ειδικοί εμπειρογνώμονες σε ζητήματα ασφαλείας πτήσεων, φαίνεται πως αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της έλλειψης εμπιστοσύνης προς την FAA. Στις 3 Σεπτεμβρίου ο Πάτρικ Κι, επικεφαλής της Υπηρεσίας Ασφάλειας Αεροπλοΐας της Ευρωπαϊκής Ενωσης (EASA), είχε προκαλέσει σάλο αφήνοντας να εννοηθεί ότι η ευρωπαϊκή κανονιστική αρχή δεν πρόκειται να βασιστεί στα πορίσματα της FAA σχετικά με το Boeing 737 MAX. Ο Κι είχε εγείρει επίσης συγκεκριμένες ανησυχίες σχετικά με τον σχεδιασμό και την εκπαίδευση των πληρωμάτων των Boeing 737 MAX στο σύστημα γωνίας προσβολής του αεροσκάφους (ανικνεύει τη γωνία που σχηματίζει το ρύγχος του αεροσκάφους σε σχέση με το ρεύμα αέρα),

σύστημα που έχει θεωρηθεί ότι δεν λειτουργήσει σωστά κατά την πρόσκρουση δύο αεροσκαφών 737 MAX πέρασι τον Οκτώβριο και εφέτος τον Μάρτιο, που οδήγησαν στην καθήλωση του στόλου των 737 MAX παγκοσμίως στα μέσα Μαρτίου. Ωστόσο, ο Κι μιλώντας σε γαλλικό έντυπο είπε ότι το επιβατικό κοινό θα ωφεληθεί «από αρκετές ανεξάρτητες αλλά έγκυρες απόψεις» σχετικά με την α-

Η αμερικανική Υπηρεσία Αεροπλοΐας ενημερώνει για την πρόοδο στην αντιμετώπιση των προβλημάτων του αεροσκάφους.

σφάλεια του 737 MAX. Πρόσθεσε όμως ότι αυτές οι ανεξάρτητες απόψεις δεν θα οδηγήσουν στην καθήλωση του αεροσκάφους στην Ευρώπη για πολύ καιρό, αφού του λάβει την άδεια επιστροφής στους αιθέρες από την FAA. «Βρισκόμαστε μονίμως σε επαφή με την FAA, ώστε να είμαστε συντονισμένοι και σε θέση να θέσουμε ως στόχο τη σχεδόν ταυτόχρονη επιστροφή του αεροσκάφους στους αιθέρες σε ΗΠΑ και Ευρώπη».

Bloomberg

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

BDO

Έρευνα για παραπομπή Τραμπ

Ανακοίνωσε η Νάνσι Πελόσι μετά τις αποκαλύψεις για Ουκρανία και Μπάιντεν

Τη διεξαγωγή επίσημης έρευνας για την παραπομπή, με το ερώτημα της καθάρσεως, του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ αναμενόνταν να ανακοινώσει χθες το βράδυ η πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων Νάνσι Πελόσι, η οποία είχε διαρκείς συναντήσεις με μέλη των Δημοκρατικών με στόχο τη σύσταση επιτροπής διαχείρισης της παραπομπής Τραμπ, όπως ανέφερε δημοσίευμα της Washington Post.

Ηδη επτά βουλευτές του Δημοκρατικού Κόμματος ζήτησαν, με επιστολή τους, που δημοσιεύθηκε στη Washington Post, την παραπομπή του Αμερικανού προέδρου με αφορμή τις καταγεγραμμένες αποκαλύψεις για επίμαχη τηλεφωνική επικοινωνία του Τραμπ με τον Ουκρανό ομόλογό του Βολοντίμιρ Ζελένσκι, στις 25 Ιουλίου.

Όπως αναφέρουν αμερικανικά μέσα ενημέρωσης και επιβεβαιώσε ο Λευκός Οίκος, πριν από την επικοινωνία του με τον Ζελένσκι, ο Τραμπ είχε διατάξει να «παγώσει» οικονομική βοήθεια της Αμερικής προς την Ουκρανία, ύψους 400 εκατ. δολαρίων. Οι επικριτές του Τραμπ υποστηρίζουν ότι προχώρησε σε αυτή την κίνηση ώστε να πιέσει τον Ζελένσκι να ανοίξει έρευνα διαφθοράς για τον πρώην αντιπρόεδρο και νυν υποψήφιο για το προεδρικό χρίσμα των Δημοκρατικών Τζο Μπάιντεν, καθώς και για τον γιο του, Χάντερ, ο οποίος διετέλεσε μέλος της διοίκησης της ουκρανικής εταιρείας φυσικού αερίου. Ο Τραμπ αρνείται ότι εκβίασε τον Ζελένσκι, αλλά κατηγορείται ότι χρησιμοποίησε το αξίωμά του για να εξασφαλίσει πλεονέκτημα απέναντι στους πολιτικούς αντιπάλους του, στο εσωτερικό της χώρας. Ο Αμερικανός πρόεδρος ανακοίνωσε χθες το βράδυ ότι πρόκειται να δώσει στη δημοσιότητα την απομαγνητοφώνηση του τηλεφωνήματος με τον Ουκρανό πρόεδρο.

Την ίδια στιγμή, και ενώ η κατάσταση καθίσταται κρίσιμη, ο Ντόναλντ Τραμπ μετέβη στη Νέα Υόρκη για να εκφωνήσει ένα πυρρίνο εθνικιστικό μανιφέστο από το βήμα των Ηνωμένων Εθνών, του κατ'

Ο Ντόναλντ Τραμπ εκφωνεί ομιλία στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ. Ο πρόεδρος των ΗΠΑ δεν εξέπληξε με τις καταγγελίες της πολυμερούς συνεργασίας, προκάλεσε, ωστόσο, πολλά σχόλια η επιμονή του σε αυτή τη γραμμή.

Λάβρος κατά της διεθνούς συνεργασίας ο Τραμπ από το βήμα της Γ.Σ. του ΟΗΕ, όπου δήλωσε ότι «το μέλλον ανήκει στους πατριώτες».

εσχόληθον διεθνούς συνεργασίας. Στην τρίτη του ομιλία κατά την ετήσια Γενική Συνέλευση του οργανισμού, ο Αμερικανός πρόεδρος δεν εξέπληξε με τις καταγγελίες της πολυμερούς συνεργασίας, που έδιναν τον τόνο και στις προηγούμενες τοποθετήσεις του. Προκάλεσε, ωστόσο, πολλά σχόλια το γεγονός ότι επέμεινε σε αυτή τη γραμμή, ενώ

παράλληλα ζητούσε τη βοήθεια των εταίρων του για την οικοδόμηση συνασπισμού εναντίον του Ιράν.

«Το μέλλον δεν ανήκει στους οπαδούς της παγκοσμιοποίησης. Το μέλλον ανήκει στους πατριώτες. Το μέλλον ανήκει σε ισχυρά, ανεξάρτητα έθνη», δήλωσε κατά την ομιλία του ο Τραμπ. «Η ιδεολογία της παγκοσμιοποίησης λειτουργούσε σαν θρησκεία για τους ηγέτες του πρόσφατου παρελθόντος, οδηγώντας τους στο να αγνοούν τα εθνικά συμφέροντα. Αυτή η εποχή πέρασε», προσέθεσε. Λάβρος υπήρξε ο Αμερικανός πρόεδρος και εναντίον των «ακτιβιστών των ανοικτών συνόρων», όπως χαρακτήρισε όσους εκδηλώνουν αλληλεγγύη στους μετανάστες. «Οι πολιτικές σας δεν είναι δίκαιες. Είναι βάνουσες, είναι το Κακό, καθώς ενισχύε

εγκληματικές οργανώσεις εις βάρος αθώων ανθρώπων», είπε.

Αναφορικά με το Ιράν, δήλωσε ότι «όλα τα έθνη έχουν καθήκον να δράσουν» και καμία υπεύθυνη κυβέρνηση δεν μπορεί να επιδοθεί «τη λαγνεία του για αίμα». Παράλληλα, όμως, άφησε ανοικτό ένα παράθυρο διπλωματικής προσέγγισης, τονίζοντας ότι «οι Ηνωμένες Πολιτείες ποτέ δεν πίστευαν σε μόνιμους εχθρούς. Θέλουμε εταίρους, όχι αντιπάλους». Από τις υπόλοιπες αναφορές του, ξεχώρισαν οι κατηγορίες εναντίον της Κίνας για θέματα διεθνούς εμπορίου και η επισήμανσή του ότι η διεθνής κοινότητα παρακολουθεί τον τρόπο με τον οποίο η ηγεσία της αντιμετωπίζει ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

A.P. REUTERS

Αποδυναμωμένος ο Τζόνσον μετά το νέο ράπισμα

Παράνομη η αναστολή λειτουργίας της Βουλής κατά το Ανώτατο Δικαστήριο

Στο κατώφλι θεαματικών πολιτικών εξελίξεων βρίσκεται το Ηνωμένο Βασίλειο ύστερα από το νέο ράπισμα που δέχθηκε ο Μπόρις Τζόνσον, αυτή τη φορά από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Με ομόφωνη απόφασή τους, οι 11 δικαστές που απαρτίζουν τον ανώτατο δικαστικό θεσμό της χώρας έκριναν παράνομη και άκυρη την απόφαση του πρωθυπουργού για αναστολή της λειτουργίας του Κοινοβουλίου μέχρι τις 14 Οκτωβρίου, μόλις δύο εβδομάδες πριν από την 31η Οκτωβρίου, ημερομηνία κατά την οποία η Βρετανία υποτίθεται ότι θα αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

«Στάθηκε αδύνατο να συμπεράνουμε, με βάση τα στοιχεία που μας δόθηκαν, ότι υπήρχε οποιοσδήποτε λόγος και πολύ περισσότερο κάποιος καλός λόγος, για να συμβουλευθεί (ο Τζόνσον) τη βασιλίσσα να αναστείλει τη λειτουργία του Κοινοβουλίου επί πέντε εβδομάδες», δήλωσε η πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου λαίδη Μπρέντα Χέλ, διαβάζοντας το σκεπτικό της απόφασης.

Η έδισον έπεσε σαν βόμβα στο Λονδίνο. Ο Συντηρητικός, αλλά οπαδός της παραμονής στην Ε.Ε., πρόεδρος της Βουλής των Κοινοτήτων Τζον Μπέρκους χαιρέτισε την απόφαση και ανακοίνωσε ότι το σώμα θα συνεδριάσει εκ νέου σήμερα το πρωί. Από τη Νέα Υόρκη, όπου

βρισκόταν μέχρι χθες για τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, ο Μπόρις Τζόνσον δήλωσε ότι έχει «ισχυρή διαφάνεια» με την ευθυμιογία, αλλά θα τη σεβαστεί και επέμεινε ότι η χώρα του θα αποχωρήσει από την Ε.Ε. στις 31 Οκτωβρίου.

Θεωρητικά, η απόφαση αυτή καθεαυτήν δεν αλλάζει τα δεδομένα του Brexit – άλλωστε η λαίδη Μπρέντα Χέλ τόνισε ότι η υπόθεση που εκδικάσε «δεν σχετίζεται με το πότε και με ποιους όρους» θα γίνει η αποχώρηση από την

Θυέλλα αντιδράσεων κατά του πρωθυπουργού και φήμες για ψήφο δυσπιστίας, ενώ συνεδριάζει εκ νέου το Κοινοβούλιο.

Ενωση. Από πολιτική άποψη, όμως, το ζήτημα περιπλέκεται ακόμη περισσότερο, καθώς ο Μπόρις Τζόνσον, ο οποίος έχει ήδη χάσει την κοινοβουλευτική πλειοψηφία και αντιμετωπίζει ανταρσία από μερίδα βουλευτών του, εμφανίζεται εξαιρετικά αποδυναμωμένος.

Από το Μπράιτον, όπου διεξάγεται το ετήσιο συνέδριο των Εργατικών, ο

Η πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου λαίδη Μπρέντα Χέλ κηρύσσει παράνομη την απόφαση του πρωθυπουργού για αναστολή λειτουργίας του Κοινοβουλίου.

αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης Τζέρεμι Κόρμπιν κάλεσε τον Τζόνσον «να σκεφτεί την κατάστασή του», ωθώντας τον να παραιτηθεί. Ο Κόρμπιν έφερε πιο μπροστά την καταληκτική του ομιλία στο συνέδριο, ώστε να βρίσκεται σήμερα το πρωί στη Βουλή, όπου σύμφωνα με ορισμένα βρετανικά μίντια θα καταθέσει ψήφο δυσπιστίας προς

την κυβέρνηση. Την παραίτηση του Τζόνσον ζήτησαν και οι Φιλελεύθεροι. Ωστόσο, ο Βρετανός πρωθυπουργός, προτού αναχωρήσει εσπευσμένα από τη Νέα Υόρκη, δήλωσε ότι δεν πρόκειται να παραιτηθεί και ότι η μόνη λύση στο πολιτικό αδιέξοδο της Βρετανίας είναι η άμεση προκήρυξη εκλογών.

Reuters, A.P

Φορτισμένη η Σύνοδος του ΟΗΕ για το κλίμα

Κλείνοντας την ειδική διάσκεψη του ΟΗΕ για το κλίμα, ο γενικός γραμματέας του Οργανισμού Αντόνιο Γκουτέρες διαπίστωσε ότι οι χώρες του πλανήτη έχουν ακόμη «πολύ δρόμο» μπροστά τους. Στο άνοιγμα της συνόδου, η 16χρονη Σουηδή ακτιβίστρια Γκρέτα Τούνμπεργκ ήταν πολύ πιο ξεκάθαρη. «Μας απογοητεύετε. Αν συνεχίσετε έτσι, δεν θα σας το συγχωρήσουμε ποτέ», είπε, απευθυνόμενη σε ολόκληρη τη γενιά των σημερινών ενηλίκων. Η Τούνμπεργκ ξεκίνησε την ομιλία της στα όρια των δακρύων. «Όλο αυτό είναι λάθος. Δεν θα έπρεπε να είμαι εδώ, αλλά στο σχολείο μου, στην άλλη όχθη του ωκεανού. Πώς τολμάτε; Κλέψατε τα όνειρά μου και την παιδική μου ηλικία με τις κούφies λέξεις σας». Εν συνεχεία, μίλησε για τη μαζική εξάφνιση ειδών και τις χιλιάδες των ανθρώπων που πεθαίνουν εξαιτίας των κλιματικών αλλαγών που έχουν ήδη δρομολογηθεί. Ακόμη και μετά τις εξαγγελίες που πραγματοποιήσαν κάποιες χώρες στη σύνοδο, ο πλανήτης οδεύει προς άνοδο θερμοκρασίας τουλάχιστον 3-4 βαθμών έως το τέλος του αιώνα, προοπτική με δραματικές συνέπειες. Πολλές από τις χώρες που ρυπαίνουν περισσότερο είτε ήταν απούσες είτε δεν ανέλαβαν ουσιαστικές δεσμεύσεις, ενώ στα θετικά της συνόδου συγκαταλέγονται οι υποσχέσεις ορισμένων ισχυρών χωρών ότι θα ενισχύσουν το κλιματικό ταμείο, μέσα από το οποίο οι φτωχές χώρες χρηματοδοτούνται για να πραγματοποιήσουν το άσμα απευθείας από την ενεργειακή πενία στις ανανεώσιμες πηγές, παρακάμπτοντας το καταστροφικό για τα οικοσυστήματα στάδιο των ορυκτών καυσίμων. «Ενώ αναμένεμε από κάποιες χώρες να ανα-

Η Γκρέτα Τούνμπεργκ κατακεραυνώνει τη γενιά των σημερινών ηγετών.

Πολλές από τις χώρες που ρυπαίνουν περισσότερο είτε δεν ανέλαβαν ουσιαστικές δεσμεύσεις.

κοινώσουν πιο φιλόδοξους στόχους, οι περισσότερες μεγάλες οικονομίες δεν το έκαναν», δήλωσε ο επικεφαλής του αμερικανικού ινστιτούτου WRI Αντρίου Στερ. «Η έλλειψη φιλοδοξίας των ηγετών έρχεται σε έντονη αντίθεση με τις όλο και εντονότερες παγκόσμιες εκκλήσεις για δράση». Την περασμένη Παρασκευή, περίπου 4 εκατομμύρια άνθρωποι, κυρίως νέοι, συγκεντρώθηκαν σε ολόκληρο τον κόσμο ζητώντας ανάληψη δράσης για το κλίμα, ενώ νέες διαδηλώσεις αναμένονται μεθαύριο Παρασκευή.

Συμφωνία πέντε ευρωπαϊκών κρατών για τους πρόσφυγες

Συμφωνία για την αυτόματη κατανομή προσφύγων και μεταναστών που διασώζονται στη Μεσόγειο μεταξύ πέντε ευρωπαϊκών κρατών επιτεύχθη το βράδυ της Δευτέρας στη Μάλτα. Η συμφωνία είναι το πρώτο βήμα για την υπέρβαση των κανονισμών του Δουβλίνου, που τοποθετούσε όλο το βάρος διαχείρισης του προσφυγικού στις χώρες πρώτης εισόδου.

Με βάση τη συμφωνηθέντα, τα σκάφη που διασώζουν πρόσφυγες και μετανάστες στη Μεσόγειο θα τους αποβιβάζουν σε λιμάνια της Ιταλίας ή της Μάλτας και εντός τεσσάρων εβδομάδων θα έχουν κατανεμηθεί μεταξύ Γερμανίας, Γαλλίας, Ιταλίας, Φινλανδίας και Μάλτας. Οι χώρες αυτές θα είναι υπεύθυνες για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου, την αποδοχή ή την απόρριψή τους και τον πιθανό επαναπατρισμό τους.

Η συμφωνία είναι προσωρινή, καθώς οι υπουργοί Εσωτερικών των χωρών που την προσυπέγραψαν ευελπιστούν ότι στην επόμενη σύνοδο της Ε.Ε. θα προστεθούν και άλλες χώρες στον κατάλογο των προθύμων. Αν, πάντως, κάτι έχουν διδάξει τα τελευταία χρόνια, είναι ότι κάποιες συγκεκριμένες χώρες, κυρίως η Ουγγαρία και η Πολωνία, δεν επιθυμούν να μετάσχουν σε ένα τέτοιο σχήμα και το ερώτημα είναι εάν θα δεσμευθούν να συνεισφέρουν, τουλάχιστον οικονομικά.

Η συμφωνία της Μάλτας υπήρξε προϊόν μιας πολιτικής μετατόπισης στη Γερμανία και μιας πολιτικής αντικατάστασης στην Ιταλία: στη Γερμανία, ο υπουργός Εσωτερικών Χορστ Ζεχόφερ, που τα τελευταία χρόνια χρησιμοποιούσε το μεταναστευτικό ως μοχλό πολιτικής ανόδου, έχει πλέον αλλάξει τροπάριο, κάνοντας τους σχολιαστές να μιλούν για «Δρ Τζέκιλ και Μίστερ Χάιντ». «Δεν πρέπει ένας υπουργός Εσωτερικών να απολογείται επειδή διασώζει ανθρώπους στη θάλασσα», είπε πρόσφατα ο Ζεχόφερ.

Στην Ιταλία, η αποτυχημένη απόπειρα του πρώην υπουργού Εσωτερικών Ματέο Σαλβίνι να προζενήσει εκλογές για να αναρριχηθεί στην πρωθυπουργία τον οδήγησε εκτός κυβέρνησης. Η νέα υ-

πουργός Εσωτερικών, Λουσιάνο Λαμορτζέζε, υποσχέθηκε πολιτική με γνώμονα τον ανθρωπισμό, αλλά και αναγνώριση της ευρωπαϊκής διάστασης του ζητήματος. «Η συμφωνία αποτελεί ένα πρώτο συγκεκριμένο βήμα προς την κατεύθυνση κοινής ευρωπαϊκής δράσης στο μεταναστευτικό», είπε η Λαμορτζέζε. «Η μεταναστευτική πολιτική πρέπει να καθορίζεται σε συνεργασία με άλλες χώρες. Πάντα υποστηρίζαμε ότι οι άνθρωποι που φθάνουν στη Μάλτα ή την Ιταλία, φθάνουν στην Ευρώπη».

«Είναι σημαντικό να μην χρειάζεται ξεχωριστή συμφωνία για κάθε καράβι», σημείωσε η Φινλανδέζα ομόλογός της

Τα σκάφη που διασώζουν πρόσφυγες στη Μεσόγειο θα τους αποβιβάζουν σε Ιταλία ή Μάλτα και εντός τεσσάρων εβδομάδων θα έχουν κατανεμηθεί μεταξύ Γερμανίας, Γαλλίας, Ιταλίας, Φινλανδίας και Μάλτας.

Μαρία Οσικάλο. «Είναι σημαντικό να βρίσκουν τα σκάφη διάσωσης ασφαλείς λιμάνι χωρίς καθυστερήσεις».

Η Ισπανία, που δεν είχε προσκληθεί στη σύνοδο της Μάλτας, τάχθηκε υπέρ της πρωτοβουλίας, αλλά επισήμανε ότι πρέπει να περιλαμβάνει και πρόσφυγες και μετανάστες που φθάνουν σε άλλες χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας – όχι μόνο στην Ιταλία και τη Μάλτα.

Στην πράξη, η συμφωνία επιτρέπει στους 182 πρόσφυγες και μετανάστες, μεταξύ των οποίων και ένα νεογνό, που διασώθηκαν πριν από μία εβδομάδα από το σκάφος «Ocean Viking», να αποβιβαστούν στο λιμάνι της Μεσσηνίας. «Είμαι τόσο χαρούμενος, που δεν ξέρω τι να πω! Τέλος η Λιβύη!» δήλωσε ο 27χρονος Γκανέζος Αούντου Μπαλου-ντούτσι, που βρίσκεται στο «Ocean Viking».

REUTERS, A.P.

Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

• Επιχειρηματικά Δάνεια
• Χρηματοδότηση Έργων

• Χρηματοδότηση Εμπορίου
• Ψηφιακή Τραπεζική

• Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
• Καταθέσεις

800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούνας 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Η ατμοσφαιρική ρύπανση αφαιρεί δύο χρόνια ζωής

Σημαντικές ανακοινώσεις στο πρώτο επιστημονικό συνέδριο της ΠΑΝΑΚΕΙΑ

Δύο χρόνια ζωής χάνουν οι κάτοικοι της Ελλάδας λόγω ρύπανσης! Μέχρι και δύο έτη μειώνεται το προσδόκιμο ζωής, κυρίως εξαιτίας των αυξημένων συγκεντρώσεων αιωρούμενων σωματιδίων.

Τη σοκαριστική αυτή ανακοίνωση έκανε προχθές ο Jos Lelieveld, καθηγητής στο Ινστιτούτο Χημείας του Μαξ Πλανκ και συνεργάτης του Ινστιτούτου Κύπρου στη Λευκωσία, στο 1ο Επιστημονικό Συνέδριο της ερευνητικής δομής ΠΑΝΑΚΕΙΑ στο Αμφιθέατρο Μανασσάκη του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ηράκλειο. Η μελέτη του καθηγητή Lelieveld στηρίζεται σε μια νέα επιστημονική προσέγγιση, την οποία παρουσίασε την άνοιξη του 2019 μαζί με τον καθηγητή Thomas Münzel, του Τμήματος Καρδιολογίας του Πανεπιστημιακού Ιατρικού Κέντρου στο Μάιντς της Γερμανίας. Σύμφωνα με αυτή, η εκτίμηση της θνησιμότητας της ρύπανσης σχεδόν διπλασιάζεται καθώς αναβαθμι-

πανση, πολλοί περισσότεροι νοσούν λόγω της έκθεσης σε αυτή, ενώ χιλιάδες είναι τα παιδιά που εμφανίζουν άσθμα», τονίζουν.

Στο πρώτο (διήμερο) συνέδριο, που ολοκληρώθηκε χθες, με τη συμμετοχή πάνω από 100 επιστημόνων, παρουσιάστηκαν τα στοιχεία μιας ερευνητικής εκστρατείας που υλοποιήθηκε από τις αρχές Ιουλίου μέχρι τα τέλη Αυγούστου ταυτόχρονα σε έξι πόλεις (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ιωάννινα, Βόλος, Ξάνθη). «Η ΠΑΝΑΚΕΙΑ είναι η μόνη υποδομή στην Ελλάδα η οποία καταγράφει τις συγκεντρώσεις των πολύ επικινδύνων μικροσωματιδίων ΑΣ2,5 σε έξι πόλεις, και μάλιστα με τα πιο προηγμένα συστήματα και όργανα σε διεθνές επίπεδο», λέει στην «Κ» ο καθηγητής του ΕΜΠ Αλέξανδρος Παπαγιάννης. Η χαρτογράφηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης πραγματοποιείται μέσω επιτόπιων και τηλεπισκοπικών μετρήσεων. «Οι μετρήσεις μας έδειξαν σχετικά υψηλές συγκεντρώσεις ΑΣ2,5 και στις έξι πόλεις, οι οποίες κινούνται κατά μέσον όρο μέχρι 20 μg/m3, αλλά παρουσιάζουν διακυμάνσεις. Για παράδειγμα, η πυρκαγιά στην Εύβοια τον Αύγουστο προκάλεσε πολύ μεγάλες συγκεντρώσεις στην Αθήνα, ακόμα και πέντε φορές πάνω από τα όρια», σημειώνει ο κ. Παπαγιάννης.

Αξίζει να σημειωθεί πως η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ως στόχο για τα ΑΣ2,5 τα 25 mg/m3 κατά μέσον όρο, ενώ η σύσταση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας είναι να μην υπερβαίνουν οι συγκεντρώσεις τα 10 μg/m3! Αξιοσημείωτο της έρευνας της ΠΑΝΑΚΕΙΑ είναι το εύρημα πως οι μέσοι όροι των συγκεντρώσεων σωματιδίων στις έξι πόλεις τους καλοκαιρινούς μήνες ήταν περίπου στα ίδια επίπεδα, κάτι που εξηγείται κυρίως λόγω της έντονης εναέριας μεταφοράς των μικροκόκκων, σαν να σκεπάζεται η χώρα από ένα αραχνούφαντο «σεντόνι» σωματιδίων.

Χθες έγινε επίσης μια πολύ ενδιαφέρουσα ανακοίνωση στο συνέδριο από τον καθηγητή στο Πολυτεχνείο της Λωζάννης Αθανάσιο Νένε, αναφορικά με την οξειδωτική δράση των σωματιδίων, τη σχετική τους καταγοριοποίηση και το πώς μπορούν να προκαλέσουν οξειδωτικό στρες στον ανθρώπινο οργανισμό, σε συνεργεία με άλλους παράγοντες.

«Η ΠΑΝΑΚΕΙΑ, ως μέλος του μεγάλου ευρωπαϊκού δικτύου ACTRIS, θα αναπτύξει το ερευνητικό έργο της σε τρεις βασικές κατευθύνσεις: επίπεδα ρύπανσης, επιπτώσεις στην υγεία, κατανόηση της κλιματικής αλλαγής, σε συνεργασία μάλιστα και με τους ευρωπαϊκούς δορυφόρους του EUMETSAT», σημειώνει στην «Κ» ο κ. Παπαγιάννης. Εξαιρετικό το έργο, αλλά η επιστημονική έρευνα δεν είναι πανάκεια. Παρέχει τα στοιχεία και τα εργαλεία, αλλά μετά απαιτείται η παρέμβαση της κοινωνίας και της πολιτείας...

Οι ερευνητές τονίζουν, όπως και οι εκτιμήσεις του ΠΟΥ, πως η ατμοσφαιρική ρύπανση σκοτώνει περισσότερους ανθρώπους από το κάπνισμα.

Ο ιδιαίτερης σημασίας σταθμός των Αντικυθέρων

Σημαντική ώθηση στην ερευνητική δραστηριότητα στους τομείς της μεταφοράς ρύπων, της παρατήρησης των μετεωρολογικών φαινομένων και της κλιματικής αλλαγής, δίνει η απόφαση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων να χρηματοδοτήσει κατά 75% το έργο δημιουργίας του Παρατηρητηρίου Γεωεπιστημών και Κλιματικής Αλλαγής Αντικυθέρων (ΠΑΓΓΑΙΑ), την πρωτοβουλία του οποίου είχε το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ). Το υπόλοιπο του ποσού θα προέλθει από εθνικές πηγές. «Με την ολοκλήρωσή του το ΠΑΓΓΑΙΑ θα είναι μια εμβληματική ερευνητική και ακαδημαϊκή υποδομή, μοναδική στη Νοτιοανατολική Ευρώπη», σημειώνει το Αστεροσκοπείο στην ανακοίνωσή του. Το Παρατηρητήριο θα παρέχει πιστοποιημένα δεδομένα και στοιχεία σε πεδία όπως η κλιματική αλλαγή, η ποιότητα του αέρα και οι φυσικές καταστροφές. Θα υποστηρίξει δημόσιους φορείς σε έγκαιρες και έγκυρες υπηρεσίες και πληροφορίες για την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων στη διαχείριση κρίσεων. Θα συμβάλει στη βελτίωση των κλιματικών προγνώσεων σε περιφερειακή κλίμακα, στον αποτελεσματικό μετριασμό των επιπτώσεων και στην προσαρμογή.

Το Παρατηρητήριο θα παρέχει πιστοποιημένα δεδομένα και στοιχεία σε πεδία όπως η κλιματική αλλαγή, η ποιότητα του αέρα και οι φυσικές καταστροφές.

«Το Παρατηρητήριο ΠΑΓΓΑΙΑ δημιουργήθηκε κατά τα πρότυπα του Συστήματος Παρακολούθησης του Παγκόσμιου Μετεωρολογικού Οργανισμού (GAW/WMO). Σήμερα βρίσκεται στα πρώτα στάδια λειτουργίας του, ενώ η τελική του μορφή θα το καταστήσει εθνικό σταθμό αναφοράς», έχει πει στην «Κ» ο κ. Βασίλης Αμοιρίδης, διευθυντής Ερευνών του Αστεροσκοπείου και επιστημονικός υπεύθυνος του έργου. Γιατί, όμως, στα Αντικύθηρα; Το νησί των Αντικυθέρων θεωρείται, κατόπιν μελέτης του Αστεροσκοπείου, ως ιδανικός τόπος συλλογής κλιματικών και γεωφυσικών δεδομένων λόγω της ελάχιστης ρύπανσης, της μικρής ανθρωπογενούς δραστηριότητας και της εγγύτητας του

Το ΠΑΓΓΑΙΑ θα υποστηρίξει δημόσιους φορείς με έγκαιρες και έγκυρες υπηρεσίες και πληροφορίες για την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων στη διαχείριση κρίσεων.

στο ελληνικό τόξο. Στα τέλη της προηγούμενης εβδομάδας κλιμάκιο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΙΒ), αφού πραγματοποιήσει επίσκεψη στην ιστορική έδρα του ΕΑΑ στον Λόφο των Νυμφών, μετέβη στα Κύθηρα. Στο δημαρχείο του νησιού πραγματοποιήθηκε στις 19 Σεπτεμβρίου η επίσημη τελετή υπογραφής των τελικών συμβολαίων παραχώρησης έκτασps 35 στρεμμάτων στα Αντικύθηρα από την Επιτροπή Εγκυρίων Περιουσίας Κυθέρων και Αντικυθέρων και τον Δήμο Κυθέρων προς το ΕΑΑ. Την επόμενη μέρα ο πρόεδρος του Αστεροσκοπείου καθηγητής Μανώλης Πιελώνης, ο δήμαρχος Κυθέρων Ευστράτιος Χαρχαλάκης, οι διευθυντές των ινστιτούτων του ΕΑΑ, η επιστημονική επιτροπή της ΠΑΓΓΑΙΑ και τα τεχνικά στελέχη της ΕΙΒ πέταξαν με στρατιωτικό ελικόπτερο στα Αντικύθηρα. Εκεί πραγματοποιήθηκε επιτόπιος έλεγχος των ήδη τοποθετημένων επιστημονικών οργάνων του ΕΑΑ. Βεβαίως, η ολοκλήρωση του έργου του Παρατηρητηρίου των Αντικυθέρων θα δώσει και μια ανάσα ζωής στο μικρό νησί, βοηθώντας σε συγκράτηση του πληθυσμού του και στην ενίσχυση της επισκεψιμότητάς του.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΛΑΦΡΟΣ

«Κλείδωσε» η συμφωνία για τις αμερικανικές βάσεις

Ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες σε τεχνικό επίπεδο ύστερα από 2,5 μήνες διαβουλεύσεων

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Ολοκληρώθηκε η διαπραγμάτευση ανάμεσα στις τεχνικές ομάδες Ελλάδας και ΗΠΑ σχετικά με την τροποποίηση του παραρτήματος της συμφωνίας αμοιβαίας αμυντικής συνεργασίας (ΜDCA), σύμφωνα με αποκλειστικές πληροφορίες της «Κ», ύστερα από 2,5 μήνες διαβουλεύσεων, στις οποίες τον συντονιστικό ρόλο και την κύρια ευθύνη για τη διεξαγωγή της διαπραγμάτευσης είχε από ελληνικής πλευράς ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Δένδιας. Η χρονική διάρκεια της νέας συμφωνίας δεν προσδιορίζεται πια, είναι ανοικτή σε βάθος χρόνου και μπορεί να ακυρωθεί μόνο εφόσον καταγγελλθεί από τη μία ή την άλλη πλευρά.

Χθες το πρωί οι τεχνικές ομάδες των δύο χωρών κατέληξαν στο τελικό κείμενο, το οποίο θα υπογραφεί επισήμως από τον Έλληνα υπουργό Εξωτερικών και τον ομόλογό του Μάικ Πομπέο, κατά την επίσκεψη του δεύτερου στην Αθήνα σε περίπου δύο εβδομάδες. Η ολοκλήρωση της νέας συμφωνίας για τις αμερικανικές βάσεις στην Ελλάδα αποτελεί καρπό στενής συνεργασίας του Μεγάρου Μαξίμου με το υπουργείο Εξωτερικών, με τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη να είναι διαρκώς ενήμερος για τις διαπραγματεύσεις. Σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν επίσης ο υπουργός Εθνικής Αμυνας Νίκος Παναγιωτόπουλος, η διπλωματική σύμβουλος του πρωθυπουργού Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου

και ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας Αλέξανδρος Διακόπουλος. Από πλευράς του υπουργείου Εξωτερικών, η στόχευση ήταν εξ αρχής γεωπολιτική και σαφώς ευρύτερη από μια απλή συμφωνία στρατιωτικού περιεχομένου.

Με βάση αυτή την ευρύτερη αντίληψη, έπρεπε να επιτευχθεί η αναβάθμιση της στρατηγικής σημασίας της χώρας και η

Οριοθετείται το πλαίσιο της αμερικανικής λειτουργίας στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης και στον προβλήτα στο Μαράθι της Σούδας – Ολο το παρασκήνιο.

αύξηση των διασφαλίσεων, μέσω της διευρύνσης του αποτυπώματος της παρουσίας των ΗΠΑ στην Ελλάδα σε μια περίοδο διαδεδομένης αβεβαιότητας στην περιοχή. Η ενδυνάμωση των σχέσεων της Ελλάδας με τις ΗΠΑ ήταν κεντρική θέση της κυβέρνησης. Αυτό φάνηκε από τις επαφές του κ. Μητσοτάκη στο Βερολίνο και στο Παρίσι και, στη συνέχεια, στη συνάντησή του κ. Δένδια με τον Γερμανό ομόλογό του. Η καλή χημεία ανάμεσα στη νέα κυβέρνηση στην Αθήνα και την Ουάσινγκτον είχε φανεί αρκετά νωρίτερα, όταν, λίγο μετά την ανάληψη των καθηκόντων του,

Αμερικανικό πολεμικό πλοίο στη βάση της Σούδας.

ο κ. Δένδιας συναντήθηκε με τον κ. Πομπέο στην Ουάσινγκτον. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η επιδίωξη –και επιτυχία– της Αθήνας να ολοκληρωθεί η διαπραγμάτευση με τις ΗΠΑ προτού η Ελλάδα

προχωρήσει σε υψηλές επαφές με την Τουρκία, προετοιμάζοντας το έδαφος για μια πιθανή επανεκκίνηση των σχέσεων, ακριβώς διότι μέσα από τη συμφωνία αναδεικνύεται η απτή αναβάθμιση της γε-

ωστρατηγικής σημασίας και του ειδικού βάρους της χώρας στην περιοχή.

Πότε άρχισαν

Επί της ουσίας των διαπραγματεύσεων, αυτές άρχισαν σχεδόν αμέσως μετά την ορκωμοσία της νέας κυβέρνησης. Μακριά από το φως της δημοσιότητας, το τεχνικό βάρος των διαπραγματεύσεων σήκωσαν διπλωμάτες όπως ο γ.γ. του ΥΠΕΞ Θεμιστοκλής Δεμίρης και ο πολιτικός διευθυντής Κυριάκος Λουκάκης, καθώς και το νομικό τμήμα του υπουργείου Εξωτερικών, με τη βοήθεια των επιτελών του ΓΕΕΘΑ, του υποναυάρχου Δημήτρη Καβουλάκου και του αρχιπλοίαρχου Μιχάλη Ναούμ. Στις επαφές που θα έχουν στη Νέα Υόρκη, ο κ. Μητσοτάκης και ο κ. Δένδιας δεν θα συζητήσουν μόνο για τη συμφωνία, αλλά ευρύτερα για την περιφερειακή ασφάλεια, με σκοπό να έχουν ολοκληρωθεί όλα πριν από την άφιξη Πομπέο στην Αθήνα. Οι διαυλοί επικοινωνίας ανάμεσα στα δύο υπουργεία Εξωτερικών λειτούργησαν ουκ ολίγες φορές τις τελευταίες εβδομάδες, όπως έγινε και την προηγούμενη εβδομάδα, όταν και παρουσιάστηκε εμπλοκή στις διαπραγματεύσεις.

Συγκεκριμένα, την περασμένη Παρασκευή (20/9) ο κ. Δένδιας συγκάλεσε σύσκεψη στο υπουργείο Εξωτερικών στην αίθουσα διαχείρισης κρίσεων, όπου διαμορφώθηκε ύστερα από δύο ώρες η τελική ελληνική πρόταση, ενώ μίλησε τηλεφωνικά και με τον Αμερικανό πρέσβη Τζέφρεϊ

Πάιατ, τον οποίο είχε συναντήσει και μία ημέρα νωρίτερα, μεταφέροντας με σαφήνεια τις ελληνικές θέσεις.

Το απόγευμα της Παρασκευής ακολούθησε τηλεδιάσκεψη με την αμερικανική πλευρά, με την οποία κατέληξαν σε μια μικρή λίστα τριών εναλλακτικών επί των τελευταίων εκκρεμοτήτων για την ολοκλήρωση της νέας συμφωνίας. Από αυτές, η Αθήνα έκανε την επιλογή της, την οποία και ανακοίνωσε στην αμερικανική πλευρά. Εν συνεχεία, ο κ. Δένδιας ενημέρωσε τηλεφωνικά τον πρωθυπουργό. Την επομένη, το Σάββατο 21/9, λίγο πριν από τη συνεδρίαση του ΚΥΣΕΑ, ο υπουργός Εξωτερικών ενημέρωσε τον κ. Μητσοτάκη και εκ του σύνεγγυς. Ο πρωθυπουργός έδωσε τις τελευταίες κατευθύνσεις και ενέκρινε το τελικό κείμενο. Αργότερα μέσα στην ημέρα, ο κ. Δένδιας ενημέρωσε και τον κ. Πάιατ, με αποτέλεσμα να φύγει για τη Νέα Υόρκη με μία ημέρα καθυστέρηση. Στη νέα συμφωνία οριοθετείται το πλαίσιο της αμερικανικής λειτουργίας στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης, στο οποίο, για ευνόητους γεωπολιτικούς λόγους, ο κ. Δένδιας έριξε ιδιαίτερο βάρος, όπως και για την ευρύτερη γεωγραφική διασπορά. Διευκρινίζονται, επίσης, θέματα που αφορούν τους όρους λειτουργίας του προβλήτα στο Μαράθι της Σούδας. Επίσης, εξασφαλίζεται και η δημιουργία εγκαταστάσεων υψηλής τεχνολογίας επί ελληνικού εδάφους και εντός ελληνικών βάσεων και στρατοπέδων στην Κεντρική Ελλάδα.

Ξεκινούν έρευνες για κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου

Πράσινο φως σε ExxonMobil, Total, Repsol, ΕΛΠΕ με την κύρωση των συμβάσεων

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Μια νέα, εξαιρετικά αναβαθμισμένη γεωπολιτικά, παρουσία της Ελλάδας στο αναδυόμενο ενεργειακό τοπίο της Ανατολικής Μεσογείου διαμορφώνει ο ολοκληρωση των διαδικασιών για την παραχώρηση των περιοχών δυτικά και νοτιοδυτικά Κρήτης, Ιονίου και Κυπριαστικού Κόλπου, με τις οποίες κλείνει ουσιαστικά ένας κύκλος παραχωρήσεων που το ελληνικό Δημόσιο άνοιξε το 2014. Η κατάθεση των συμβάσεων παραχώρησης προς κύρωση στη Βουλή την περασμένη εβδομάδα από το υπουργείο Ενέργειας, ανοίγει τον δρόμο για την υλοποίηση επενδύσεων 140 εκατ. ευρώ σε πρώτη φάση και δισεκατομμυρίων ευρώ στην περίπτωση που εντοπιστεί παραγωγικό κοιτάσμα.

Ανοίγει ο δρόμος για επενδύσεις 140 εκατ., που θα αυξηθούν σε δισ. εάν εντοπιστεί παραγωγικό κοιτάσμα.

Πρόκειται για μια νέα αγορά βαριάς εξωστρεφούς βιομηχανίας που μόλις ξεκινάει να αναπτύσσεται και η οποία αναμένεται να συμβάλει καθοριστικά στην αύξηση του ΑΕΠ αλλά και στην απασχόληση σε ορίζοντα 30ετίας, αφού για κάθε άμεση θέση εργασίας στον κλάδο των υδρογονανθράκων δημιουργούνται 3 νέες θέσεις πλήρους απασχόλησης στην ευρύτερη περιοχή σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Η διεθνής εμπειρία δείχνει, επίσης, ότι για κάθε ευρώ που αμειβονται οι άμεσα εργαζόμενοι στον κλάδο, δημιουργούνται άλλες δύο θέσεις εργασίας σε άλλους κλάδους της οικονομίας.

Για τις μεγάλες πολυεθνικές, ExxonMobil και Total που αναμένουν εδώ και περίπου 1,5 χρόνο την ολοκλήρωση της παραχώρησης των περιοχών νοτιοδυτικά της Κρήτης και δυτικά της Κρήτης που διεκδικήσαν από κοινού με τα ΕΛΠΕ, αλλά και τη Repsol, που επίσης διεκδίκησε με συνεταιρίο τα ΕΛΠΕ παραχώρηση στην περιοχή του Ιονίου, έκλεισε ένας κύκλος αβεβαιότητας σε σχέση με τις στρατηγικές τους επενδύσεις στις οποίες έχουν εντάξει και την ανεξερεύνητη περιοχή της Ελλάδας. Δεν ήταν λίγες οι φορές που εκπρόσωποι

των μεγάλων πολυεθνικών εξέφρασαν και δημοσίως τη δυσανεξικία τους για τις καθυστερήσεις του ελληνικού Δημοσίου, ενώ μεγάλη ήταν και η αγωνία των ΕΛΠΕ που ως συνεταιίρος ήταν ο άμεσος αποδέκτης της δυσανεξικίας και των παραπόνων των μεγάλων πολυεθνικών, γνωρίζοντας ότι δεν μπορούν να αναμένουν εσαεί την Ελλάδα για να διασφαλίσουν τη μελλοντική παραγωγή τους σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο.

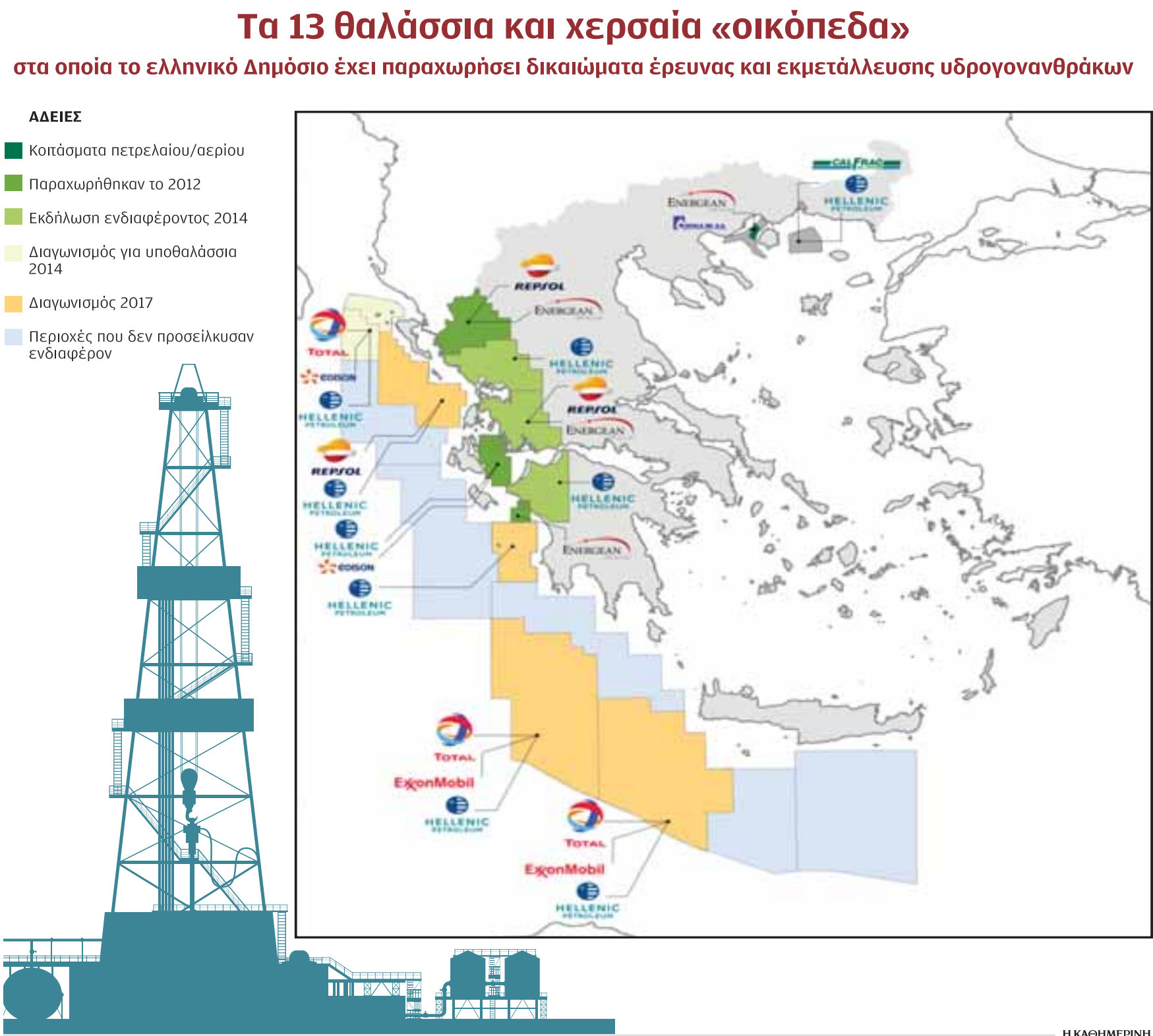
Η κατάθεση στη Βουλή των συμβάσεων παραχώρησης άναψε το πράσινο φως στις τρεις πολυεθνικές εταιρείες να προχωρήσουν στα επόμενα βήματα και ουσιαστικά να ξεκινήσουν να υλοποιούν τις επενδύσεις.

Στα επιτελεία των ExxonMobil, Total και Repsol από την περασμένη Τετάρτη που ανακοινώθηκε η κατάθεση των προσφορών στη Βουλή είναι διάχυτη η ευφορία και τα αρμόδια τμήματα των πολυεθνικών σχεδιάζουν ήδη τα επόμενα βήματα.

Όπως εξηγούν στην «Κ» παράγοντες της πετρελαϊκής αγοράς, για τις μεγάλες πολυεθνικές η καταγραφή κοινοβυλίων στους ισολογισμούς τους για μια επένδυση στους υδρογονάνθρακες ξεκινάει από την ημερομηνία δημοσίευσής στο ΦΕΚ της σύμβασης παραχώρησης. Κύκλοι της κοινοπραξίας των Exxon-Total-ΕΛΠΕ δηλώνουν ότι τον αμέσως επόμενο μήνα θα ξεκινήσουν οι διαγωνισμοί για την ανάθεση των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε εξειδικευμένα γραφεία.

Με την ολοκλήρωση της έγκρισης των μελέτης από την αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΝ θα ξεκινήσουν οι πρώτες επενδύσεις σε σεισμικά μέσα στο 2020 και θα ακολουθήσουν ένα χρόνο αργότερα οι πρώτες ερευνητικές γεωτρήσεις, τα αποτελέσματα των οποίων θα κρίνουν εάν θα επενδύσουν και σε παραγωγικές γεωτρήσεις.

Για τα ΕΛΠΕ, που εκτός από τις περιοχές στο Ιόνιο και στην Κρήτη όπου συμμετέχουν από κοινού με τους πολυεθνικούς συνεταιίρους τους, ανοίγει επίσης ο δρόμος για την αναζήτηση συνεταιίρων στο οικόπεδο του Ιονίου και το οικόπεδο στον Κυπριαστικό Κόλπο που τους έχουν παραχωρηθεί. Οι συζητήσεις που είχαν ξεκινήσει μήνες πριν με μεγάλες εταιρείες του κλάδου τήθενται πλέον σε νέα βάση και είναι θέμα χρόνου η ολοκλήρωση συμφωνίας που θα σηματοδοτήσει την είσοδο και νέας μεγάλης πολυεθνικής στην εγχώρια αγορά υδρογονανθράκων.

«Αγκάθι» οι χρονοβόρες διαδικασίες αδειοδοτήσεων

Η ταχύτητα με την οποία η νέα κυβέρνηση και ο υπουργός Ενέργειας Κωστής Χατζηδάκης ανταποκρίθηκαν στο αίτημα για κατάθεση των συμβάσεων στη Βουλή αναγνωρίστηκε από την πετρελαϊκή αγορά εντός και εκτός της χώρας ως πολύ θετική εξέλιξη και αύξησε τις προσδοκίες για βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στον τομέα των υδρογονανθράκων. Η εμπλοκή ωστόσο στις αδειοδοτικές διαδικασίες των δήμων και των περιφερειών αναμένουν από τη νέα κυβέρνηση να ανταποκριθεί στο αίτημα που είχε υποβληθεί και στην προηγούμενη για αναγνώριση με νομοθετική ρύθμιση των επενδύσεων στους υδρογονάνθρακες ως εθνικής εμβέλειας. «Όταν σε χερσαίες παραχωρήσεις πρέπει, για να προχωρήσεις σε σεισμικές έρευνες, να πάρεις άδεια από 20 δήμους, δύο από αυτούς να μην εγκρίνουν έχεις σοβαρό πρόβλημα», αναφέρει στην «Κ» στέλεχος εγχώριας πετρελαϊκής

εταιρείας, περιγράφοντας το πρόβλημα. Από τα συνολικά 13 θαλάσσια και χερσαία οικόπεδα που έχει παραχωρήσει το ελληνικό Δημόσιο, τα πιο ώριμα αυτή τη στιγμή είναι το βεβαιωμένο κοιτάσμα του Κατάκολου, που έχει παραχωρηθεί στην Energean και το κοιτάσμα του Πατράϊκού Κόλπου, που έχει παραχωρηθεί σε κοινοπραξία των ΕΛΠΕ - Edison. Και οι δύο παραχωρήσεις ωστόσο δείχνουν να προχωρούν με σοβαρές καθυστερήσεις, με την πλευρά της ΕΔΕΥ να εκφράζει σοβαρές ανησυχίες για το ενδεχόμενο αιτήματος παράτασης των ερευνητικών γεωτρήσεων που προβλέπει η σύμβαση για τον Πατράϊκο αλλά και η σύμβαση για γεώτρηση εκμετάλλευσης του βεβαιωμένου κοιτάσματος στο Κατάκολο. Είναι χαρακτηριστική της δυσλειτουργίας της δημόσιας διοίκησης η περίπτωση του Κατάκολου. Ενώ το ελληνικό Δημόσιο τον Αύγουστο του 2016 προχώρησε στην έγκριση του σχεδίου ανάπτυξης (Field Development Plan) που υπέβαλε η Energean, στις 13/1/2017 προχώρησε στην ανάρτηση

νέων δασικών χαρτών, δίνοντας ουσιαστικά τη δυνατότητα αμφισβήτησης και της πράξης τελεσιδικίας την οποία το ίδιο είχε εκδώσει! Το διάστημα μέχρι τον Ιούνιο του 2017 που δόθηκε η δυνατότητα ενστάσεων, κάτοικος της περιοχής υπέβαλε ένσταση η οποία εκδικάστηκε στις 17 Απριλίου του 2019(!). Η ένσταση τελικά απορρίφθηκε, αλλά στο μεταξύ η επένδυση «πάγωσε» για περίπου δύο χρόνια. Στη συνέχεια, τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η έγκριση της οποίας είναι προαπαιτούμενο για την έναρξη εργασιών και ενώ η λήξη της διαβούλευσης προσδιοριζόταν για τις 20 Σεπτεμβρίου, οι νεοεκλογείς αυτοδιοικητικές αρχές έχουν ζητήσει παράταση από το ΥΕΝ για πληρέστερη ενημέρωση. Στον Πατράϊκο, από την ανάλυση των σεισμικών ερευνών των ΕΛΠΕ προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις για κοιτάσματα απόδοσης 10 φορές μεγαλύτερη από αυτή του Πρίνου και αναμένεται, βάσει της σύμβασης παραχώρησης, η πρώτη γεώτρηση στο δεύτερο τρίμηνο

του 2020. Η πιθανότητα να πάει πίσω ωστόσο είναι μεγάλη, καθώς δεν έχει ακόμη διασφαλισθεί σύμβαση παραχώρησης συγκεκριμένων έκτασης από κάποιο λιμάνι της περιοχής, προκειμένου να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της γεώτρησης. Τα ΕΛΠΕ διερεύνησαν τέσσερα λιμάνια –και συγκεκριμένα της Πάτρας, της Κυλλίνης, του Αιγίου και του Αστακού–, δεν έχουν όμως καταφέρει μέχρι σήμερα να υπογράψουν σύμβαση παραχώρησης. Η διαδικασία προβλέπεται χρονοβόρα, καθώς θα πρέπει το λιμάνι που θα υποδεχθεί τον βαρύ εξοπλισμό της γεώτρησης να έχει εντάξει αντίστοιχη δραστηριότητα στον χωροταξικό του σχεδιασμό. Τα ΕΛΠΕ εκτιμούν ότι δεν υπάρχει η αναγκαία στήριξη από την ΕΔΕΥ και το ΥΠΕΝ, ενώ η πλευρά της ΕΔΕΥ καταλογίζει στα ΕΛΠΕ αργοπορία, σημειώνοντας ότι θα έπρεπε να είχαν ξεκινήσει διαγωνιστική διαδικασία για την επιλογή λιμανιού τουλάχιστον ένα χρόνο πριν από την έναρξη της γεώτρησης, σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθούν διεθνώς εταιρείες του κλάδου.

Αυξήθηκε 3,4% ο τζίρος των σουπερ μάρκετ το α' εξάμηνο του 2019

Σε κατεψυγμένα τρόφιμα και σνακ σημειώθηκε η υψηλότερη άνοδος, ακολουθεί η ομάδα προϊόντων υγείας και ομορφιάς

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Ενισχυμένος κατά 3,4% ήταν ο τζίρος των σουπερ μάρκετ το πρώτο εξάμηνο του 2019 σε σύγκριση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2018, αύξηση η οποία οφείλεται στις θετικές επιδόσεις κυρίως των τροφίμων. Μικρότερη ήταν η αύξηση του όγκου πωλήσεων, 2,9%, στο εξεταζόμενο διάστημα, στοιχείο που δείχνει ότι η πραγματική κατανάλωση αφενός δεν έχει αυξηθεί αισθητά, αφετέρου ότι έχει ξεκινήσει ο περιορισμός των προσφορών από την πλευρά των σουπερ μάρκετ, σε μια προσπάθεια να ανακτήσουν τα περιθώρια κέρδους τους. Εάν, πάντως, συνεχιστεί η τάση αυτή, το έτος θα κλείσει για τον κλάδο των σουπερ μάρκετ με αύξηση τζίρου μεγαλύτερη από την αρχικώς εκτιμώμενη, που ήταν 1,9%. Βεβαίως, το δεύτερο εξάμηνο περιλαμβάνει μεν τα Χριστούγεννα, περίοδο μεγάλης αύξησης της κατανάλωσης, όμως περιλαμβάνει και τους μήνες εκείνους κατά τους οποίους οι καταναλωτές έχουν αυξημένες φερολογικές υποχρεώσεις, όπως είναι η καταβολή του φόρου εισοδήματος και του ΕΝΦΙΑ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία ερευνών της εταιρείας αγορών IRI, αύξηση αξίας πωλήσεων παρατηρήθηκε στο πρώτο εξάμηνο του 2019 και στις τρεις μεγάλες ομάδες προϊόντων – εξαιρουμένων των χύμα αγαθών που διατίθενται στις αλυσίδες σουπερ μάρκετ. Η μεγαλύτερη αύ-

ξηση καταγράφεται στην ομάδα τροφίμων, 3,9%, ακολουθεί η ομάδα προϊόντων υγείας και ομορφιάς με την αξία των πωλήσεων να αυξάνεται στο πρώτο εξάμηνο κατά 1,9%, ενώ αύξηση, αλλά μικρότερη, καταγράφηκε και στην ομάδα των προϊόντων σπιτιού (1,3% το διάστημα Ιανουαρίου - Ιουνίου 2019 σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2018). Διαφο-

Οι πωλήσεις των υπερμάρκετ ενισχύθηκαν κατά 7,2% συγκριτικά με πέρυσι.

ρετική είναι η εικόνα σε ό,τι αφορά τον όγκο πωλήσεων: στα τρόφιμα καταγράφεται αύξηση 3,4%, στα προϊόντα υγείας και ομορφιάς αύξηση 1,9%, ενώ στην περίπτωση των προϊόντων σπιτιού καταγράφεται μείωση του όγκου πωλήσεων κατά 0,8%.

Από την ανάλυση των στοιχείων για την εξέλιξη των πωλήσεων στις βασικές κατηγορίες των λεγόμενων ταχυκίνητων αγαθών (αγαθά που καταναλώνονται συχνά και αγοράζονται πιο συχνά από τους καταναλωτές), καταγράφεται σημαντική αύξηση της αξίας και του όγκου πωλήσεων σε δύο κατηγορίες: τα κατεψυγμένα τρόφιμα, τάση που έχει ξεκινήσει από το καλοκαίρι του 2015 και συνεχίζεται από τότε, και στα σνακ, κάτι που οφείλεται στη σταδιακή ανάκαμψη των λε-

γόμενων «αυθόρμητων» αγορών, καθώς και στην τοποθέτηση πολλών νέων κωδικών από τις εταιρείες, η οποία συχνά συνοδεύεται από προωθητικές ενέργειες. Στα κατεψυγμένα τρόφιμα καταγράφεται αύξηση της αξίας πωλήσεων κατά 8,1% και του όγκου κατά 6,8%, ενώ στα σνακ ενισχύθηκε η αξία πωλήσεων κατά 7,7% και ο όγκος πωλήσεων κατά 8,2%.

Στον αντίποδα βρίσκονται τα απορρυπαντικά και εν γένει τα είδη καθαρισμού σπιτιού, με τις πωλήσεις τους να αυξάνονται οριακά στο εξάμηνο κατά 0,2%. Ο όγκος πωλήσεων, μάλιστα, κατέγραψε μείωση κατά 3,1% το πρώτο εξάμηνο του 2019 σε σύγκριση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2018.

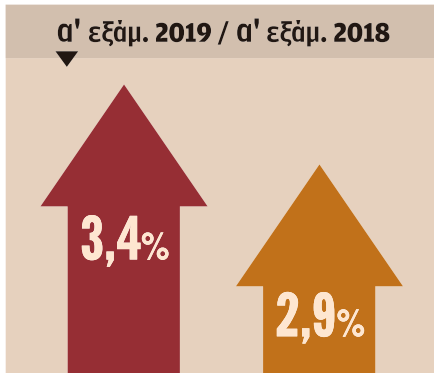
Τα μικρά (400-1.000 τ.μ.) και τα μεσαία μεγέθους καταστήματα (1.000-2.500 τ.μ.) είναι αυτά που συμβάλλουν περισσότερο στις πωλήσεις των σουπερ μάρκετ, κατά 36,3% και 39% αντίστοιχως. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι καταγράφεται μείωση των πωλήσεων κατά 1,8% στα πολύ μικρά καταστήματα (έως 400 τ.μ.) τα οποία βρίσκονταν σε άνηση στην εποχή της κρίσης, ενώ από την άλλη επανακάμπτουν τα πολύ μεγάλα καταστήματα, άνω των 2.500 τ.μ., τα οποία ήταν ιδιαίτερος δημοφιλή προ κρίσης. Οι πωλήσεις τους το πρώτο εξάμηνο του 2019 αυξήθηκαν κατά 7,2% (πρόκειται για τον υψηλότερο ρυθμό που καταγράφεται μεταξύ των διαφόρων τύπων σουπερ μάρκετ) σε σύγκριση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2018.

Ετήσια μεταβολή πωλήσεων σε βασικές κατηγορίες προϊόντων

◀ α' εξάμ. 2019 / β' εξάμ. 2018

■ Αξία ■ Ογκος

Επέκταση συνεργασίας Ελλάδας - Κίνας

Η Κινέζα πρέσβειρα Τσανγκ Τσιγιουέ μιλάει στην «Κ» και τονίζει: είναι υπόδειγμα οι σινοελληνικές σχέσεις

Συνέντευξη στον **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟ**

«**Θα ενισχύσουμε** περαιτέρω τη συνεργασία μας σε τομείς όπως οι υποδομές, οι μεταφορές, η ενέργεια, οι τηλεπικοινωνίες και ο χρηματοοικονομικός τομέας», διαβεβαιώνει την «Κ» η πρέσβειρα της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, Τσανγκ Τσιγιουέ, προσθέτοντας όμως παράλληλα πως «θα εμβαθύνουμε τη συνεργασία μας και στον πολιτισμό, στην εκπαίδευση, στον τουρισμό» και αλλού. Εκτιμά πως ολόένα και περισσότερες εταιρείες της Κίνας θα ενδιαφερθούν για επενδύσεις στην Ελλάδα και χαρακτηρίζει το λιμάνι του Πειραιά «εμβληματικό» για τη διμερή συνεργασία. Λίγο πριν από την 70η επέτειο από την ίδρυση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, εξηγεί το όραμα του Πεκίνου «για την οικοδόμηση μιας πανανθρώπινης κοινότητας με κοινό πεπρωμένο», απαρτίζει τα επιτεύγματα της νέας παγκόσμιας δύναμης και χαιρείται που η χώρα της πραγματοποιεί άλματα στην καινοτομία, αλλά και στην καταπολέμηση της φτώχειας. Δεν ξεχνάει να αναφέρει επίσης πως «η νέα ελληνική κυβέρνηση έχει υιοθετήσει μια ενεργό πολιτική προσέλκυσης ξένων επενδύσεων, η οποία έχει ενισχύσει την αισιοδοξία των ξένων επενδυτών».

— **Ποιοι είναι οι κυριότεροι στόχοι της εξωτερικής πολιτικής της Κίνας όσον αφορά την Ευρώπη γενικότερα και την Ελλάδα ειδικότερα;**

— Η Ελλάδα είναι ένας από τους σημαντικούς εταίρους της Κίνας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι σινοελληνικές σχέσεις αποτελούν υπόδειγμα για το πώς χώρες με μεγάλη διαφορά μεγεθών, που διαθέτουν διαφορετικές κουλτούρες και συστήματα, μπορούν να συνυπάρχουν ειρηνικά και να συνεργάζονται αποκομίζοντας αμοιβαία οφέλη. Η Ελλάδα είναι σε θέση να διαδραματίσει εξαιρετικά ε-ποικοδομτικό ρόλο στην προώθηση των σινοευρωπαϊκών σχέσεων. Όσον αφορά τη σχέση Κίνας - Ευρώπης, οι δύο πλευρές έχουν πολλά κοινά συμφέροντα: την πρόασηση της παγκόσμιας ειρήνης και σταθερότητας, την προώθηση της παγκόσμιας ευημερίας και της αειφόρου ανάπτυξης, και την προαγωγή του ανθρώπινου πολιτισμού. Οι δύο χώρες είναι επίσης σημαντικοί εμπορικοί εταίροι. Η ανάπτυξη μιας υγιούς σχέσης με την Ευρώπη αποτελεί πάγια προτεραιότητα της κινεζικής εξωτερικής πολιτικής. Επίσης, έχουμε συνάψει μνημόνια κατανόησης για την από κοινού οικοδόμηση της πρωτοβουλίας «Μία Ζώνη, Ένας Δρόμος» με πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Παράλληλα, η συνεργασία στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας 17+1, στην οποία συμμετέχει και η Ελλάδα, συμβάλλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη των ευρύτερων σινοευρωπαϊκών σχέσεων. Η Ελλάδα και η Κίνα συμφωνούν ότι τα παίγνια μνημονικού αθροί-

“

Η χώρα σας είναι σε θέση να διαδραματίσει εξαιρετικά ε-ποικοδομτικό ρόλο στην προώθηση των σχέσεων Ευρώπης - Κίνας. Οι δύο πλευρές έχουν πολλά κοινά συμφέροντα, όπως η προάσηση της παγκόσμιας ειρήνης και σταθερότητας.

“

Η νέα ελληνική κυβέρνηση έχει υιοθετήσει μια ενεργό πολιτική προσέλκυσης ξένων επενδύσεων, η οποία έχει ενισχύσει την αισιοδοξία των ξένων επενδυτών.

σματος ανήκουν στο παρελθόν και ότι οι τάσεις μονομέρειας οδηγούν σε αδιέξοδο. Σήμερα ο κόσμος μας βιώνει ριζικές μεταβολές, πρωτοφανείς για τα δεδομένα του περασμένου αιώνα. Η Κίνα και η Ελλάδα μαζί με άλλες χώρες θα πρέπει να συνεργαστούν στενά για την οικοδόμηση μιας πανανθρώπινης κοινότητας με κοινό πεπρωμένο.

— **Τι εικόνα έχουν για την Ελλάδα οι Κινέζοι επενδυτές;**

— Η Κίνα είναι παγκοσμίως η δεύτερη μεγαλύτερη πηγή άμεσων ξένων επενδύσεων. Καθώς το επενδυτικό περιβάλλον στην Ελλάδα βελτιώνεται συνεχώς, ταυτόχρονα εντείνεται και το ενδιαφέρον των Κινέζων επενδυτών για τη χώρα. Ακόμη και όταν η Ελλάδα μαστιζόταν από την κρίση χρέους, οι Κινέζοι δεν έπαψαν να επενδύουν, διαδραματίζοντας έτσι σημαντικό ρόλο στην οικονομική ανάκαμψη. Η νέα κυβέρνηση της Ελλάδας έχει υιοθετήσει μια ενεργό πολιτική προσέλκυσης ξένων επενδύσεων, γεγονός που έχει ενισχύσει την αισιοδοξία αλλοδαπών επενδυτών. Η κινεζική επιχειρηματική κοινότητα αποδίδει ιδιαίτερο βάρος στη μοναδική θέση της Ελλάδας ως μιας από τις κορυφαίες οικονομίες στην περιοχή· η χώρα είναι επίσης πύλη εισόδου για τις ευρωπαϊκές αγορές, και αυτό την καθιστά ελκυστικότερο επεν-

Λίγο πριν την 70η επέτειο από την ίδρυση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, η κ. Τσανγκ Τσιγιουέ μιλάει για το όραμα του Πεκίνου «για την οικοδόμηση μιας πανανθρώπινης κοινότητας με κοινό πεπρωμένο».

Η Cosco

— **Πώς θα μπορούσε το επενδυτικό πρόγραμμα της Cosco στον Πειραιά να τονώσει το ενδιαφέρον κινεζικών εταιρειών για την Ελλάδα;**
— Το λιμάνι του Πειραιά έχει αναδειχθεί στο ταχύτερα αναπτυσσόμενο λιμάνι εμπορευματοκιβωτίων του κόσμου και όλα δείχνουν ότι σύντομα θα γίνει ένα από τα κορυφαία 30 λιμάνια παγκοσμίως. Το λιμάνι δίνει εργασία σε περισσότερα από 3.000 άτομα στην Ελλάδα και έχει συμβάλει έμμεσα στη δημιουργία άλλων 10.000 θέσεων στην περιοχή. Αποτελεί εμβληματικό επενδυτικό πρόγραμμα για τη συνεργασία μας στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Μία Ζώνη, Ένας Δρόμος» και έχει συνεισφέρει ουσιαστικά στην ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας. Η επιτυχία του λιμανιού του Πειραιά είναι αδιάμφωτος μάρτυρας του γεγονότος ότι Κίνα και Ελλάδα, δύο αρχαίοι πολιτισμοί και δύο χώρες που τις συνδέουν φιλία και εταιρικοί δεσμοί, μπορούν να συνεργάζονται αποκομίζοντας σπουδαία αμοιβαία οφέλη.

δυτικό προορισμό. Γενικά, πιστεύω ότι ολόένα και περισσότερες εταιρείες της Κίνας θα ενδιαφερθούν για επενδύσεις στην Ελλάδα. Μολαταύτα, για πολλούς Κινέζους επενδυτές η ελληνική αγορά αποτελεί μάλλον ανεξερεύνητη περιοχή, έτσι είναι κατά κανόνα προσεκτικοί όταν λαμβάνουν αποφάσεις. Θα βοηθούσε αν πραγματοποιούνταν περισσότερες επαφές και ανταλλαγές μεταξύ των κινεζικών εταιρειών και της ελληνικής κυβέρνησης και των επιχειρηματιών της χώρας με σκοπό την εξοκείωση των δυνητικών επενδυτών με το οικονομικό, νομικό και κοινωνικό περιβάλλον της Ελλάδας.

— **Πόσο σημαντικά είναι η ελληνική ναυτιλία για τις διμερείς σχέσεις;**

— Η σινοελληνική συνεργασία στη ναυτιλία έχει γνωρίσει ιδιαίτερη ανάπτυξη χάρη σε μια σειρά από συμφωνίες. Οι δύο πλευρές συνήψαν μια τέτοια συμφωνία το 1996 και υπέγραψαν μνημόνιο για τις θαλάσσιες μεταφορές τον Ιούνιο του 2010. Το 2011, Κίνα και Ελλάδα υπέγραψαν ένα σχέδιο δράσης και συνεργασίας, με σκοπό, μεταξύ άλλων, τη διευκόλυνση της ναυπηγικής πλοίων στην Κίνα για λογαριασμό Ελλήνων εφοπλιστών. Από το 2000 Έλληνες εφοπλιστές έχουν παραγγείλει πολλές εκατοντάδες εμπορικά πλοία, γεγονός που ωφέλησε επίσης τον ναυπηγικό κλάδο μας. Το 2010, μεσούσης της οικονομικής κρίσης, η κινεζική κυβέρνηση δημιούργησε ένα ταμείο 5 δισ. δολαρίων, με τη

βοήθεια του οποίου Έλληνες εφοπλιστές μπόρεσαν να ναυπηγήσουν νέα πλοία στην Κίνα. Σήμερα δε, με το νέο επενδυτικό πρόγραμμα της Cosco για τον ΟΛΠ, ανοίγονται νέοι ορίζοντες για τη σινοελληνική συνεργασία στον ναυπηγοεπισκευαστικό κλάδο.

— **Ποια είναι τα επόμενα βήματα στη διμερή οικονομική, πολιτική και πολιτιστική συνεργασία;**

— Η Κίνα και η Ελλάδα υπέγραψαν μνημόνιο συνεργασίας στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Μία Ζώνη, Ένας Δρόμος» το 2018, ενώ τον Απρίλιο του 2019 η Ελλάδα έγινε πλήρες μέλος της Πρωτοβουλίας 17+1, ενός μηχανισμού για τη συνεργασία των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης με την Κίνα. Αυτά τα δύο καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα συνεργασιών στο εμπόριο, στις επενδύσεις, στις υποδομές, στη γεωργία, στην επιστήμη και στην τεχνολογία, στον χρηματοοικονομικό τομέα, στη ναυτιλία, στις διαπροσωπικές ανταλλαγές κ.α.

Στην τρέχουσα συγκυρία, η ελληνική κυβέρνηση αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων, στη βελτίωση των υποδομών και στην ενίσχυση της διαπεριφερειακής διασύνδεσης. Η έμπρακτη συνεργασία αποτελεί τον κεντρικό άξονα των σχέσεών μας. Θα ενισχύσουμε περαιτέρω τη συνεργασία μας σε τομείς όπως οι υποδομές, οι μεταφορές, η ενέργεια, οι τηλεπικοινωνίες και ο χρηματοοικονομικός τομέας, ενώ θα προωθήσουμε περαιτέρω την επένδυση στο λιμάνι του Πειραιά και άλλα μεγάλα έργα. Η κινεζική πλευρά είναι επίσης πρόθυμη να εισάγει περισσότερα ποιοτικά ελληνικά γεωργικά προϊόντα, στηρίζοντας έτσι την ανάπτυξη του διμερούς εμπορίου. Οι πολιτιστικές και διαπροσωπικές ανταλλαγές ανάμεσα στις δύο χώρες χαρακτηρίζονται ανάκαθεν από ζωντάνια και δυναμισμό. Προς αυτόν τον σκοπό η κινεζική πλευρά θα ενισχύσει περαιτέρω τις διμερείς ανταλλαγές και τη συνεργασία σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η επιστήμη και η τεχνολογία, οι δεξαμενές σκέψης (think tanks), τα ΜΜΕ, και ο τουρισμός.

Ταυτόχρονας θα εμβαθύνουμε τη συνεργασία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αξιοποιώντας τα γερά θεμέλια που τέθηκαν στο Φόρουμ Σινοελληνικής Συνεργασίας στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, το οποίο πραγματοποιήθηκε τον περασμένο Μάιο στην Αθήνα. Υπάρχει μεγάλη ζήτηση για την εκμάθηση της κινεζικής γλώσσας· ελπίζουμε να ανοίξουν περισσότερα κέντρα εκμάθησης της γλώσσας μέσα στους επόμενους μήνες, ενώ θα ε-ξασφαλίσει συστηματικά και θεσμικά ότι ο λαός αποτελεί τον διακριστικό της χώρας, καθώς και ότι όλη η εξουσία του κράτους ανήκει στον λαό. Στην Κίνα, από την τοπική αυτοδιοίκηση έως την κεντρική κυβέρνηση, από τις λαϊκές επιτροπές, τις τοπικές κυβερνήσεις έως και τις επιτροπές της Πολιτικής Συμβουλευτικής Διάσκεψης του Κινεζικού Λαού, όλα τα όργανα επιτελούν τις λειτουργίες τους και παίζουν τον δικό τους ρόλο στη διακυβέρνηση της χώρας. Σε εθνικό επίπεδο στις ετήσιες συνεδριάσεις του Εθνικού Λαϊκού Κογκρέσου και της Πολιτικής Συμβουλευτικής Διάσκεψης του Κινεζικού Λαού, περίπου 3.000 νομοθέτες και περισσότεροι από 2.000 πολιτικοί σύμβουλοι, όλοι εκλεγμένοι στις θέσεις τους, συνέρχονται στο Πεκίνο για να χτίσουν συναινέσεις και να συνυψώσουν τις γνώσεις τους με σκοπό την κατάθεση προτάσεων για την ανάπτυξη της χώρας. Ήδη, από την εποχή των μεταρρυθμίσεων και του ανοιγμάτων της τέσσερις δεκαετίες πριν, η Κίνα αποδίδει ολόένα και μεγαλύτερη σημασία στο κράτος δικαίου. Η κινεζική κυβέρνηση καταβάλλει κάθε προσπάθεια να αποτελεί το κράτος δικαίου το θεμέλιο που στηρίζει την κυβέρνηση, την κοινωνία και τη χώρα ολόκληρη. Οι αρχές του κράτους δικαίου συχνά ενσωματώνονται σε διάφορα κυβερνητικά έγγραφα που αφορούν τομείς όπως η διακυβέρνηση, η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η εθνική ασφάλεια, η καταπολέμηση της διαφθοράς κ.α.

Με σκληρή δουλειά γίναμε η δεύτερη οικονομία στον κόσμο

— **Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα σημαντικότερα επιτεύγματα της Κίνας μέχρι σήμερα;**

— Φέτος είναι η 70η επέτειος από την ίδρυση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Ο κινεζικός λαός έχει σημειώσει μεγάλα επιτεύγματα χάρη στην αυτοπεποίθηση και στη σκληρή δουλειά, καθιστώντας την Κίνα τη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο και βγάζοντας από τη φτώχεια περισσότερα από 800 εκατομμύρια ανθρώπους. Στα τέλη του 2020, θα έχουμε πλέον εξάλειψει την ακραία φτώχεια στην Κίνα και θα πετύχουμε ένα θαύμα στην ιστορία της ανάπτυξης και της καταπολέμησης της φτώχειας στον κόσμο. Οδευούμε επίσης προς την οικοδόμηση μιας κοινωνίας που θα απολαμβάνει επαρκή ευημερία από κάθε άποψη. Η ανάπτυξη της Κίνας είναι, όμως, αλληλένδετη με την παγκόσμια οικονομία και έχει προσφέρει μοναδικές ευκαιρίες σε όλους. Η Κίνα έχει διατηρήσει έναν ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης γύρω στο 7% τα τελευταία χρόνια, έχοντας μερίδιο μεγαλύτερο του 30% στην παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη και παραμένοντας πραγματικός κινητήρας της. Η Κίνα έχει επίσης συμβάλει ενεργά και σημαντικά στην παγκόσμια ειρήνη. Ως μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, η Κίνα συμμετέχει ενεργά στις εργασίες του σε όλες τις πτυχές και σε όλους τους τομείς και στηρίζει πλήρως τον ρόλο της. Κατά τις τελευταίες δεκαετίες προωθεί μια δίκαιη και λογική διεθνή πολιτική και οικονομική τάξη και έχει ανταλλάξει εμπειρίες ανάπτυξης με τον κόσμο. Η μεταρρύθμιση και το άνοιγμα της Κίνας συνεχίζονται εδώ και σαράντα χρόνια. Όπως έχει τονίσει επανειλημμένως ο πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ, η πόρτα της Κίνας δεν θα κλείσει ποτέ, αντίθετα θα ανοίξει σε όλο τον κόσμο. Πιστεύω ακράδαντα ότι μια πιο ανοικτή Κίνα που αλληλεπιδρά ενεργά με τον υπόλοιπο κόσμο θα φέρει περισσότερες ευκαιρίες και θα έχει ακόμα θετικότερη συμβολή στον κόσμο.

Μεταξύ 1992 και 2017, οι κινεζικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη αυξάνονταν κατά μέσον όρο 20,3% ετησίως, ταχύτερα δηλαδή από την αύξηση του ΑΕΠ την ίδια περίοδο.

Η οικονομία της Κίνας τριανταπλασιάστηκε κατά τη 40ετία, από το 1978 έως το 2018, καταγράφοντας μέση ετήσια ανάπτυξη 9,5%.

— **Ο κόσμος εξακολουθεί να θεωρεί την Κίνα βιομηχανική οικονομία. Όμως, αν εξετάσει κανείς την εικόνα της προσεκτικότερα, τα πράγματα φαίνονται διαφορετικά. Τι συμβαίνει;**

— Η κινεζική κυβέρνηση αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην καινοτομία και την έχει χαρακτηρίσει τον κυριότερο κινητήριο μοχλό ανάπτυξης. Η Κίνα σημειωσε ταχύτατη πρόοδο στον χώρο της καινοτομίας τις περασμένες δεκαετίες και πλέον αποτελεί έναν από τους πρωταγωνιστές του «κλαμπ των καινοτόμων κρατών». Μεταξύ του 1992 και του 2017, οι κινεζικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη αυξάνονταν κατά μέσον όρο 20,3% ετησίως, ταχύτερα δηλαδή από την αύξηση του ΑΕΠ την ίδια περίοδο. Το 2018 στην Κίνα απασχολούνταν 4,19 εκατ. άτομα στον χώρο της έρευνας, ενώ οι σχετικές δαπάνες ανήλθαν στα 286 δισ. δολ. ή 2,18% του ΑΕΠ. Δηλαδή είναι δεύτερη παγκοσμίως μετά τις ΗΠΑ. Φέτος υποβλήθηκαν 4,32 εκατ. αιτήσεις για δι-

πλώματα ευρεσιτεχνίας και η Κίνα κατέλαβε τη 14η θέση στην παγκόσμια κατάταξη καινοτομίας σύμφωνα με τον παγκόσμιο δείκτη καινοτομίας (Global Innovation Index - GII) που συντάσσει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας.

— **Πολλοί ηγέτες του κόσμου ζητούν περαιτέρω άνοιγμα της οικονομίας σας. Θα γίνει αυτό;**

— Πολλοί ηγέτες της Κίνας έχουν επανειλημμένως επιβεβαιώσει τη δέσμευσή της χώρας για άνοιγμα προς τα έξω. Το

κινεζικό κοινό γνωρίζει επίσης καλά ότι το μυστικό πίσω από το οικονομικό θαύμα της χώρας είναι η μεταρρύθμιση και το άνοιγμα. Η επιμονή στο άνοιγμα έχει προσδώσει εξαιρετικό δυναμισμό στην οικονομία και στην κοινωνία της Κίνας τις τελευταίες δεκαετίες. Η οικονομία τριανταπλασιάστηκε κατά την 40ετία, από το 1978 έως το 2018, καταγράφοντας μέση ετήσια ανάπτυξη 9,5%, πολύ υψηλότερη από τον παγκόσμιο μέσον όρο για την ίδια περίοδο. Όπως έχει δηλώσει επίσημα και ο πρόεδρος Σι, η Κίνα θα

συνεχίσει να γίνεται ολόένα και πιο ανοικτή, θα ενισχύσει το εξωτερικό εμπόριο και θα υποστηρίξει πολιτικές που προάγουν την ποιοτική απελευθέρωση των αγορών και τη διευκόλυνση των εμπορικών ανταλλαγών και επενδύσεων. Φέτος, η Κίνα έχει δηλώσει μία σειρά μέτρων με σκοπό τη διευκόλυνση των ξένων επενδύσεων. Ένα παράδειγμα: τον Μάρτιο το Εθνικό Λαϊκό Κογκρέσο της Κίνας υιοθέτησε έναν νέο νόμο περί ξένων επενδύσεων, η εφαρμογή του οποίου θα διευκολύνει περαιτέρω την πρόσβαση στην

αγορά ώστε να δημιουργηθεί ένα πιο φιλικό και ελκυστικό επιχειρηματικό περιβάλλον.

— **Τι απαντάτε σε αυτούς που ζητούν περισσότερο εκδημοκρατισμό της Κίνας;**

— Κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών η Κίνα εξέλιξε δυναμικά και με επιτυχία τη σοσιαλιστική δημοκρατία, εκφράζοντας πλήρως τη βούληση του λαού. Προσπάτησε τα δικαιώματα και τα συμφέροντά του, ενώ φρόντισε να εξασφαλίσει συστηματικά και θεσμικά ότι ο λαός αποτελεί τον διακριστικό της χώρας, καθώς και ότι όλη η εξουσία του κράτους ανήκει στον λαό. Στην Κίνα, από την τοπική αυτοδιοίκηση έως την κεντρική κυβέρνηση, από τις λαϊκές επιτροπές, τις τοπικές κυβερνήσεις έως και τις επιτροπές της Πολιτικής Συμβουλευτικής Διάσκεψης του Κινεζικού Λαού, όλα τα όργανα επιτελούν τις λειτουργίες τους και παίζουν τον δικό τους ρόλο στη διακυβέρνηση της χώρας. Σε εθνικό επίπεδο στις ετήσιες συνεδριάσεις του Εθνικού Λαϊκού Κογκρέσου και της Πολιτικής Συμβουλευτικής Διάσκεψης του Κινεζικού Λαού, περίπου 3.000 νομοθέτες και περισσότεροι από 2.000 πολιτικοί σύμβουλοι, όλοι εκλεγμένοι στις θέσεις τους, συνέρχονται στο Πεκίνο για να χτίσουν συναινέσεις και να συνυψώσουν τις γνώσεις τους με σκοπό την κατάθεση προτάσεων για την ανάπτυξη της χώρας. Ήδη, από την εποχή των μεταρρυθμίσεων και του ανοιγμάτων της τέσσερις δεκαετίες πριν, η Κίνα αποδίδει ολόένα και μεγαλύτερη σημασία στο κράτος δικαίου. Η κινεζική κυβέρνηση καταβάλλει κάθε προσπάθεια να αποτελεί το κράτος δικαίου το θεμέλιο που στηρίζει την κυβέρνηση, την κοινωνία και τη χώρα ολόκληρη. Οι αρχές του κράτους δικαίου συχνά ενσωματώνονται σε διάφορα κυβερνητικά έγγραφα που αφορούν τομείς όπως η διακυβέρνηση, η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η εθνική ασφάλεια, η καταπολέμηση της διαφθοράς κ.α.

NEA
ΣΕΙΡΑ

ΜΕΓΑΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Disney

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΥ ΡΟΜΑΝΟ ΣΚΑΡΠΑ

Οι αγαπημένοι ήρωες της Disney
έρχονται με την υπογραφή ενός θρύλου
του παγκόσμιου κόμικ.

Αυτή την Κυριακή μαζί με την Καθημερινή

Εσοδα μόλις 600 ευρώ ετησίως έχει η ΕΤΑΔ από κάθε ακίνητό της

Χαοτικό το καθεστώς αξιοποίησης της δημόσιας ακίνητης περιουσίας

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Παρά τις υψηλές προσδοκίες που καλλιεργήθηκαν κατά καιρούς, η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου παραμένει σε ιδιαίτερα χαμηλό επίπεδο. Η Εταιρεία Αξιοποίησης Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ) που έχει αναλάβει το μεγαλύτερο μέρος της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου, μπορεί φέτος να διένειμε μέρισμα ύψους 21 εκατ. ευρώ στον μοναδικό μέτοχό του το υπερταμείο, εντούτοις παρουσίασε για άλλη μια χρονιά πενιχρά έσοδα και κέρδη.

Τα έσοδα της κρατικής επιχείρησης μόλις που ξεπέρασαν τα 47 εκατ. ευρώ και τα καθαρά κέρδη τα 10 εκατ. ευρώ. Με βάση τα μεγέθη αυτά και με δεδομένο ότι κατέχει ή/και διαχειρίζεται περίπου 80.000 ακίνητα, η ΕΤΑΔ πέτυχε πέρυσι, κατά μέσον όρο, ετήσιο έσοδο 600 ευρώ από κάθε ακίνητό της. Το έσοδο αυτό δεν ξεπερνάει το μηνιαίο ενοίκιο μιας κατοικίας 100 τ.μ. στο κέντρο της Αθήνας.

Τα χαμηλά έσοδα είναι αποτέλεσμα

Το ετήσιο έσοδο που έχει η Εταιρεία Αξιοποίησης Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ) από κάθε ακίνητο που διαχειρίζεται δεν ξεπερνά το μηνιαίο ενοίκιο μιας κατοικίας 100 τ.μ. στο κέντρο της Αθήνας.

Ο οργανισμός διαχειρίζεται περίπου 80.000 ακίνητα.

της αχαρτογράφητης δημόσιας περιουσίας και του χαοτικού καθεστώτος στην αξιοποίηση της. Σχεδόν 10 χρόνια μετά το ξεσπάσμα της κρίσης που κατέστησε αναγκαία την εμπορική εκμετάλλευση της δημόσιας περιουσίας, ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί η ταυτοποίησή της. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της ΕΤΑΔ, από τα περίπου 80.000 ακίνητα που έχουν περιέλθει στην κατοχή της, για ένα μεγάλο μέρος των ακινήτων του χαρτοφυλακίου υπάρχει αβεβαιότητα ακόμη και ως προς τη δυνατότητα μεταβίβασης των συγκεκριμένων ακινήτων στην εταιρεία. Αυτό συμβαίνει, είτε επειδή πολλά ακίνητα ανήκουν ολικώς ή μερικώς στις εξαιρέσεις που προβλέπονται από τον νόμο, είτε γιατί υπάρχουν άλλα νομικά και τεχνικά

κωλύματα. Επίσης δεν είναι ακόμη γνωστό για ποιους εκ των τίτλων αυτών τα τυχόν κωλύματα μπορούν να ξεπεραστούν.

«Για αδιευκρίνιστο αριθμό ακινήτων», αναφέρεται χαρακτηριστικά στις οικονομικές καταστάσεις, «είναι αβέβαιο εάν η ΕΤΑΔ θα ασκεί τον έλεγχο, καθώς είτε ανήκουν μερικώς ή ολικώς στις εξαιρέσεις του νόμου, είτε υπάρχουν νομικά και τεχνικά κωλύματα που πρέπει να επιλυθούν και η έκβαση των οποίων είναι αβέβαιη, ενώ για μέρος αυτών η ύπαρξή τους είναι αβέβαιη ελλείψει στοιχείων. Περαιτέρω, καταλήγει, «δεν έχουν διενεργηθεί οι διαδικασίες μεταφοράς της κυριότητας στα κτηματολόγια και υποθηκοφυλακεία».

Μέσα στο 2018 η ΕΤΑΔ ταυτοποίησε επιπλέον 630 ακίνητα, η εύλογη αξία των

οποίων ανήλθε σε 62,7 εκατ. ευρώ. Ο αριθμός είναι πενιχρός μέσα στον τεράστιο αριθμό ακινήτων που καλείται να αξιοποιήσει, αφού με αυτόν τον ρυθμό θα χρειαστεί δεκάδες χρόνια για να ολοκληρώσει το έργο της ταυτοποίησης. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι οι νέες συμβάσεις που πέτυχε μέσα στο 2018 αποφέρουν επιπλέον ετήσια έσοδα μόλις 210.000 ευρώ. Για το 2019, η διοίκηση της ΕΤΑΔ υποσχεται περισσότερες ταυτοποιήσεις, χωρίς ωστόσο να τις προσδιορίσει.

Αλλά και στα ταυτοποιημένα ακίνητα υπάρχουν κακοδιαχείριση. Για παράδειγμα υπάρχουν ακίνητα που παραμένουν αδρανή επί χρόνια. Για τον λόγο αυτό, ορισμένα από αυτά τα διεκδικούν οι αρχικοί κάτοχοί τους. Πρόκειται για ακίνητα που

απαλλοτριώσε ο ΕΟΤ πριν από 20 ή 30 χρόνια για την υλοποίηση τουριστικών επενδύσεων, οι οποίες δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί.

Για τα ακίνητα αυτά, πολλοί πρώην ιδιοκτήτες τους έχουν υποβάλει δικαστικές προσφυγές ανάκλησης των απαλλοτριώσεων, με το επιχείρημα ότι η τουριστική τους αξιοποίηση δεν συντελέστηκε επί δεκαετίες. Ηδη το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει δικαιώσει ορισμένες τέτοιες προσφυγές και σε δύο περιπτώσεις (Παλιούρι Χαλκιδικής και Φανάρι Κομοτηνής) κάποιος κατάφερε να αποκτήσουν εκ νέου την κυριότητα των παλαιών ακινήτων τους. Και σύμφωνα με την ΕΤΑΔ, η επαναπόκτηση αυτής της κυριότητας πιθανώς να ήταν ακόμη μεγαλύτερη, αν οι πρώην ιδιοκτήτες των ακινήτων είχαν τη δυνατότητα αποζημίωσης του ΕΟΤ.

Αναφορικά με τα αποτελέσματα της ΕΤΑΔ για το 2018, σημειώνεται ότι είναι η πρώτη φορά που η εταιρεία διανέμει μέρισμα τα τελευταία δέκα χρόνια. Η διανομή όμως αυτή δεν αφορούσε τα κέρδη της χρήσης –η εταιρεία άλλωστε εμφάνισε συσσωρευμένες ζημιές που ξεπερνούν τα 130 εκατ. ευρώ– αλλά διανομή αποθεματικών που γίνεται με ειδική ρύθμιση η οποία ψηφίστηκε τον Απρίλιο του 2019. Μάλιστα, συγκλήθηκε έκτακτη Γ.Σ. των μετόχων της ΕΤΑΔ προκειμένου να διατεθεί το σχετικό μέρισμα με στόχο την τόνωση των εσόδων του υπερταμείου.

Επίσης, από τις οικονομικές καταστάσεις προκύπτει ότι οξύνεται η γνωστή δικαστική κόντρα μεταξύ ΕΤΑΔ και της εταιρείας Αττικός Ήλιος, συμπεριλαμβανομένης της οικογένειας Μαντωνανάκη. Η τελευταία υπέβαλε αγωγές και προσφυγές ύψους σχεδόν ενός δισ. ευρώ. Μόνον στο α' εξάμηνο του 2019 η χρεοκοπημένη εταιρεία που διαχειρίζεται το Grand Resort Lagonissi, έχει υποβάλει προσφυγές διαιτησίας ύψους 500 εκατ. Η διοίκηση της ΕΤΑΔ αναφέρει ότι οι προσφυγές αυτές έχουν μεγάλες επικαλύψεις, αλλά ταυτόχρονα έχει λάβει προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις ύψους 30 εκατ.

«Οδικός χάρτης» με τις νέες ευκαιρίες επενδύσεων στην Ελλάδα

Εκπρόσωποι επενδυτικών κεφαλαίων και ιδιώτες επενδυτές συναντήθηκαν με κυβερνητικά στελέχη στη Συνάντηση Στρογγύλης Τραπέζης για Άμεσες Διεθνείς Επενδύσεις (Foreign Direct Investments Roundtable), που διοργάνωσε το Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών. Στη συνάντηση συζητήθηκε ο «οδικός χάρτης» με τις νέες ευκαιρίες επενδύσεων και ανάπτυξης στη χώρα μας και αποτέλεσε προπομπή της συζήτησης για τις άμεσες ξένες επενδύσεις, που θα πραγματοποιηθεί στο επόμενο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών 3 με 5 Μαρτίου.

Μεγάλη έμφαση άλλωστε δόθηκε από εκπροσώπους της κυβέρνησης στο νέο φορολογικό και στο αναπτυξιακό νομοσχέδιο, μέσω των οποίων η κυβέρνηση στοχεύει στο να αρθούν όλα τα εμπόδια για επενδύσεις-ορόσημο για τη χώρα, όπως αυτή του Ελληνικού. «Ευκολότερες, απλούστερες διαδικασίες, καταπολέμηση της γραφειοκρατίας, διαφάνεια και άμεση απόδοση της δικαιοσύνης» ήταν το βασικό μήνυμα που εξέπεμψαν τα μέλη της κυβέρνησης σε ό,τι αφορά την προσέλκυση των ξένων επενδύσεων, ενώ τονίστηκε πως πρόκειται για μια κυβέρνηση με «ισχυρή αυτοδυναμία, με ανθρώπους υπέρ των μεταρρυθμίσεων, που έχουν συγκεκριμένο σχέδιο σε στέρεες βάσεις». Στον τομέα του τουρισμού, μέλος της κυβέρνησης επισήμανε πως στόχος είναι να βελτιωθεί η ποιότητα του τουρισμού, ενώ παράλληλα ανέφερε πως δρομολογείται ένα στρατηγικό σχέδιο για την επόμενη δεκαετία, ώστε οι επενδυτές να γνωρίζουν ακριβώς τις προτεραιότητες για τη χώρα. Έμφαση θα δοθεί επίσης στο θέμα της αειφόρου ανάπτυξης. Η μείωση στη χρήση του λιγνίτη στο ενεργειακό «μείγμα» της χώρας, με παράλληλη αύξηση από το 18% στο 25% των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως το 2030, αποτελεί κεντρικό στόχο της κυβέρνησης στον τομέα της ενέργειας, μέλος της οποίας εξήγησε στους επενδυτές το σχέδιο ιδιωτικοποιήσεων των Δικτύων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και Παροχής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ). Στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου θα δοθεί έμφαση στη

χρήση φυσικού αερίου, καθώς, πέραν της Αλεξανδρουπόλιν, δρομολογούνται και άλλοι σταθμοί προορισμού και αποθήκευσης υδρογονανθράκων φυσικού αερίου (LNG). Η κυβέρνηση πρόκειται να εστιάσει στις συμπράξεις Δημοσίου - Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) για μεγάλα έργα, ενώ επιθυμεί η Ελληνική Επενδυτική Τράπεζα να γίνει αρωγός στην ανάπτυξη της χώρας. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της κυβέρνησης, το 2020 θα υπάρξει δημοσιονομικός χώρος 1,2 δισ. ευρώ, προκειμένου το 60%-70% να χρησιμοποιηθεί για την περαιτέρω μείωση των φόρων και των ασφαλιστικών εισφορών, ενώ έμφαση θα δοθεί στην ελάφρυνση των φόρων ως κίνητρο για επιχειρήσεις και επενδυτές, καθώς αυτό θα οδηγήσει τη χώρα σε έναν «ενάρετο κύκλο». Στον τομέα της ναυτιλίας, μέλος της κυβέρνησης ανέφερε πως στις επόμενες 15 ημέρες θα κατατεθεί σχέδιο για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των 10 περιφερειακών λιμένων της χώρας. Οι επενδυτές άκουσαν από εκπροσώπους της κυβέρνησης πως το σχέδιο για αδειοδότηση από ιδιώτες, που συμπεριλαμβάνεται στο αναπτυξιακό νομοσχέδιο, θα απλοποιήσει τις διαδικασίες για τις ξένες επενδύσεις, ενώ στόχος είναι η ολοκλήρωση του κτηματολογίου τα επόμενα 4 χρόνια, έτσι ώστε να υπάρχουν ψηφιακοί χάρτες για τους επενδυτές σε ό,τι αφορά τη χρήση γης. Κεντρικός επίσης στόχος είναι η επιστροφή νέων επιστημόνων στη χώρα, προκειμένου να αντιστραφεί το brain drain σε brain gain, μέσω της έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας. Ηδη δρομολογούνται κέντρα καινοτομίας για τη στέγαση και τη διευκόλυνση νεοφυών επιχειρήσεων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Εκπρόσωποι του ξένου διπλωματικού σώματος, μέσω των παρεμβάσεών τους, εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την ταχύτητα με την οποία η κυβέρνηση στις 75 πρώτες ημέρες της διακυβέρνησής της έχει ήδη ξεκινήσει να άρει τα εμπόδια, διευκολύνοντας την προσέλκυση ξένων επενδύσεων και τη δρομολόγηση νέων ιδιωτικοποιήσεων, ενώ έκκληση υπήρξε για την απλοποίηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών.

ΠΑΣΥΚΑΦ

ΤΡΕΧΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ
29 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2019
ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΜΙΑΝΤΟΥ
ώρα 9:30π.μ.

Ο ΠΑΣΥΚΑΦ σε συνεργασία με το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Σωματείο ΕΥ-ΖΗΝ διοργανώνουν για δεύτερη συνεχή χρονιά την ετήσια Φιλανθρωπική Αθλητική Ημερίδα, αφιερωμένη στη Θέκλα Αυγουστή.

‘Τρέχουμε για τη ζωή’

Οι συμμετέχοντες και όλοι οι επισκέπτες, θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν την κυπριακή φύση και να γευθούν τοπικά εδέσματα φτιαγμένα με αγάπη και μεράκι.

Αγώνισας δρόμου 12km
Αγώνισας δρόμου 5km
Παιδικός αγώνισας δρόμου 1km & 600m

Συμβολικό δυναμικό βόδιωμα 'Περπατώ για τη ζωή' στο μονοπάτι της Φύσης 'Λοιύματα των Αετών'

Η συμμετοχή σε όλους τους αγώνες είναι ΔΩΡΕΑΝ.

Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να συμβάλουν στη συγκέντρωση εισφορών είτε μέσω της ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας www.amiantos-face.com είτε με τη διάθεση κουπονιών του ΠΑΣΥΚΑΦ.

Για πληροφορίες καλέστε στο
25 747 750
99 672 904
99 457 600

77 77 19 86
www.pasykaf.org

Εγγραφές μπορούν να γίνουν και διαδικτυακά στο <http://www.amiantos-face.com>

Όλα τα έσοδα θα σταθούν στη Υψηλότερη και τα Πρωτόκολλα του ΠΑΣΥΚΑΦ.

Η εκδήλωση διοργανώνεται βάσει του νόμου για τα Πρωτόκολλα άρθρο 41.02 και 41.03 (Ν.ρ. 30(Ι) και 30(ΙΙ) του 2011) και είναι ανοικτή σε όλους.

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Θιαύρο
20
χρόνια
τέχνες

02/10/2019
ΤΕΤ 20:30

Εγώ,
ο Μάρκος
Βαμβακάρης

με τον ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Θεατρική Εταιρεία Στόα

Χορηγός

medpool

Χορηγός Επικοινωνίας

IK

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

77 77 77 45
rialto.com.cy

Η Σίλικον Βάλεϊ πάει στον ψυχίατρο

Στην ψυχανάλυση καταφεύγουν οι εργαζόμενοι στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας

Της **NELLIE BOWLES, THE NEW YORK TIMES**

Την τελευταία δεκαετία, οι εργαζόμενοι στη Σίλικον Βάλεϊ αυταπατώντο, ζώντας με την ψευδαίσθηση ότι έσωζαν τον κόσμο, μια αίσθηση που τους χάριζε αισιοδοξία και τους γέμιζε αυτοπεποίθηση. Τα πράγματα άλλαξαν, όμως, τα τελευταία δύο χρόνια, με τα αλλη-πάλληλα αρνητικά πρωτοσέλιδα στον Τύπο για την αλαζονεία και τη μιανθρωπία των «τιτάνων» της υψηλής τεχνολογίας.

Αναζητώντας ασφάλεια, οι γεμάτοι άγχος

Οι εταιρείες συνειδητοποιούν ότι τροφοδοτούν ορισμένες από τις χειρότερες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

εργαζόμενοι της Σίλικον Βάλεϊ κατέλαβαν το παλιό καταφύγιο των χίπις στο Εσαλεν, διείσδυσαν στο φεστιβάλ Burning Man, άρρισαν να ενδιαφέρονται για τα ψυχεδελικά ναρκωτικά και τον διαλογισμό. Ούτε αυτά, όμως, ήταν αρκετά. Σήμερα, οι εργαζόμενοι

στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας στο Σαν Φρανσίσκο αναγνώρισαν ότι πάσχουν από κάποιο αδιευκρίνιστο ψυχικό νόσημα και έκλεισαν ραντεβού με τον ψυχίατρο.

«Τα ερωτήματα που γείρονται στις ΗΠΑ στέρψαν από την εργασία στη Σίλικον Βάλεϊ την αρχική της αίγλη. Υπάρχει πολύ άγχος, ενώ οι εταιρείες συνειδητοποιούν ότι τροφοδοτούν ορισμένες από τις χειρότερες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων», λέει η Μέρεντιθ Ουίτακερ, η οποία παραιτήθηκε από τη θέση της ως αναλύτριας της Google τον Ιούνιο, εν μέρει ως διαμαρτυρία για τα συμβόλαια της εταιρείας με τον στρατό και τα ηθικά ερωτήματα γύρω από την τεχνική νομοσύνη.

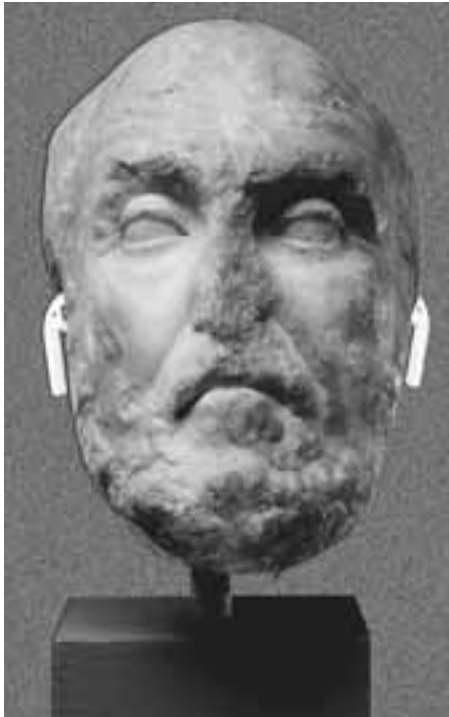
Η Σίλικον Βάλεϊ διαχειρίζεται το άγχος με τον τρόπο που γνωρίζει καλύτερα: καταφεύγοντας στην ψυχιατρική και στην ψυχανάλυση, με μεγαλύτερη ακόμη έμφαση στην τεχνολογία. «Οι καλύτεροι ψυχοθεραπευτές θα σε κάνουν καλά δέκα φορές ταχύτερα από ό,τι οι μέτριοι. Διαλέξαμε τους καλύτερους, τους προτεινόμενους με τα τεχνολογικά εργαλεία μας και σχεδίασαμε μια ιδανική εμπειρία», υπόσχεται μια εταιρεία ψυχικής υγιεινής στο Σαν Φρανσίσκο.

Η εταιρεία Kir, για παράδειγμα, ενθαρρύνει τους πελάτες της να συλλέγουν σπ-

μειώσεις αναφορικά με τη διάθεσή τους, τις οποίες μετατρέπει σε δεδομένα. Τα δεδομένα αυτά μπορεί όμως να αξιοποιηθούν ακόμη και για εμπορικούς στόχους. «Δεν υπάρχουν εγγυήσεις και μέτρα προστασίας για τις εταιρείες αυτές. Τα δεδομένα ψυχικής υγείας μπορεί να γίνουν αντικείμενο εμπορικής συναλλαγής», λέει η Ελίζαμπεθ Καζιούνας, του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης. Κάποιοι «προφήτες της καταστροφής» κάνουν λόγο ακόμη και για άγχη που προκαλούνται από τις σύγχρονες κοινωνικές τριβές.

Νέα τάση

Νέα τάση κατοικών στη βόρεια Καλιφόρνια αντιτίθεται, όμως, στην διαρκή ομφalosκόπηση. Οι οπαδοί της πιστεύουν ότι η παλιά, αισιόδοξη προσέγγιση στο έργο της υψηλής τεχνολογίας αποδείχθηκε παραδοσιακά αποτελεσματική. «Αισιοδοξία, φιλοδοξία και στρατολόγηση νέων ταλέντων. Η συνταγή αυτή θα είναι κατάλληλη και για τη δική σας νεοφυή εταιρεία; Ναί!», αναρωτήθηκε (και απάντησε ο ίδιος) σε μήνυμά του στο Twitter ο Πολ Γκράχαμ, συνιδρυτής της Y Combinator, η οποία βοηθάει τους ιδρυτές νέων εταιρειών του χώρου να αντιμετωγιστούν στις ασφυκτικές πιέσεις της αγοράς.

Δεν ακολουθούν τις αρχές των στωικών φιλοσόφων οι αγχώδεις και ψυχικά ασταθείς εργαζόμενοι της Σίλικον Βάλεϊ.

Δεν καταπολεμά την κατάθλιψη η σερτραλίνη

ΛΟΝΔΙΝΟ. Ανέκανο να αντιμετωπίσει τα συμπτώματα της κατάθλιψης αποδεικνύεται ένα από τα δημοφιλέστερα αντικαταθλιπτικά, σύμφωνα με νέα μεγάλη ιατρική μελέτη, η οποία διαπίστωσε ότι η δραστική ουσία σερτραλίνη, είδος SSRI, οδήγησε σε αμελτέτα βελτίωση της διάθεσης καταθλιπτικών ασθενών.

Η έρευνα, που δημοσιεύεται στην επιθεώρηση Lancet Psychiatry, ενισχύει τα ερωτήματα γύρω από την υπερσυνταγογράφηση αντικαταθλιπτικών. Ιατροί στη Βρετανία συνταγογραφούν αντικαταθλιπτικά φάρμακα σε 7,3 εκατ. ασθενείς τον χρόνο. Ελλείψει νέων φαρμάκων, όμως, οι συντάκτες της έρευνας συστήνουν στους ιατρούς να μην αλλάζουν τις θεραπευτικές πρακτικές τους, επισημαίνοντας ότι η σερτραλίνη έχει απο-

Χρειάζονται επείγοντως βελτιωμένες δραστικές ουσίες και πρέπει να γίνουν νέες, ενδελεχείς έρευνες στον συγκεκριμένο τομέα.

δειχθεί αποτελεσματική στην καταπολέμηση του άγχους, που συχνά συνοδεύει την κατάθλιψη.

«Η απροσδόκητη αυτή ανακάλυψη μας προκάλεσε σοκ. Η αρχική μας υπόθεση ήθελε τη σερτραλίνη να αντιμετωπίζει τα συμπτώματα της κατάθλιψης σε έξι εβδομάδες. Τα στοιχεία, όμως, διέψευσαν την εκτίμησή

μας. Χρειαζόμαστε επείγοντως βελτιωμένες δραστικές ουσίες κατά της κατάθλιψης και πρέπει να γίνουν νέες, ενδελεχείς έρευνες στον τομέα αυτόν», λέει ο καθηγητής του Πανεπιστημίου του Λονδίνου, Γκλιν Λιούις, μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα The Telegraph. Ο καθηγητής Λιούις εκτιμά πως η νέα και αποτελεσματικότερη γενιά αντικαταθλιπτικών μπορεί να βασίζεται σε ουσίες όπως η κεταμίνη, η ψιλοκυβίνη -θεωρούμενες σήμερα παράνομα ναρκωτικά- και τα αντιφλεγμονώδη. Περισσότεροι από 4 εκατ. άνθρωποι στη Βρετανία είναι καθημερινοί χρήστες συνταγογραφούμενων αντικαταθλιπτικών σκευασμάτων. Τα στοιχεία ιατρικών ενώσεων της χώρας δείχνουν ότι SSRI, όπως είναι η σερτραλίνη, αποτελούν το 54% των φαρμάκων που συνταγογραφούνται στη

χώρα. Ο επιστημονικός κόσμος αντέδρασε στα απροσδόκητα αποτελέσματα της έρευνας, επισημαίνοντας ότι κάποιοι από τους ασθενείς εμφάνιζαν ανεπισημάντα συμπτώματα κατάθλιψης, γεγονός που εξηγεί την αδυναμία της σερτραλίνης να ανακουφίσει τα συμπτώματά τους. Άλλοι επιστήμονες υπογραμμίζουν, ωστόσο, την επικίνδυνη ευκολία με την οποία οι ιατροί συνταγογραφούν αντικαταθλιπτικά φάρμακα. «Είναι σημαντικό να συνειδητοποιήσουμε ότι τα συμπτώματα άγχους είναι πολύ κοινά σε ασθενείς με κατάθλιψη. Η χορήγηση σερτραλίνης ανακουφίζει τις κρίσεις άγχους στους ασθενείς αυτούς, παρότι το σκεύασμα δεν μοιάζει αποτελεσματικό για την κατάθλιψη», λέει το μέλος της ερευνητικής ομάδας, δρ Τζέμα Λιούις.

REUTERS

Η χρονική αξία του χρήματος

Τι θα λέγατε αν κάποιος φίλος σας ζητούσε σήμερα να δανειστεί 1.000 Ευρώ με την προϋπόθεση να σας εξοφλήσει το ακριβές ποσό σε πέντε χρόνια;

Ας φανταστούμε ενός κερδοσκοπικού πιστωτικού οργανισμού με χιλιάδες πελάτες που επιθυμούν να δανειστούν διαφορετικά ποσά με τους ίδιους όρους όπως το πρώτο σενάριο δηλαδή να δανειστούν σήμερα και να αποπληρώσουν το ίδιο ποσό σε πέντε χρόνια. Πρέπει αυτό να θεωρείται ως λειτουργική υπηρεσία της Εταιρείας;

Η μικρή πιθανότητα μια θετικής απάντησης στην πρώτη περίπτωση εξαλείφεται στην δεύτερη περίπτωση όπου η κλίμακα επεκτείνεται στην οικονομία. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ακόμη και ένα παιδί δεν πρέπει να ασχολείται με μια συμφωνία που δεν έχει τίποτα να προσφέρει ή πιο κάτω ανάλυση στοχεύει να ξεκαθαρίσει τη βασική οικονομική αρχή πίσω από αυτή την ιδέα της Χρονικής Αξίας του Χρήματος, τη θεωρία που υποδεικνύει ότι η αξία του χρήματος τη παρούσα στιγμή υπερβαίνει την αξία του ίδιου ποσού κάποια μέρα στο μέλλον. Οι τρεις κινητήριες δυνάμεις που προκαλούν ανισορροπία στη μελλοντική και στην παρούσα εξίσωση είναι: ο πληθωρισμός, το κόστος ευκαιρίας και η έννοια ανταμοιβής του κινδύνου.

Για την καλύτερη επεξήγηση του πληθωρισμού χρησιμοποιείται μια πραγματική περίπτωση: Το 1967 στη περιοχή Πιτσμπουργκ στις ΗΠΑ, ο κ. Τζέιμς Ντελιγκάτι παρυσιάζει μία παραλλαγή του συνθησμένου χόμπιγουρκερ και το ονομάζει Aristocrat. Η ήταν τότε 45 σεντς. Πάνω από μισό αιώνα αργότερα, η τιμή αυξάνεται περίπου κατά το δέκαεφαπλάσιο και η αλυσίδα αποτελεί μία από τις πιο αναγνωρισμένες παγκοσμίως μάρκες. Το Big Mac κοστίζει σήμερα 3,99 Δολάρια στις ΗΠΑ. Ο κύριος καθοριστικός παράγοντας της αύξησης τιμών είναι η παράμετρος του πληθωρισμού. Ο πληθωρισμός με απλά λόγια, είναι ένα μέτρο του γενικού επιπέδου τιμών των αγαθών και υπηρεσιών στην οικονομία για μια περίοδο. Με ακόμη πιο απλά λόγια, αυτό που οδηγεί στον πληθωρισμό είναι η αναντιστοιχία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης αυτών των αγαθών και υπηρεσιών.

Ακόμη ένας καθοριστικός παράγοντας της χρονικής αξίας τους χρήματος είναι το κόστος ευκαιρίας που περιγράφει τη βασική

Λίνος Ζαμπάς
Ανώτερο Διοικητικό
Στέλεχος
K. Treppides & Co Ltd

σχέση μεταξύ σπανιότητας και επιλογής. Η ευκαιρία ή το εναλλακτικό κόστος ορίζεται ως η διαφορά του οφέλους που επιτυγχάνεται μεταξύ της επιλεγμένης χρήσης του διαθέσιμου χρήματος και την βέλτιστη χρήση του ίδιου ποσού. Όπως για παράδειγμα στην πρώτη παράγραφο. Δανείζοντας σε κάποιο 1.000 Ευρώ η ευκαιρία να επενδυθούν τα χρήματα με την υποτιθέμενη και εφικτή απόδοση του 5% ετησίως χάνεται. Έτσι για το πρώτο έτος το ποσό των 50 Ευρώ (1.000EUR@5%) θεωρείται ως η ευκαιρία που χάθηκε λόγω της επιλογής του άτοκου δανείου αφού το όφελος της εφαρμοσμένης επιλογής είναι μηδενικό για τον δανειστή. Η αρχή του κόστους ευκαιρίας έχει καθημερινή εφαρμογή σε κάθε λήψη αποφάσεων: αγορά αυτοκινήτου ή επένδυση σε κρατικά ομόλογα; Ένα μακρύ ταξίδι στο εξωτερικό ή τοκοφόρα αποταμίευση; Δείνω σε εστιατόριο ή οικονομία; Οι καθημερινές αποφάσεις που δεν λαμβάνονται υπόψη μπορούν να οδηγήσουν στη θεωρητική εξάλειψη του κόστους ευκαιρίας αν γίνει η πιο κερδοφόρα επιλογή.

Το τρίτο στοιχείο της οικονομικής αρχής της χρονικής αξίας του χρήματος είναι η ιδέα του κινδύνου έναντι ανταμοιβής. Στην κεντρική γλώσσα το ιδεόγραμμα για τον κίνδυνο έχει δύο συνιστώσες: τον κίνδυνο και της ευκαιρίας. Συνήθως η σχέση μεταξύ κινδύνου και επιστροφής απεικονίζεται μέσω μιας ανδικής καμπύλης αποδόσεων. Στο κόσμο των επενδύσεων μπορούν να διακριθούν τρία είδη συμμετεχόντων: ο συντηρητικός, ο αδιάφορος προς τον κίνδυνο και ο ριψοκίνδυνος. Η απόδοση που σημειώνεται από τους λάτρεις του ρίσκου είναι συνήθως υψηλότερη από την απόδοση που σημειώνεται από έναν ουδέτερο επενδυτή. Παρόλα αυτά είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι το διαφορετικό χαρακτηριστικό είναι το επίπεδο κινδύνου για το ίδιο ποσό απόδοσης. Λεπτομερέστερα μπορεί να υπάρχουν ε-

Στοιχεία Επικοινωνίας:
lzambas@treppides.com
www.treppides.com
Nicosia: Treppides Tower, Kafkasou 9, Aglantzia, CY 2112, Nicosia, Cyprus
Limassol: Kristellina Tower, 12 Arch. Makarios III Avenue, Mesa Geitonika, CY 4000 Limassol, Cyprus
London: 7 Milner Street, London SW3 2QA
Malta: Level 1, Somnium, Tower Road, Swatar, Birkirkara BKR 4012

LOVE
100.7FM
 98.1 & 105.7
 f t i n
 www.lovefm.com.cy

ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΥΛΑΚΤΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

10:00 - 13:00

Με περιορισμένη άνοδο έκλεισε το Χρηματιστήριο

Ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε 0,63% στις 868,01 μονάδες, με τζίρο 66,65 εκατ.

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Αντίδραση - «νεύρο» σημείωσε, χθες, το ελληνικό Χρηματιστήριο, με τον τζίρο να μη δίνει κάποια έντονη κινησιολογία στον αγοραστικό του τον Γενικό Δείκτη να κλείνει χαμηλότερα των 870 μονάδων μετά τις ισχυρές απώλειες της Δευτέρας. Το μεγαλύτερο μέρος των κερδών σημειώθηκε στο τελευταίο μισάωρο της συνεδρίασης, κατά το οποίο η κινησιολογία κάποιων χαρτοφυλακίων οδήγησε το Χ.Α. στα υψηλά ημέρας, με τη στήριξη να δίνεται κυρίως από τον τραπεζικό κλάδο και τη σημαντική υπεραπόδοση των ΕΤΕ και Eurobank. Πιέσεις, ωστόσο, ασκήθηκαν σε αρκετά blue chips με τα Ελληνικά Πετρέλαια (-1,29%) και την Aegean (-2,44%) να δέχονται τις μεγαλύτερες. Οι αναλύτες επισημαίνουν πως ο τζίρος δείχνει ότι οι επενδυτές τηρούν στάση αναμονής, με το Χ.Α. να κινείται στο τέμπο των διεθνών αγορών, ενώ τονίζουν πως χρειάζεται μεγαλύτερη συνολακτική δραστηριότητα για να δούμε ένα υψηλό.

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,63% στις 868,01 μονάδες, ενώ ο τίτλος διαμορφώθηκε στα 66,65 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλάς κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 0,73% στις 2.149,05 μονάδες, ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης υποχώρησε οριακά κατά 0,18% στις 1.338,95 μονάδες και ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε άνοδο 2,22% στις 822,92 μονάδες.

Η Εθνική και Eurobank υπεραπέδωσαν

Χρειάζεται μεγαλύτερη συναλλακτική δραστηριότητα για να δούμε νέα υψηλά στον Γενικό Δείκτη, εκτιμούν αναλυτές.

έναντι της αγοράς αλλά και του τραπεζικού κλάδου, σημειώνοντας άνοδο 3,24% και 2,94% αντίστοιχα, ενώ στο +1,54% έκλεισε η Πειραιώς και στο +1,19% η Alpha Bank. Αξίζει να σημειώσουμε πως την περασμένη εβδομάδα η JP Morgan είχε δηλώσει την προτίμησή της για την Εθνική και την Eurobank, σημειώνοντας πως οι μετοχές

Ο τζίρος δείχνει ότι οι επενδυτές τηρούν στάση αναμονής, με το Χ.Α. να κινείται στο τέμπο των διεθνών αγορών.

τους αποτελούν την καλύτερη επένδυση για το στόρι της ανάκαμψης του κλάδου.

Η υποχρέωση της Εθνικής Τράπεζας και της Eurobank οφείλεται και στην υποχώρηση των αρνητικών καθαρών θέσεων των short funds επί των μετοχών τους. Συγκεκριμένα, τα βρετανικό Oceanwood Capital Management έχει αρ-

χίσει αυτόν τον μήνα και αλλάζει τη στρατηγική του απέναντι στις ελληνικές τράπεζες. Επειτα από 19 συνεχείς αυξήσεις των short θέσων του στην Εθνική το διάστημα Ιανουαρίου-Αυγούστου, τον Σεπτέμβριο έχει αρχίσει και προχωρά σε μειώσεις των shorts του, από 2,1% στα τέλη του περασμένου μήνα στο 1,77%

πλέον, σύμφωνα με τα στοιχεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, ενώ και το Marshall Wace πριν από περίπου δέκα μέρες είχε επίσης υποχωρήσει ελαφρώς από τις θέσεις του στην ΕΤΕ. Παράλληλα, το Oceanwood μείωσε τις θέσεις του και στη Eurobank, στο 0,89%, από 0,99% που ήταν τον Ιούλιο.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

(Πηγή: Reuters)

New York/Νέα Υόρκη

Empire

Value and % change

Market %

3M COMPANY

35.08

-1.0074

ALTECA CORP

20.52

-3.662

ALLIANCE CORP

782.475

0.5364

ALTECA GROUP

41.0274

0.385

AMAZON COM

1746.69

-2.1627

AMER EXPRESS C

117.83

-0.3468

AMER INTL GRU

57.04

-0.4538

AMGEN

196.67

-0.7512

APPLE INC

218.12

-0.2743

AVON PRODUCTS

4.615

0.1081

BANK OF AMERIC

28.89

-2.1141

BAUXIT INTL INC

36.26

-0.6679

BOEING CO

376.32

-0.1913

BRISTOL MYERS

50.04

-0.9501

CAMPBELL SOUP

46.26

-0.8573

CATERPILLAR INC

126.09

-1.8144

CIGNA CORP

157.42

-0.7047

CHEVRON

122.6

-1.0408

CISCO SYSTEMS

49.13

-0.5868

CITICORP

67.0108

-2.2506

CYBEREAS

22.23

-1.561

COCA-COLA CO

54.158

-0.0078

COLGATE PALMOL

72.58

0.0275

DANAOS CORP

8.8

-1.9236

DIANA SHIPPING

3.36

0.0039

DOW INC

46.1027

-3.7721

DUPONT DE NEMO

70.47

-0.6345

ENTERGY CP

116.62

0.8562

EKELON CORP

48.595

-0.5899

EXXON MOBIL

70.9999

-1.5709

FEDER CORP

14.59

-1.4279

FORD MOTOR CO

9.19

-0.7642

INTL VOLS MACH

141.49

-0.4082

GENERAL DYNAM

185.425

-0.7308

GENERAL ELECT C

8.99

-3.7473

GOLDM SACHS GR

208.25

-2.4407

HALLIBURTON CO

19.52

-5.2887

HARTFORD FINL

60.4

0.3489

HP INC

18.215

-1.6469

HOME DEPOT INC

226.39

-0.0619

HONEYWELL INTL

165.39

-1.0407

INTEL CORP

49.83

-2.1032

JOHNSON JOHNS

131.67

-0.0531

JP MORGAN CHASE

117.41

-1.2365

LAZARD

34.49

-1.6258

MCDONALD'S COR

212.88

0.6334

MERCK & CO

64.035

-0.3851

MICROSOFT CP

137.3

-1.3224

JM COMPANY

165.04

-1.0314

MORGAN STANLEY

42.53

-2.3646

NIKE INC CL B

86.92

-0.8781

NORFOLK SOUTHE

183.01

1.9498

PFIZER INC

36.295

-0.0138

PROCTER & GAMM

127.88

0.5356

PIONEER AUTOM

194.43

-1.1741

ROCKWELL AUTOM

181.62

-1.5581

SCHLUMBERGER L

35.6225

-4.5261

SOUTHERN

61.905

0.9584

STEALTHTECH

3.06

-0.7868

TEKNO ENERGY

2.92

0

UNION CORP

7.33

-3.1704

UNITED TECH CP

130

-0.4938

UNITEDHEALTHG

227.86

-2.1463

US BANCORP

55.27

0.7364

VERIZON COMM

60.49

-0.7665

WALT DISNEY CO

131.7

-0.5738

WELLS FARGO & WELLS FARGO & WELLS FARGO & WELLS FARGO &

45.68

-0.5719

WELLS FARGO & WELLS FARGO & WELLS FARGO & WELLS FARGO &

118.46

0.7142

London/Athens

Empire

Value and % change

Market %

ANGLO AMERICAN

1831.1449

-2.063

A.B.FOOD

23.08

0.173

ADMIRAL GROUP

2136

0.047

ASHTAD GRH

2230

0.444

ANTOPALGASTA

806.13

-2.536

ATVIA PLC

3.82

0.036

ASTRAZECNE

7245

1.0446

BARCOCK INTL

5412

-2.557

BAE SYSTEMS

561.6

-2.5

BARCLAYS

1432.0239

-1.487

BRET AM TOBACC

2872

-1.803

BARRATT DEVULM

639.2

-1.144

BERKLEY GRP

4151

0.072

BFLIAND CO

562.8

-8.119

BUNZL

2075

0.145

BP

510.71681

-1.503

BURBERRY GRP

213.430966

-0.976

BT GROUP

174.96

-0.749

COCACOLA HBC A

2603

0

CARNIVAL

36.9775

0.75

CENTRAL

70.89772

-1.449

COMPASS GROUP

2073.36508

0.542

COCACOLA HBC A

214.76882

-0.483

CRH

2698

-0.443

DIXONS CARPHO

123.5

-0.081

DCC

7080

1.085

DOUGLAS

3272.4286

0.37

DIRECT LINE

300.9

1.717

EXPANION

2556.5

0.039

EASYTEC

1125.31631

1.803

FRESHWILL

741.42

0.319

GLENCORE

244.2

-1.947

GLAXOSMITHKIN

1700

0.842

HANSA

2946.80426

2.919

HAMMERSON H

275.90566

-0.836

HARGREAVES LS

2008

-0.986

HSBC HOLDINGS

611.67761

-0.261

INTL CONSOL AI

477.46631

1.379

INTERCONT HOTEL

5130.7071

0.962

ISI GROUP

1010.1097

0.134

IRIBARRANS

2200.95451

-3.334

INTL PROPERTIES

41.45

-1.444

INMAPSAT

579.8

0.378

INTERTEL GROUP

5439.48491

0.778

ITV

126.4

0.079

JOHNSON MATTHE

2985

-1.453

KINGSHIPPER

199.44077

-0.771

LAND SECS

832.38019

1.167

LEGAL & GENERA

241.8

-3.95

LLYDYS BANK GR

53.42039

-1.473

LONG STODD EDC

7751.2

0.876

MERLIN

432.5

-0.022

MARKS & SP

6200

-1.554

MONDI

1540

-1.155

NATIONAL GRID

864.47560

0.883

NEXT

5879.33233

-0.508

PROVIDENT FINC

479.62

-0.866

PRUDENTIAL

1419.09091

-1.56

PERSAMON

211

-0.189

PEARSON

859.81818

0.76

RECKIT INCORP

6395.44

1.065

ROYAL BANK SCO

205

-1.867

ROS A

2329.17647

-0.935

ROS B

2322.64245

-1.421

RELX

1918.466

0.771

RO TINTO

4214.5

-2.521

ROYAL MAIL R

233.06

0.072

ROLLS ROYCE PL

775.1

0.353

RSA INSURANCE G

522.8

-0.305

SAURIAN (SUE)

212.8149

-1.657

SCHROEDERS

3200

-0.703

SAGE GROUP

584.05552

1.674

ST JAMES'S PLAC

59.5

0.777

STEVENS GROUP

1575.5

1.058

SATHIANGHEW

1940.3

1.196

SPTS DRINT

277.01

0.347

SUE PLC

1213.1

0.537

STANDART CHART

675

-1.44

SEVERN TRENT

2089

0.385

THAVIS PERKINS

1335.3

-1.293

TESCO

240.28667

-0.333

TUI AG

946.7

6.457

TAYLOR WIMPEY

160.59635

1.717

UNILEVER

4904.3

0.376

UTIL UTILITIES

7.92

0.203

VODAFONE GROUP

160.2795

0.063

WPP PLC

994.36552

-0.563

WHITBREAD

4398.97913

-0.588

Zurich/Zupin

Empire

Value and % change

Market %

ABEILTON

71408

-1.17

BOCHMONT

7330

-0.44

GEORNT

4753

0.04

LAWRENCE COLM

4802

1.17

MONTEIRA

18169

0.05

ROO HOLDING

203.8

0.06

SONA

2947

-0.62

SWATCH GROUP

2638

-0.44

AKOZON

5438

-0.3

ALLIANTON

4343

0.41

CS GROUP

12306

-0.27

GRANDVILL

278

-0.22

NESTLE SA

1082

10

TRACONAZIN

0

0

SWISSCOM

4952

0

SWISSGON

82.8

-0.8

UBS GROUP

1188

-0.27

ZURICH FINANC

1945

6.27

Frankfurt/Μόναχφορν

Empire

Value and % change

Market %

ADIDAS N

273.9

1.3

ALLIANZ SE

209.95

-1.3

BAIF SE

62

-1.42

BAY MOT WEIRKE

63.68

-0.32

BEIERSDORF

10.84

0.19

BAYER NAG

65.96

0.11

COMMERZBANK

52.46

-0.05

CONTINENTAL AG

116.98

-1.02

DAMLER AG N

45.465

-0.775

DEUTSCHE BANK

6.91

-0.141

DEUTSCHE POST

29.88

0.006

Amsterdam/Αμστερνταμ

Empire

Value and % change

Market %

ALBERPUS

36.5

-0.08

AECON

3.747

-0.35

ABN AMRO BANK

18.255

0.41

AKZO NOBEL

80.352

0.41

KEIO

7080

0.57

ALITE EUROPE

6.424

5.09

ACCORHOTELS

1.178

-1.78

ASML HOLDING

225.15

-0.07

BOSKAL WESTIM

194.8

0.59

GALAPAGOS

143

-1.45

HEINEKEN

98.1

0.59

ING GROUP

9.41

-1.27

KONINKRIJKE DS

106.25

-0.42

KPN GRO

2.869

0.86

NN GROUP

32.27

0.06

KONINKRIJKE DS

106.25

-0.42

INCE

66.65

-0.74

RANDSTAD

65.08

-0.38

RELX

21.45

0.75

ROYAL DUTCH SH

26.405

-0.79

UNIBAIL RODAM

128.5

1.42

VORAK

45.93

0.39

WOLTERS KLUWER

65.2

1.46

Milano/Μιλάνο

Empire

Value and % change

Market %

A2A SPA

1.64

1.62

ATLANTIA

21.90

21.60

AZIMUT HDG

17.26

12.35

CR COMP

0.93

0.93

ENEL

6.77

6.68

EXOR

60.40

61.30

ENI

14.00

14.14

GENERALIASS

12.87

12.91

GEOR

1.25

1.26

INTESA SANPAOL

2.13

-0.49

MEDIASET

2.72

2.73

MEDIOBANCA

9.90

9.90

CS MEDIABANC

0.87

0.87

PRISMAN

19.95

19.80

SNAM

4.57

4.47

STMICROELECT

13.51

17.64

TELECOM ITALIA

0.51

0.51

Tokyo/Tókio

Empire

Value and % change

Market %

AJINOMOTO

2099

0.34

ASAHI GROUP HL

5377

1.34

ASTELLAS PHARM

152.5

0.49

CARREFOUR

4326

0.42

CANON INC

286.9

-2.23

CASIO COMPUTER

1650

0.79

CITIZEN WATCH

541

-0.73

CREDIT SAISON

1381

-0.43

DUNIA SEC GROUP

506

-0.43

SABARA

3036

0.03

FUJIFILM HOLDI

4895

-0.64

FUJITSU LTD

8775

-0.54

HINO MOTORS

929

-0.43

HITACHI

4090

2.63

HONDA MOTOR

2858.5

-1.62

KEIHOKU

2348

-0.13

KIZUKI MOTORS

1245

1.26

KAWASAKI HAVI

2399

0.77

KAUMIA CORP

1452

1.31

KEIO

7080

0.57

KOBE STEEL

578

-0.69

ARCELT MINOLTA

791

-1.44

ITEK

1281

0.31

MITSUBISHI UFG

566.2

-0.11

MITSUBISHI COR

2742.5

-0.63

MITSUBISHI ELE

1463

1.04

MITSUBISHI MOT

497

0

NEC CORPORATION

4545

-1.52

NIKON HDG

2500

-0.6

NIKON CORP

1391

-0.71

NIPPON SUZUKI

5377

-0.32

NISSAN MOTOR

702.2

-1

NOMURA HOLDING

463.6

-2.64

ANACAN HOLDING

4555

0

NIPPON PAPER I

1831

0

NTT DODOMO

2826

1.15

OBAYASHI CORP

1097

-1.18

ODAYU ELECTRA

2675

1.71

OH HOLDINGS

521

0

OSAKA GAS

2105

1.74

RICON CO LTD

1009

-1.54

SECOM

9877

0.65

SEVEN & HLDG

4208

1.59

SHARP CORP

1246

-0.95

SHIMIZU CORP

998

0.4

SHISEIDO

8752

0.17

SONY CORP

6414

0.05

SUMI

3789

-0.32

SUMITOMO CHEM

504

1

SUZUKI

661

0.3

TAISEI CORP

4910

0.6

TOICORPORATIO

9650

0.84

TOYOTA RYU

3650

0.41

TOYO MARINE H

6020

2.03

TORAY INDUSTRI

826.7

0.74

THIEN MICRO

5210

-0.95

TOYO INDOS LTD

1973

-0.9

TORAY INDUSTRI

826.7

0.74

TOSHIBA CORP

3405

-0.35

TOYOBRO

1437

-0.52

TOYOTA MOTOR C

7461

0.78

YAMAHA CORP

4805

-0.93

Paris/Παρίσι

Empire

Value and % change

Market %

ACCOR

38.97

0

AIR LIQUIDE

130.05

-0.1

ALSTOM

22.83

0.03

BNP PARIBAS

43.74

0.45

CAPESIM

106.30

0.1

CARREFOUR

16.04

-1.4

CASINO GUICHAR

46.35

1.47

CREDIT AGRICOL

101.90

-0.1

DANONE

10.05

0

DASSAULT SYSTE

18.95

-0.1

EDF

10.71

0.01

LOREAL

248.80

1.1

LVMH

370.05

0.17

LAFARGE S.C.

20.54

-1.4

MICHELIN

105.65

-0.17

PERNOD RICARD

100.20

0.1

PEUGEOT

72.92

-0.3

KEFING

458.30

0.1

SAATCHI GROUP

45.13

-0.4

RENAULT

34.49

-1.4

SAINT-GOBAIN

11.39

-0.9

SANOFI

37.99

0.17

SCHNEIDER ELEC

78.36

0.1

SOCIETE GENERA

25.01

-1.1

SOGENO

100.05

0

THALES

8.36

-0.1

TRIPLES

104.50

0.1

TOTAL

47.75

-0.1

VEOLIA ENVIRON

22.70

1.1

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΩΣ			
ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Μέση τιμή	Αγορά	Πώληση
ΔΟΛΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1003	1,1	1,1001
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4661	7,4653	7,467
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ - ΣΚΟΤΙΑΣ - Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,8815	0,8821	0,8823
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,6763	10,6609	10,6651
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ (100)	118,45	118,1	118,14
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0878	1,0867	1,0869
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	9,9225	9,9078	9,9131
ΔΟΛΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4586	1,4579	1,4585
ΔΟΛΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6189	1,6191	1,6197

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ			
ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Αγορά	Πώληση	
ΔΗΝΑΡΙΟ ΙΟΥΔΑΝΙΑΣ	0,7787	0,7811	
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	334,06	334,21	
ΔΗΝΑΡΙΟ ΜΠΑΛΧΕΝ	0,4144	0,415	
ΔΟΛΛΑΡΙΟ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,7394	1,7405	
ΔΟΛΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,5142	1,515	
ΔΟΛΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ-ΚΟΝΓΚ	8,6234	8,6269	
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΠΑΝΙΑΣ	137,1	137,3	
ΛΙΡΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ	17,8718	17,9883	
ΛΙΡΑ ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ	0,8844	0,8837	
ΛΙΡΑ ΣΥΡΙΑΣ	478,413	481,888	
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	6,2689	6,2733	
ΝΤΙΡΧΑΜ ΗΝ. ΑΡΑΒ. ΕΜΙΡΑΤΩΝ	4,0392	4,0414	
ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΟΥ ΑΦΡΙΚΗΣ	16,3999	16,4115	
ΡΙΑΛ ΚΑΤΑΡ	4,0049	4,0069	
ΡΙΑΛ ΟΜΑΝ	0,4232	0,4239	
ΛΙΡΑ ΣΑΟΥΔΙΚΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ	4,125	4,127	
ΣΕΚΕΛ Ή ΣΕΚΑΛΙΜ ΙΣΡΑΗΛ	3,8473	3,8519	
ΚΟΡΩΝΑ ΤΕΧΙΑΣ	25,86	25,871	

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ			
1/6/2019			
ΔΟΛΛΑΡΙΟ ΗΠΑ		1,1171	
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΟΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ		0,8828	
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ		7,4680	
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ		10,7600	

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ			
ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)			
ΠΑΛΔΙΑΣ ΚΟΙΝΗΣ		314,6	
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ		314,6	
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ		314,6	
ΠΩΛΗΣΗ		379,37	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ			ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)	Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
Γενικός Δείκτης	868,01	0.63	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	37.797.726	58,42%
FTSE Βιομηκ. προϊόντων	2661,51	0.27	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	6.735.174	10,41%
FTSE Ναυτιλιακών-Υλικών	2975,73	0.5	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.528.565	5,45%
FTSE Υγείας	0	0	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.003.971	3,10%
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	5037,19	-0.59	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1.842.633	2,85%
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	8953,79	0.18	ΔΥΝΑΜΙΣΤΗΡΙΑ	1.832.563	2,83%
FTSE Πρώτων Υλών	7794,38	0.47	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.790.830	2,77%
FTSE Τοξικών και Αντοχής	1652,07	-0.41	ΚΑΘΕΤΩΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	1.325.788	2,05%
FTSE Τεχνολογίας	1006,82	0.9	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.111.536	1,72%
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3526,04	0.63	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	870.952	1,35%
FTSE Τραπεζών	822,92	2.22	ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	853.192	1,32%
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	622,83	2.22	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	693.346	1,07%
FTSE Τροφίμων και Ποτών	11078,71	0.33	ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	502.377	0,78%
FTSE Υγείας	498,54	0	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	407.572	0,63%
FTSE Υψηλ. Κοντές Οφελείας	2842,89	0.47	ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	327.164	0,51%
FTSE Χημικών	9282,73	-0.99	ΥΔΡΕΥΣΗ	307.262	0,47%
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	1102,5	-0.4	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	284.115	0,44%
FTSE Χ.Α. LargeCap	2149,05	0.73	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	253.325	0,39%
FTSE Χ.Α. MidCap	1338,95	-0.18	ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	238.149	0,37%
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	534,23	0.7	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	227.839	0,35%
			ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	1.767.826	2,73%
			ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	64.701.905	

▲ 57

▼ 48

➡ 27

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ (ΚΟ)	5,060	6,75%	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	2,260	-3,42%
ΚΩΡΔΕΛΛΟΥ Χ. ΑΦΟΙ (ΚΟ)	0,520	4,00%	ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	13,680	-2,70%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2,800	3,24%	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,134	-2,62%
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	5,390	3,06%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	8,000	-2,44%
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	0,875	2,94%	ΚΑΡΕΛΙΑ (ΚΑ)	258,000	-2,27%
MLS ΠΑΝΟΡΦΟΡΙΚΗ (ΚΟ)	4,520	2,49%	BYTE COMPUTER (ΚΟ)	1,120	-1,75%
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	2,240	2,28%	ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	1,550	-1,59%
A.S. COMPANY (ΚΟ)	3,170	2,26%	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	1,815	-1,36%
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	1,080	1,89%	ΚΑΡΑΤΖΗ (ΚΟ)	7,500	-1,32%
ΚΤΗΜΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ (ΚΟ)	1,630	1,88%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	8,430	-1,29%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ		
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	11.785.438,37	1,05%
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	10.764.182,93	0,88%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	6.911.895,23	0,52%
ΟΤΕ (ΚΟ)	6.735.174,33	0,47%
ALPHA BANK (ΚΟ)	5.388.680,06	0,46%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	3.339.928,44	0,43%
ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.864.713,16	0,34%
MOTOR OIL (ΚΟ)	1.832.562,50	0,29%
ΔΕΗ (ΚΟ)	1.570.636,31	0,27%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	1.423.229,58	0,23%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.		ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
57.441,45	0,46%	64.701,91	20,30%	35.988,17	39,76%
(ΕΚΟΤ. ΕΥΡΩ)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	(ΧΙΛ. ΕΥΡΩ)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	(ΧΙΛ. ΤΕΜΑΧΙΟ)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	194	703	15.819
FTSE/Χ.Α. Large Cap	194	703	15.819
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.570	20.677	329.192
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	6	40	6.166
ALPHA BANK (ΚΟ)	210	3.378	55.531
ATTICA BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	2	7	7.445
CBCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	4	4	205
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	7	34	8.150
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	68	245	11.133
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	124	1.649	38.584
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	15	45	257
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4	4	200
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	28	97	9.640
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	2	10	2.434
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	42	117	1.865
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	8	30	3.457
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	7	104	3.718
JUMBO (ΚΟ)	17	17	481
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	16	53	1.724
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	114	4.256	72.974
MOTOR OIL (ΚΟ)	1	1	522
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	46	136	10.937
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	338	6.201	37.715
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	29	75	3.929
ΟΤΕ (ΚΟ)	18	106	2.740
ΟΛΠ (ΚΟ)	4	6	714
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	177	1.809	21.112
ΔΕΗ (ΚΟ)	242	2.045	16.742
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	16	104	4.960
TITAN CEMENT (ΚΑ)	1	2	26
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	24	102	5.831
Δικαιώματα σε Δείκτες	27	230	1.512
FTSE/Χ.Α. Large Cap	27	230	1.512
Δικαιώματα σε Μετοχές	29	167	677
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	29
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4	8	588
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	1
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	0
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1	1	19
ΔΕΗ (ΚΟ)	24	158	40
Συνολικά Δραστηριότητα	1.820	21.777	347.200

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 24 Σεπτεμβρίου 2019

	ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ											
Χρηματοοικονομικά											
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD		0.8000	0.8400	0.8079	-0.5400	12.467	0.8100	0.8400	0.8400	2.44
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc		1.4500	1.4700	1.4642	-0.6090	20.400	1.4660	1.4700	1.4640	-0.81
ΔΗΕΠ	ΔΗΜΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ)		0.4880	0.5000	0.4937	0.4100	22.885	0.4880	0.5100	0.5000	2.04
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)		0.0055	0.0085	0.0057	-0.0210	35.255	0.0060	0.0085	0.0065	8.33
Υπηρεσίες καταναλωτών											
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC		0.0540	0.0645	0.0603	0.7720	1.175.092	0.0550	0.0570	0.0555	2.78
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD		0.1120	0.1200	0.1123	-0.2720	7.883	0.1130	0.1200	0.1200	4.35
Τεχνολογία											
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD		1.2900	1.3000	1.2941	-0.5950	7.400	1.2700	1.2900	1.2900	-0.77
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ											
Χρηματοοικονομικά											
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.1980	0.2040		
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΑΦΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ		0.0640	0.0690	0.0653	0.1270	65.282	0.0640	0.0690	0.0670	4.69
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)							0.2120	0.2300		
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD		1.3000	1.3000	1.3000	0.0000	791	1.3000	1.3300	1.3000	0.00
ΚΟΖΑ	ΚΟΞΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)							0.0320	0.0000		
MINE	MINERBA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ							0.0200	0.0000		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.0150	0.0000		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)							0.0360	0.0000		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD							0.2160	0.2380		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΕΧ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)							0.0000	0.0950		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD		0.0090	0.0090	0.0090	-0.1000	6.005	0.0090	0.0000	0.0090	-10.00
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC							0.0000	0.1080		
ΚΑΕΠ	KARYEY ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)							0.0000	0.0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)		0.0015	0.0025	0.0018	0.0330	59.971	0.0015	0.0020	0.0025	66.67
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΡΝΕΙΣ (Σ)							0.0000	0.4160		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)							0.0000	0.8000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (Σ)							0.0000	0.0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)							0.0000	0.0280		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.0000	0.0095		
Υπηρεσίες καταναλωτών											
ΙΩΑΝ	CHRIS IOANNIDIS PUBLIC LTD (Σ)							0.0000	0.0000		
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD		1.0300	1.0600	1.0578	2.3510	10.800	1.0300	1.0600	1.0600	1.92
ΜΑΡΑ	MALLOPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD		0.1780	0.1820	0.1808	-0.1250	2.621	0.1780	0.1950	0.1780	-2.20
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΩΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)*							1.0100	0.0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD							0.0000	0.1400		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD		0.0210	0.0210	0.0210	0.0000	1.000	0.0210	0.0230	0.0210	0.00
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.1080	0.1160		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD		0.0615	0.0675	0.0630	0.1530	3.357	0.0625	0.0665	0.0675	9.76
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD							0.4920	0.0000		
ΝΤΟΔ	DOMI INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.0000	0.2500		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD							0.0000	0.7200		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD							0.0260	0.0285		
ΣΤΑΔ	STADEMOS HOTELS PLC (ΑΝ)							0.0000	0.0000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)							0.0000	0.0000		
ΧΑΞΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)							0.0000	0.0080		
Βιομηχανίες											
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)							0.0000	0.0575		
ΑΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)							0.5250	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD		0.4100	0.4100	0.4100	-0.0930	10.000	0.4060	0.4300	0.4100	0.00
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD							0.1000	0.0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ		2.3600	2.3600	2.3600	-0.0720	10.000	2.3400	2.3800	2.3600	0.00
Καταναλωτικά αγαθά											
ΣΤΟ	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD (Σ)		0.0100	0.0100	0.0100	0.0000	30.000	0.0100	0.0000	0.0100	0.00
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC							1.3500	1.4500		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ							0.0000	0.0000		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC							0.0000	0.6500		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD							0.2280	0.2380		
Βασικά υλικά											
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD		0.0760	0.0770	0.0769	-0.0090	5.500	0.0760	0.0000	0.0760	-1.30
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ											
Χρηματοοικονομικά											
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)							0.0810	0.0000		
ΛΙΒΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)							0.0000	1.1000		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)							0.0020	0.0000		
ΔΔΕΠ	ΔΙΔΩΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)							0.0005	0.0000		
ΕΛΕΠ	ELIMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)							0.0000	0.0000		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)							0.0000	0.0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)							0.0000	0.1880		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)							0.0000	0.0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)							0.0000	0.0000		
ΤΖΕΠ	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)							0.0005	0.0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)							0.0000	0.0000		
Υπηρεσίες καταναλωτών											
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ)							0.0000	0.0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)							0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά αγαθά											
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)							0.0000	0.0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ											
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ											
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1								47.5220	53.0000	
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2								49.0500	54.0000	
ΙΝΤΚΑΡΤ	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ομόλογο)							0.0000	0.0000		
ΙΝΤΚΑΡΤ2	Pulteney Bond Designated Activity Company (Ομόλογο)							0.0000	0.0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογο)							0.0000	0.0000		

Τελική ευθεία για Παγκόσμιο

Πρωταθλητές και πρωταθλήτριές μας μίλησαν για το μεγάλο ραντεβού του στίβου

Της ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ ΣΠΑΝΕΑ

Ο «βασιλιάς των Ολυμπιακών Αγώνων», ο στίβος, θα καλέσει για μία ακόμα φορά τους κορυφαίους αθλητές και αθλήτριές του από όλες τις χώρες σε ένα ακόμη παγκόσμιο πρωτάθλημα. Στις 27 Σεπτεμβρίου, στο στάδιο «Καλίφα» της Ντόκας, θα ανοίξει η αυλαία της διοργάνωσης με τη συμμετοχή 1.998 ανδρών και γυναικών από 209 χώρες. Ανάμεσα σε αυτούς και 15 πρωταθλητές μας, οι οποίοι έχουν αρχίσει ήδη να μετρούν αντιστροφή για την ώρα που θα βρεθούν στον αγωνιστικό χώρο με στόχο τη διεκδίκηση διακρίσεων και χθες μίλησαν για το μεγάλο ραντεβού

Τεντόγλου: Στόχος μου είναι να πετύχω ατομικό ρεκόρ, καθώς πιστεύω ότι τα μέταλλα θα κριθούν σε μεγάλα άλματα.

στη Media Day σε κεντρικό ξενοδοχείο της Αθήνας.

Με στόχο να κρατήσει τον τίτλο της κορυφαίας αθλήτριας του κόσμου θα ταξιδέψει στην Ντόκα η Κατερίνα Στεφανίδη, η οποία είχε κατακτήσει το χρυσό στην αντιστοίχη διοργάνωση του 2017. Σύμφωνα με τις επιδόσεις των αγωνιζομένων, η χρυσή ολυμπιονίκης του Ρίο βρίσκεται στην 4η θέση στο επί κοντώ, με 4,83 μέτρα. Την κορυφαία επίδοση έχει η Τζεν Σουρ με 4,91 μ. «Είμαι σε καλή αγωνιστική κατάσταση. Θα διεκδικήσω το καλύτερο δυνατόν», υπογράμμισε η «Μεγάλη Αικατερίνη του στίβου». Στο επί κοντώ θα αγωνιστεί και η Νικόλ Κυριακοπούλου, η οποία, εξαιτίας του τραυματισμού της στο Ντάιαμοντ Λιγκ του Λονδίνου, δεν έχει υπερβεί αυτή τη σεζόν τα 4,72. «Τελικά, ίσως αυτό να μου βγει και σε καλό, γιατί ξεκουράστηκα. Είμαι έτοιμη να αγωνιστώ με αξιώσεις στο παγκόσμιο πρωτάθλημα. Με τον προπονητή μου δουλέψαμε μεθοδικά για να μην επιβαρύνω το πόδι μου και δηλώνω έτοιμη», δήλωσε η 33χρονη, η οποία ήταν 3η στη διοργάνωση του Πεκίνου, το 2015.

Στεφανίδη και Κυριακοπούλου δηλώνουν έτοιμες για μία ακόμη διάκριση στο επερχόμενο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Στίβου της Ντόκας, το οποίο αρχίζει την Παρασκευή.

Ένα παγκόσμιο μετάλλιο ανδρών που λείπει από τη συλλογή του θα διεκδικήσει ο Μίλτος Τεντόγλου. Στην κατάταξη με τις καλύτερες επιδόσεις στον κόσμο κατέχει την 5η θέση με 8,32 μ. Πρώτος είναι ο Γιαν Ετσεβάρια με 8,65 μ. «Είμαι σε πολύ καλή αγωνιστική κατάσταση, αλλά νομίζω πως θα είναι πολύ δύσκολο να νικήσω τον Ετσεβάρια. Οχι, όμως, ότι δεν θα το προσπαθήσω. Στόχος μου είναι να πετύχω ατομικό ρεκόρ, καθώς πιστεύω ότι τα μέταλλα θα κριθούν σε μεγάλα άλματα», υπογράμμισε ο άλτης.

Δυνατό θα είναι το διδυμό μας και στο ανδρικό επί κοντώ. Τόσο ο Κώστας Φιλίππιδης όσο και ο Εμμανουήλ Καραλής είναι αισιόδοξοι για καλές εμφανίσεις. Ο Φιλίππιδης έχει υπερβεί αυτή τη σεζόν τα 5,75 μ. και από τα άλματά του έχει δείξει ότι μπορεί να πάει και πιο ψηλά. Είναι από τους εμπειρότερους αθλητές μας, καθώς έχει αγωνιστεί σε πέντε παγκόσμια πρωταθλήματα. Το καλύτερο άλμα για τον νεαρό Καραλή φέτος ήταν στα 5,71 μ.

Στους έμπειρους αθλητές συγκαταλέ-

γεται και ο Κώστας Δουβαλίδης (13.46 στα 110 μ.). Με το εθνόσημο θα αγωνιστούν επίσης οι: Σφυροβολία: Χρήστος Φραντζεσκάκης, Μιχάλης Αναστασάκης, Σταματία Σκαρβέλη. 50 χλμ. βάδην: Αλέξανδρος Παπαμικαήλ, Αγγελική Μακρή. 200 μ.: Ραφαέλα Σπανουδάκη. 400 μ.: Ειρήνη Βασιλείου. Μαραθώνιος: Γκλόρια Πριβιλέσιο. 20 χλμ. βάδην: Αντιγόνη Ντρισμπιώτη.

Το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Στίβου της Ντόκας θα ολοκληρωθεί στις 6 Οκτωβρίου.

Ο Ναδάλ κρατάει... ενεργό τον Φέντερερ

Με τον νέο του θρίαμβο στο Φλάσινγκ Μέντσοуз της Νέας Υόρκης, ο «βασιλιάς του χώματος» Ράφα Ναδάλ απέδειξε ότι παραμένει κορυφαίος και σε άλλες επιφάνειες, απειλώντας πλέον το απόλυτο ρεκόρ κατάκτησης τουρνουά του Γκραν Σλαμ που κατέχει ο Ρότζερ Φέντερερ. Κι αυτό αναμένεται να χαρίσει έξτρα ενδιαφέρον στους φίλους του τένις.

Ο 33χρονος Ισπανός τενίστας συμπλήρωσε 19 τίτλους στα μεγάλα τουρνουά του κόσμου (Γουίμπλεντον, Ρολάν Γκαρός, Νέα Υόρκη και Μελβούρνη) φτάνοντας σε απόσταση... βολής τον Ελβετό Φέντερερ των 20 τίτλων.

Αυτό μάλιστα φέρεται να πείθει τον Φέντερερ να αναβάλει την αποχώρησή του από τα κορτ, σύμφωνα με τον βετεράνο πρωταθλητή και νυν τηλεσχολιαστή Ματς Βιλάντερ, ώστε να αποτρέψει την απώλεια του ρεκόρ του: «Αυτό θα κάνει τον Φέντερερ να συνεχίσει να παίζει για τουλάχιστον δύο ακόμη χρόνια», είπε.

Ο Ναδάλ έχει ήδη το μεγαλύτερο μέρος της καριέρας του στη σκιά του Φέντερερ. Είναι μόνο στο Ρολάν Γκαρός που είναι ο απόλυτος κυρίαρχος, με 12 κατακτήσεις, εξ ου και «βασιλιάς του χώματος».

Κι όμως, στο Οπεν της Νέας Υόρκης έδειξε σπουδαία αντοχή για την ηλικία του, παλεύοντας επιτυχώς για σχεδόν πέντε ώρες μέσα στη ζέστη με έναν αρκετά νεότερο Δανιήλ Μεντβέντεφ. Η σκληρή δουλειά του Ισπανού εκτός κορτ, σε επίπεδο φυσικής κατάστασης, απέδωσε για μία ακόμη φορά.

Ο Ναδάλ δεν έχει το χάρισμα του Φέντερερ που κάνει τον Ελβετό δημοφιλέστατο. Δεν είναι ούτε πλακατζής σαν τον Νόβακ Τζόκοβιτς, ούτε σόουμαν σαν τον Γκαέλ Μονφίς. Δύσκολα τον συμπαθεί ένας ουδέτερος βλέποντάς τον συχνά αγγέλαστο να μάχεται σκληρά, αδυσώπητα με τη ρακέτα.

Ωστόσο, ο «Ράφα» έχει πολύ αξιόλογο φιλανθρωπικό έργο, κυρίως μέσω του ιδρύματος που φέρει το όνομά του, έχοντας ενισχύσει την ανέγερση σχολείων όχι μόνο στην

Ο 33χρονος Ισπανός Ναδάλ έχει κατακτήσει 19 τίτλους στα μεγάλα τουρνουά του κόσμου, φτάνοντας σε απόσταση... βολής από τον 38χρονο Ελβετό Φέντερερ των 20 τίτλων.

Ο Ισπανός τενίστας πλησίασε σε απόσταση αναπνοής τους τίτλους του Ελβετού.

Ισπανία αλλά και στο Μεξικό και στην Ινδία, πέρα από άλλες δωρεές. Όταν η ιδιαίτερη πατρίδα του, η Μαγιόρκα, πλημμύρισε, ο Ναδάλ στέγασε πλημμυροπαθείς και πήρε τη σκούπα να καθαρίσει τους δρόμους στη γειτονιά του. Με τα ίδια μπράτσα που σαρώνει και τους τίτλους.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

ΛΕΠΤΟ ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΟ ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ 15:00 - 22:00

ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΝ ΤΟΝ ΑΠΟΗΧΟ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΣΕΖΟΝ ΟΙ

ΜΑΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΖΑΒΟΣ

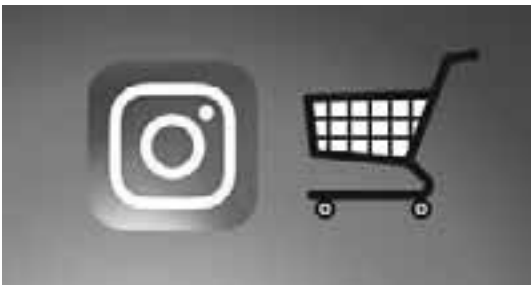
ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ

ΣΑΒΒΑΣ ΚΟΣΙΑΡΗΣ

GET IT ON
Google play

Download on the
App Store

LISTEN LIVE
24sports.com.cy

INSTAGRAM

Νέα σελίδα για το online shopping

Επιχειρηματική ευκαιρία προς εκμετάλλευση βρίσκουν στο Instagram κορυφαίοι οίκοι μόδας και εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο λιανικό εμπόριο. Πάνω από 20 κορυφαίες εταιρίες όπως οι Nike, Adidas, Uniqlo, Warby Parker, Outdoor Voices, Prada, Dior, Kylie Cosmetics, τεστάρουν την εφαρμογή για τις πωλήσεις απευθείας μέσω Instagram, εκτιμώντας ότι αυτό θα διευκολύνει τους καταναλωτές και θα εκτινάξει τους τζίρους τους. Άλλοι κολοσσοί όπως η Adidas και η Burberry ήδη συνεργάζονται με την πλατφόρμα για να κερδίσουν ένα μεγαλύτερο μερίδιο από το shopping μέσω social media στην τεράστια αγορά που ανοίγεται. Φυσικά υπάρχει ακόμα πολύς δρόμος λόγω κάποιων περιορισμών που έχει στο θέμα πωλήσεων το μέσο κοινωνικής δικτύωσης.

FACEBOOK

Εξαγόρασε την CTRL-Labs

Μια startup με βάση τη Νέα Υόρκη εξαγόρασε η εταιρεία Facebook. Η εταιρεία θα ενσωματωθεί στο τμήμα της Facebook Reality Labs ενώ στόχος είναι η δημιουργία ενός wristband το οποίο επιτρέπει τον έλεγχο των συσκευών από τους χρήστες. Ξένα δημοσιεύματα αναφέρουν ότι το κόστος της εξαγοράς ανήλθε στο ένα δισεκατομμύριο ευρώ. Το νέο πρόγραμμα wristband θα αποκοδικοποιεί τα σήματα αυτά και τα μετατρέπει σε ψηφιακό σήμα το οποίο θα κατανοεί μία συσκευή. Έτσι με τη βοήθεια μικρών κινήσεων το βραχιόλι θα ανιχνεύει την πρόθεση του χρήστη, όπως για παράδειγμα να αν θέλει να μοιραστεί μία φωτογραφία με κάποιον φίλο του.

GOOGLE

Επενδύει σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

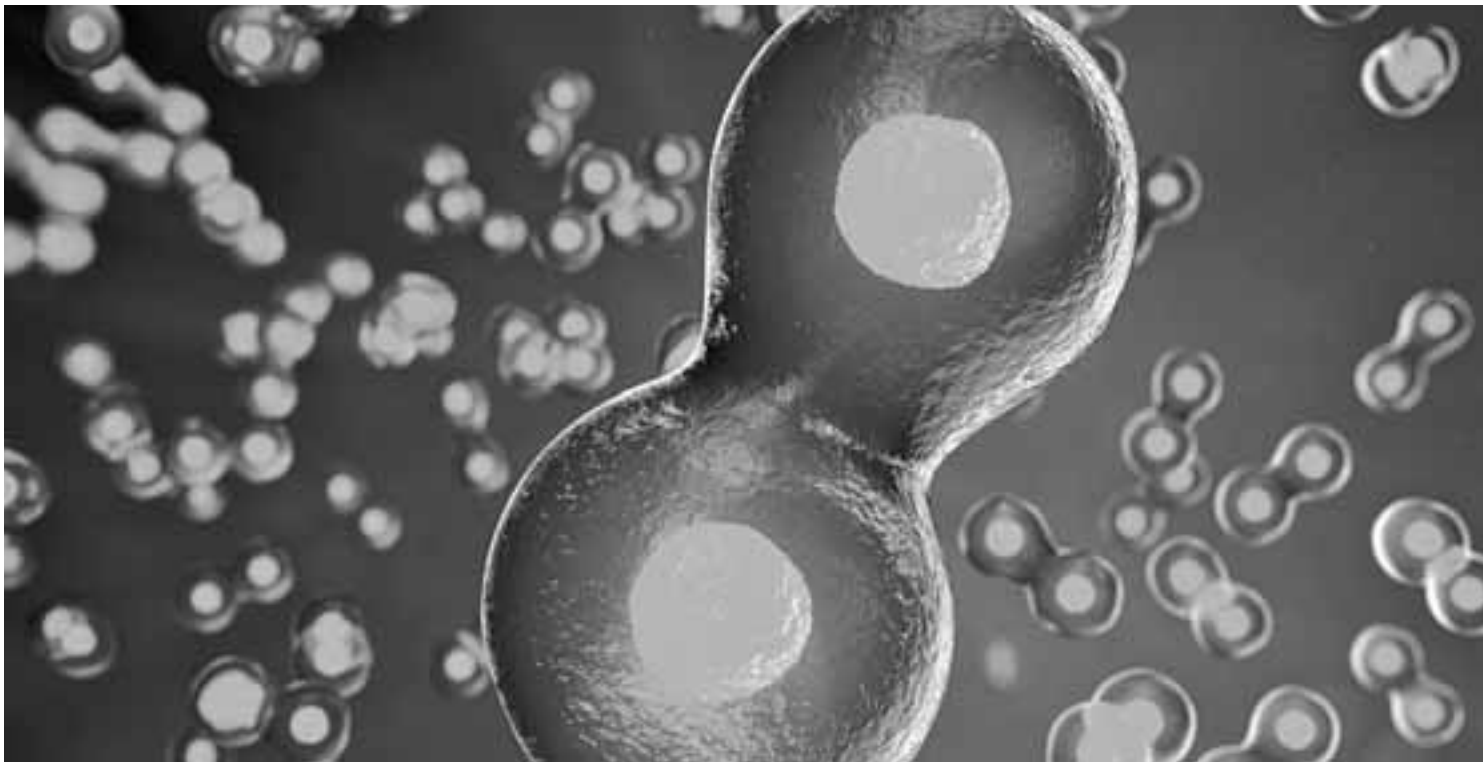
Μία από τις μεγαλύτερες εταιρικές αγορές ΑΠΕ πραγματοποιεί η Google. Η αγορά αυτή αφορά σε ένα πακέτο προμήθειας 1.600 μεγαβάτ που περιλαμβάνει 18 νέες ενεργειακές συμφωνίες. Συνολικά, οι συμφωνίες αυτές θα αυξήσουν το παγκόσμιο portfolio των συμβάσεων μας για αιολική και ηλιακή ενέργεια κατά τουλάχιστον 40%, δηλαδή στα 5.500 μεγαβάτ - ποσότητα που ισοδυναμεί με την απόδοση ενός εκατομμυρίου ηλιακών οροφών. Από τη στιγμή που θα ξεκινήσει η λειτουργία όλων αυτών των έργων, το portfolio μας για ενέργεια χωρίς εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, θα παράγει περισσότερη ηλεκτρική ενέργεια από πόλεις όπως η Ουάσινγκτον ή από χώρες όπως η Λιθουανία και η Ουρουγουάη. Οι νέες συμφωνίες που κάναμε θα δώσουν επίσης ώθηση στην κατασκευή έργων ενεργειακής υποδομής, αξίας άνω των 2 δισεκατομμυρίων δολαρίων, που θα περιλαμβάνουν εκατομμύρια ηλιακά πάνελ και εκατοντάδες ανεμογεννήτριες, κατανεμημένα σε τρεις ηπείρους.

CALL OF DUTY

Διαθέσιμο σε Android και iOS

Η Activision παίρνει δυναμικά στον χώρο των mobile games έχοντας στη φαρέτρα της το πασίγνωστο franchise Call of Duty με στόχο να προσελκύσει εκατομμύρια λάτρεις του παιχνιδιού. Το παιχνίδι θα είναι διαθέσιμο για συσκευές Android και iOS την 1η Οκτωβρίου 2019. Το παιχνίδι αναπτύσσει η Timi Studio θα είναι διαθέσιμο δωρεάν και θα λανσαριστεί σε όλες τις χώρες που έχουν πρόσβαση στα καταστήματα Google Play και App Store. Σε δηλώσεις του ο Chris Plummer, αντιπρόεδρος του τμήματος Mobile της Activision, ανέφερε ότι πρόκειται για την απόλυτη first person εμπειρία στις φορητές συσκευές με το Call of Duty. «Συνδυάζουμε ορισμένα από τα καλύτερα κομμάτια της σειράς, όπως οι χάρτες Crash και Crossfire του Modern Warfare και οι Nuketown και Hijacked του Black Ops», σημείωσε.

Οι ρύποι της ατμόσφαιρας επηρεάζουν και το έμβρυο

Η ατμοσφαιρική ρύπανση συνδέεται με αυξημένο κίνδυνο πρόωρου τοκετού

Μικροσκοπικά αερομεταφερόμενα σωματίδια της αιθάλης (ακάθαρτα σωματίδια άνθρακα συνήθως από την καύση ορυκτών καυσίμων) μπορούν να διασχίσουν τον πλακούντα και να φθάσουν στην πλευρά του εμβρύου, σύμφωνα με μια νέα βελγική επιστημονική έρευνα. Είναι η πρώτη φορά που υπάρχουν βάσιμα στοιχεία πως αυτά τα σωματίδια των ρύπων του αέρα είναι σε θέση να φθάσουν στο εσωτερικό μέρος του πλακούντα που τρέφει το αναπτυσσόμενο έμβρυο.

Αυτό πιθανώς εξηγεί γιατί, όπως έχουν δείξει προηγούμενες μελέτες, η ατμοσφαιρική ρύπανση συνδέεται με αυξημένο κίνδυνο αποβολής της εγκύου, πρόωρου τοκετού και γέννησης λιποβαρών μωρού. Οι έγκυες καλά θα κάνουν, σύμφωνα με τους επιστήμονες, να αποφεύγουν δρόμους με μεγάλη κυκλοφορία οχημάτων και γενικότερα περιοχές με μεγάλη ατμοσφαιρική ρύπανση.

Ο πλακούντας περιλαμβάνει τον μπηκτικό (αποτελείται από ιστό της μήτρας) και τον εμβρυϊκό (από τον ίδιο ιστό που σχηματίζει το έμβρυο). Το οξυγόνο και οι θρεπτικές ουσίες από τον μπηκτικό

Οι μπητέρες που ζούσαν πολύ κοντά σε δρόμους με μεγάλη κυκλοφορία οχημάτων κατά την εγκυμοσύνη τους, είχαν τα υψηλότερα επίπεδα αιθάλης στον πλακούντα τους.

πλακούντα φθάνουν στον εμβρυϊκό και μεταφέρονται τελικά στο έμβρυο μέσω του ομφάλιου λώρου. Την ανάποδη διαδρομή ακολουθούν το διοξείδιο του άνθρακα και οι περιττές ουσίες που αποβάλλονται από το έμβρυο.

Είναι ήδη γνωστό ότι ουσίες όπως το αλκοόλ, η νικοτίνη του καπνού και ορισμένα φάρμακα μπορούν να διαπεράσουν τον πλακούντα και γι' αυτό δίνεται η συμβουλή στις εγκύους να τα αποφεύγουν. Η νέα έρευνα έρχεται να προσθέσει την αιθάλη σε αυτές τις ουσίες που μπορούν να διασχίσουν τον πλακούντα.

Οι ερευνητές, με επικεφαλής τον καθηγητή Τιμ Νάργουοτ του βελγικού Πανεπιστημίου Χάσελτ, που έκαναν τη σχετική δημοσίευση στο περιοδικό "Nature Communications", σύμφωνα με το BBC και το πρακτορείο Ροίτερς, μελέτησαν τους πλακούντες πέντε μωρών που είχαν γεννηθεί πρόωρα και 23 που είχαν γεννηθεί κανονικά.

Σε όλες τις περιπτώσεις - ανεξαρτήτως της διάρκειας της κύησης - ανιχνεύθηκαν σωματίδια αιθάλης και στις δύο πλευρές του πλακούντα, τόσο στον μπηκτικό όσο και στον εμβρυϊκό. Βρέθηκαν χιλιάδες τέτοια νανοσωματίδια σε κάθε κυβικό χιλιοστό ιστού του πλακούντα. Οι μπητέρες που ζούσαν πολύ κοντά σε δρόμους με μεγάλη κυκλοφορία οχημάτων και άρα είχαν εκτεθεί σε μεγαλύτερη ατμοσφαιρική ρύπανση κατά την εγκυμοσύνη τους, είχαν τα υψηλότερα επίπεδα αιθάλης στον πλακούντα τους (κατά μέσο όρο περίπου 20.000 σωματίδια ανά κυβικό χιλιοστό). Σαφώς μικρότερα (κατά μέσο όρο 10.000 σωματίδια ανά κυβικό χιλιοστό) ήταν τα επίπεδα αιθάλης στον πλακούντα

όσων εγκύων ζούσαν σε απόσταση μεγαλύτερη των 500 μέτρων από τέτοιους δρόμους. Οι επιστήμονες θεωρούν βέβαιο πλέον ότι η αιθάλη, που εισέρχεται στους πνεύμονες της γυναίκας, καταλήγει στον πλακούντα της. «Τα ευρήματά μας δείχνουν ότι το φράγμα του ανθρώπινου πλακούντα δεν είναι αδιαπέραστο για τα σωματίδια. Περαιτέρω έρευνα πρέπει να αποδείξει ότι τα σωματίδια όντως φθάνουν στο έμβρυο», δήλωσε ο δρ Νάργουοτ. Ήδη, οι ερευνητές έχουν ξεκινήσει αναλύσεις στο αίμα εμβρύων για να δουν κατά πόσο τα σωματίδια αιθάλης σχετίζονται με βλάβες στο εμβρυϊκό DNA.

«Οι γυναίκες δεν πρέπει να γίνουν παρανοϊκές από φόβο ακόμη και να περπατήσουν στο δρόμο, αλλά πρέπει να σκεφτούν με ποιο τρόπο θα μειώσουν την έκθεσή τους στους ρύπους», δήλωσε ο καθηγητής Τζόνθαν Γκριγκ του Πανεπιστημίου Queen Mary του Λονδίνου. Το 90% του παγκόσμιου πληθυσμού ζει σε μέρη όπου η ρύπανση του αέρα ξεπερνά τις συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Ερχονται τα εμβόλια ακριβείας

Τα εμβόλια του μέλλοντος είναι αυτά τα οποία θα έχουν εξατομικευμένη δράση σε συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες αναμένεται δε να αναπτυχθούν και κυκλοφορήσουν στο μέλλον. Μέχρι όμως να κυκλοφορήσουν τα εμβόλια ακριβείας θα συνεχίζουν να γίνονται τα παραδοσιακά εμβόλια με τα οποία εμβολιάζονται όλες οι πληθυσμιακές ομάδες. Ήδη, γίνονται έρευνες για τη δημιουργία εμβολίων ακριβείας, αναφέρει ο καθηγητής Παιδιατρικής-Λοιμωξιολογίας, Εμμανουήλ Ρονλίδης, μιλώντας στο ΑΠΕ -ΜΠΕ στο περιθώριο του Συνεδρίου "Παιδιατρικές Ημέρες 2019", το οποίο συνδιοργανώνουν η Γ' Παιδιατρική Κλινική

Γίνονται έρευνες για αναβάθμιση των παραδοσιακών εμβολίων με νέα εξατομικευμένα.

του ΑΠΘ και η Παιδιατρική Εταιρεία Βορείου Ελλάδος και φέτος είναι αφιερωμένο στις λοιμώξεις. «Σήμερα για παράδειγμα το ίδιο εμβόλιο που κάνουμε σε ένα βρέφος το κάνουμε και σε έναν ενήλικα 65 ετών. Ο καθένας μπορεί να καταλάβει ότι διαφορετικά αντιδρά ο οργανισμός ενός βρέφους και διαφορετικά ενός ενήλικα. Ένας Εσκιμώος που ζει στον Βόρειο Πόλο δεν έχει το ίδιο ανοσοποιητικό σύστημα με έναν Αφρικανό που ζει σε υπερβολική ζέστη και επομένως μπορεί να έχει διαφορετική απόκριση στο εμβόλιο. Επίσης οι άνθρωποι στην Άπω Ανατολή έχουν διαφορετικά γονίδια από τους Καυκάσιους. Ακόμη και το φύλο (άντρας-γυναίκα, αγόρι-κορίτσι) έχει σχέση. Επίσης ένας υγιής ξενιστής και ένας ανοσο-

Η βάση της θεωρίας είναι ότι ο κάθε οργανισμός αντιδρά διαφορετικά στο ίδιο εμβόλιο. Για παράδειγμα, διαφορετικά αντιδρά ο οργανισμός ενός βρέφους και διαφορετικά ενός ενήλικα.

κατεσταλμένος δεν έχουν την ίδια απάντηση στο ίδιο εμβόλιο», επισημαίνει ο κ. Ρονλίδης, αναφερόμενος στα προβλήματα που υπάρχουν με τα παραδοσιακά εμβόλια για την πρόληψη λοιμωδών νοσημάτων.

«Με τις διάφορες μοριακές και βιολογικές μεθόδους που έχουμε σήμερα στη διάθεσή μας και γνωρίζοντας τα παρόμοια χαρακτηριστικά διαφόρων ομάδων ανθρώπων θα μπορούμε να πούμε ποιο εμβόλιο ακριβείας είναι κατάλληλο για αυτούς. Για αυτό και χαρακτηρίζονται ως εμβόλια ακριβείας. Όλα αυτά συζητούνται σήμερα, ήδη γίνεται έρευνα και υποτίθεται ότι στο μέλλον θα βγουν εμβόλια ακριβείας. Κι αυτό δεν είναι κάτι που είναι φανταστικό», προσθέτει ο κ. Ρονλίδης.

Στο ερώτημα εάν οι έρευνες για τα εμβόλια ακριβείας αφορούν κάποια συγκεκριμένα λοιμώδη νοσήματα, ο κ. Ρονλίδης απαντά ότι οι έρευνες προχωρούν με ταχύ ρυθμό και αναφέρει χαρακτηριστικά την έρευνα που γίνεται για εμβόλιο κατά της ελονοσίας, για την οποία ήδη υπάρχει τέτοιο εμβόλιο. Επίσης αναφέρει ότι γίνεται έρευνα για εμβόλιο κατά του ιού του Δυτικού Νείλου χωρίς να υπάρχει ακόμη εμβόλιο και επισημαίνει ότι έχει κυκλοφορήσει εμβόλιο για τον Έμπολα, το οποίο όμως δεν εφαρμόζεται σε όλους, παρά μόνο σε περιοχές που ενδημεί ο ιός Έμπολα.

Ο κ. Ρονλίδης επισημαίνει ότι σήμερα η ιατρική ακριβείας είναι μια τάση, τμήμα της οποίας αποτελούν τα φάρμακα ακριβείας και

τα εμβόλια ακριβείας. «Πιθανότατα σύντομα θα έχουμε τέτοια εμβόλια. Μέχρι να κυκλοφορήσουν τα εμβόλια ακριβείας, πρέπει να κάνουμε τα παραδοσιακά σύμφωνα με το εθνικό εμβολιαστικό πρόγραμμα», προσθέτει ο κ. Ρονλίδης.

Αναφέρει, τέλος, ότι γίνεται μεγάλη έρευνα για τη δημιουργία εμβολίων για την πρόληψη διαφόρων παθήσεων ενώ αναφέρει ως μεγάλη επιτυχία τα δύο εμβόλια κατά του καρκίνου που κυκλοφορούν εδώ και χρόνια, το εμβόλιο κατά της ηπατίτιδας Β, η οποία ευθύνεται για τον καρκίνο του ήπατος, και το εμβόλιο κατά του ιού των ανθρώπινων θηλωμάτων, ο οποίος εννοχοποιείται κυρίως για τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας.

MARKET PLACE

Νέα γευστική πρόταση με το γιαούρτι Λανίτης

Το «Γιαούρτι Λανίτης» είναι η νέα γευστική πρόταση της Α/φοι Λανίτη στους καταναλωτές που φιλοδοξεί να γίνει η νέα αγαπημένη συνήθεια των καταναλωτών μιας και αποτελεί ιδανική επιλογή για ένα μίνι γεύμα καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας. Τα τρία νέα προϊόντα, το «Γιαούρτι Λανίτης Στραγγιστό 10% λιπαρά», το «Γιαούρτι Λανίτης Στραγγιστό 3,5% λιπαρά» και το «Γιαούρτι Λανίτης Στραγγιστό 0% λιπαρά» διατηρούν τη φρεσκάδα των αγνών πρώτων υλών και προσφέρουν τα θρεπτικά συστατικά που χρειάζεται ο οργανισμός μας. «Η είσοδός μας στην αγορά του γιαουρτιού αποτελεί μια στρατηγική επιλογή για την εταιρεία, καλύπτοντας με αυτόν τον τρόπο τις ανάγκες του σύγχρονου καταναλωτή σε γαλακτοκομικά προϊόντα», δήλωσε η Κυριακή Μακρομάνη, Brand Manager της Λανίτης Γαλακτοκομικά.

70 χρόνια KEAN δημιουργίας γιόρτασε η KEAN

Τη συμπλήρωση 70 χρόνων από την ίδρυση της γιόρτασε η KEAN. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή, 13 Σεπτεμβρίου 2019, στον χώρο του εργοστασίου της KEAN στο παραλιακό μέτωπο της Λεμεσού. Κατά τη διάρκεια της βραδιάς παρουσιάστηκε η πολυσέλιδη, συλλεκτική έκδοση για την 70χρονη πορεία της εταιρείας, με πλούσιο φωτογραφικό υλικό ιστορικής αξίας. Η έκδοση, με τον τίτλο «Ξεφλουδίζοντας την Ιστορία», δημιουργήθηκε με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 70 χρόνων από την ίδρυση της εταιρείας και 100 χρόνων από τη γέννηση του ιδρυτή της, Τάκη Χριστοδούλου, με σκοπό να ταξιδέψει τον αναγνώστη σ' ένα κόσμο αδιάκοπης δημιουργίας, εμπνεύσεως και εξέλιξης. Η εορταστική ατμόσφαιρα κορυφώθηκε με πλούσιο καλλιτεχνικό πρόγραμμα, με την εμφάνιση του διακεκριμένου συνθέτη, στιχουργού και ερμηνευτή Διονύση Σαββόπουλου.

Primetel: Στηρίζει το έργο του ΠΑΣΥΚΑΦ

Η PrimeTel, έχοντας αναπτύξει μια στρατηγική κοινωνικής ευθύνης με βασικό πυλώνα τον άνθρωπο, προχωρά στην έναρξη κοινών δράσεων με τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Καρκινοπαθών και Φίλων (ΠΑΣΥΚΑΦ). Όπως έχει ήδη ανακοινωθεί, η PrimeTel θα στηρίξει έμπρακτα το έργο του ΠΑΣΥΚΑΦ για τα επόμενα πέντε χρόνια ως Τηλεπικοινωνιακός Χορηγός των εκστρατειών ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του Συνδέσμου. Πρώτη προγραμματισμένη δράση ήταν το Παιδικό Πανηγύρακι «Μαζί στη Ζωή», το οποίο πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 22 Σεπτεμβρίου 2019 στο Πάρκο Ακρόπολης, με όλα τα έσοδα να διατίθενται για την ενίσχυση των Υπηρεσιών και των Προγραμμάτων του ΠΑΣΥΚΑΦ. Στο πλαίσιο της 28ης Εκστρατείας Ενημέρωσης και Οικονομικής Ενίσχυσης, ο ΠΑΣΥΚΑΦ θα πραγματοποιήσει εκδηλώσεις σε όλες τις επαρχίες, καθώς και τον Παγκύπριο Οδικό Έρανο από τις 9-13 Οκτωβρίου.

Έριξε παραγάδι στην Ινδία ο Invest Cyprus

Πρωτοβουλία για σειρά προωθητικών δράσεων σε τρεις πόλεις της Ινδίας ανέλαβε ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων (Invest Cyprus). Η Ινδία είναι μία από τις σημαντικές αγορές -στόχους του Οργανισμού με βάση το στρατηγικό πλάνο που διαμορφώσε για το 2019 - 2021. Πρόκειται, άλλωστε, για μία τεράστια αγορά, η οποία ενώ παρουσιάζει μεγάλες προοπτικές για την προσέλκυση επενδύσεων στην Κύπρο, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν είχε εξερευνηθεί επαρκώς. Η αξιοποίηση των επενδυτικών ευκαιριών που προσφέρει η Ινδία και οι χώρες της Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ασίας, έχει τεθεί ψηλά στις προτεραιότητες του Invest Cyprus. Αντιπροσωπεία του Invest Cyprus, υπό τον Γενικό Διευθυντή του οργανισμού Πύργο Καμπανέλλα, πραγματοποιήσε κατά το τριήμερο 16-18 Σεπτεμβρίου roadshow με επισκέψεις στα γραφεία μεγάλων εταιρειών υψηλής τεχνολογίας στις πόλεις Bangalore και Pune.

Το ασχημόπαπο των αγορών έγινε και πάλι κύκνος για τα ξένα funds

Η Ελλάδα, το πιο αισιόδοξο επενδυτικό αφήγημα, το μήνυμα θεσμικών επενδυτών

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Η **ΕΛΛΑΔΑ** αποτελεί το πιο «αισιόδοξο επενδυτικό αφήγημα» και το μεγαλύτερο στόρι ανάκαμψης για τα ξένα χαρτοφυλάκια και τους διεθνείς διαχειριστές κεφαλαίων αυτή τη στιγμή.

Αυτό ήταν το «ισχυρότερο» μήνυμα που δόθηκε από το φετινό roadshow του Ελληνικού Χρηματιστηρίου στο Λονδίνο κατά τις συναντήσεις των funds και των διεθνών επενδυτικών τραπεζών με τον υπουργό Οικονομικών Χρήστο Σταϊκούρα και τα υψηλόβαθμα στελέχη ελληνικών επιχειρήσεων. Αυτό είναι το μήνυμα που δίνεται και από τις προβλέψεις και τις κινήσεις μεγάλων επενδυτικών οχημάτων, όπως αυτή της Blackstone Real Estate Partners Europe –ένα από τα ισχυρότερα

αμερικανικά funds– στον κλάδο του ελληνικού τουρισμού, αποδεικνύοντας πως η εμπιστοσύνη στο επενδυτικό περιβάλλον της Ελλάδας έχει επιστρέψει για τα καλά. Οι πρόσφατες επισκέψεις κορυφαίων επενδυτών στην Αθήνα, όπως του Ουίλμπορ Pos, ο οποίος είναι και υπουργός Εμπορίου των ΗΠΑ, και του Πρεμι Γουάτσα, επικεφαλής του επενδυτικού ομίλου Fairfax, καθώς και οι δηλώσεις του πρόεδρου των ΗΠΑ στην Ελλάδα Τζέφρεϊ Πιάιτ, σε πρόσφατο ενεργειακό φόρουμ ότι «τώρα είναι η ώρα για επενδύσεις στην Ελλάδα», σηματοδοτούν την αλλαγή στάσης των επενδυτικών κεφαλαίων για την Ελλάδα.

Η εμπιστοσύνη των επενδυτών για τις προοπτικές της χώρας αντικατοπτρίζεται ξεκάθαρα και στην πρωτοφανή «βουτιά» που έχουν σημειώσει οι αποδόσεις των

ελληνικών ομολόγων, με το 10ετές να τελεί υπό διαπραγμάτευση στο 1,3% από 4,4% στις αρχές του έτους, οδηγώντας έτσι στη βύθιση του κόστους δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου κατά 70% φέτος, λειαίνοντας το έδαφος για τη βελτίωση της βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους και για διαπραγμάτευση των στόχων για τα πλεονάσματα.

Όπως σημειώνει στην «Κ» ο Γενς Πίτερ Σόρενσεν, αναλυτής της αγοράς ομολόγων της Danske Bank, η επενδυτική βάση της Ελλάδας αναμένεται να διευρυνθεί σημαντικά, έτσι οι επενδυτές θέλουν να προλάβουν αυτή τη «στροφή» και να αγοράσουν «Ελλάδα» τώρα παρά αργότερα, όταν η χώρα επιστρέψει στους βασικούς διεθνείς δείκτες ομολόγων. Η διευρυνση της επενδυτικής βάσης είναι, όπως δείχνουν τα

πράγματα, «στοίχημα» που αναμένεται σύντομα να κερδηθεί από τη χώρα. «Ηρθε η στιγμή, όσοι έχουν μείνει εκτός, να αγοράσουν το σημαντικό οικονομικό στόρι της Ελλάδας», σημειώνει στην «Κ» ο επικεφαλής αναλυτής μακροοικονομικών της Nordea Asset Management Σερμπίστιν Γκάλι.

Ένα από τα σημαντικά στοιχεία του roadshow στο Λονδίνο είναι η επανεμφάνιση μεγάλων επενδυτών, όπως η Fidelity και η Henderson, οι οποίοι είχαν να δείξουν ενδιαφέρον για τη χώρα και να δώσουν «παρών» στα roadshows από το 2010. «Πολλοί επενδυτές αναφέρονται πλέον στο “αισιόδοξο στόρι” της Ελλάδας, καθώς θεωρούν πως η χώρα έχει γυρίσει σελίδα», όπως σημειώνει στην «Κ» αναλυτής που συμμετείχε στις επαφές

Ενα από τα σπουδαία στοιχεία του roadshow στο Λονδίνο ήταν η επανεμφάνιση μεγάλων επενδυτών, όπως η Fidelity και η Henderson, που είχαν να δείξουν ενδιαφέρον για τη χώρα και να δώσουν το «παρών» στις παρουσιάσεις από το 2010.

στο Λονδίνο. Παράλληλα, υπάρχει ισχυρό ενδιαφέρον για ελληνικές εταιρικές εκδόσεις λόγω των χαμηλών αποδόσεων στην αγορά ομολόγων, ενώ σε ό,τι αφορά τις τράπεζες, το κλίμα έχει σαφέστατα αλλάξει – η διάθεση από αρνητική έχει

γυρίσει σε θετική και από τη διαχείριση των προβληματικών δανείων, τη ρευστότητα και την επάρκεια κεφαλαίων, και οι επενδυτές εστιάζουν πλέον στο κομμάτι της μελλοντικής κερδοφορίας αλλά και της απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η Fed δεν προβλέπει νέα μείωση επιτοκίων το 2019

Σε συμφωνία με τις προσδοκίες της αγοράς, η αρμόδια επιτροπή για τη χάραξη της νομισματικής πολιτικής της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed) αποφάσισε στην προγραμματισμένη διήμερη συνεδρίαση που ολοκληρώθηκε την Τετάρτη, την περαιτέρω μείωση κατά 25 μονάδες βάσης στο παρεμβατικό επιτόκιο της, το οποίο διαμορφώθηκε στο εύρος του 1,75-2,00%. Η επίσημη ανακοίνωση δεν περιείχε σημαντικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με αυτή της προηγούμενης συνεδρίασης τον Ιούλιο, με τη Fed να υπογραμμίζει για ακόμη μία φορά ότι θα ενεργήσει όπως αρμόζει για τη διατήρηση της ανάκαμψης της οικονομικής δραστηριότητας. Μιλώντας στην καθημερινή συνέντευξη Τύπου, ο επικεφαλής Τζερόμι Πάουελ δικαιολόγησε την κίνηση στα επιτόκια με βάση την αυξημένη αβεβαιότητα αναφορικά με την εμπορική δραστηριότητα, την επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας και τις περιορισμένες πληθωριστικές πιέσεις. Σχετικά με την πορεία της νομισματικής πολιτικής, ο επικεφαλής της τράπεζας σημείωσε ότι αυτή θα εξαρτηθεί από τις εξελίξεις σχετικά με το εμπόριο και τα μακροοικονομικά στοιχεία των ΗΠΑ, αφήνοντας να εννοηθεί ότι η έκβαση του επόμενου γύρου των εμπορικών διαπραγματεύσεων μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας στις αρχές Οκτωβρίου στην Ουάσινγκτον έχει ιδιαίτερη σημασία. Σύμφωνα με τις αναθεωρημένες εκτιμήσεις της αρμόδιας επιτροπής, το ΑΕΠ των ΗΠΑ αναμένεται να σημειώσει ρυθμό αύξησης 2,2% το 2019 έναντι 2,1% προηγούμενης εκτίμησης πριν υποχωρήσει στο 2,0% το 2020, ενώ οι προβλέψεις για τον πληθωρισμό διατηρήθηκαν αμετάβλητες στο 1,5% το 2019 και 1,9% το 2020. Αναφορικά με την πορεία της νομισματικής πολιτικής, βάσει των νέων προβλέψεων των μελών της επιτροπής, η πλειοψηφία προβλέπει αμετάβλητα επιτόκια μέχρι το τέλος του έτους και μόνο 7 από τα 17 μέλη αναμένουν μία ακόμη μείωση 25 μ.β., ενώ κανένα μέλος δεν προβλέπει μείωση το 2020. Το γεγονός ότι, παρά τις εκτιμήσεις της πλειοψηφίας της αγοράς, η Fed δεν φαίνεται να βιάζεται να προχωρήσει σε περαιτέρω χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής άμεσα έδωσε κάποια στήριξη στο δολάριο ΗΠΑ, αν και περιορισμένη, με την ισοτιμία ευρώ/δολ. να καταγράφει απώλειες 0,3% εβδομαδιαίως στην αγορά της Ευρώπης την Παρασκευή, παραμένοντας όμως μέσα στο πρόσφατο διάστημα διαπραγματεύσης 1,1000-1,1100. Απώλειες σημείωσε το ευρώ και έναντι της στερλίνιας (0,4% σε εβδομαδιαία βάση), η οποία κέρδισε έδαφος σε σχέση με την πλειοψηφία των κύριων νομισμάτων, μετά τις δηλώσεις του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ, την Πέμπτη, ότι θα μπορούσε να επιτευχθεί μία συμφωνία για το Brexit μέχρι την 31η Οκτωβρίου, δηλώσεις που έρχονται σε αντίθεση με αυτές που έκανε λίγες ημέρες νωρίτερα πως ο κίνδυνος για έξοδο χωρίς συμφωνία είναι απολύτως υπαρκτός.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Νέα εμπειρία θέασης, όποτε τη θες

Καλωσόρισε στη νέα Cytavision. Τώρα, μπορείς να απολαμβάνεις το πιο ολοκληρωμένο αθλητικό και θεματικό περιεχόμενο, από την τηλεόραση, το smartphone, το tablet και τον υπολογιστή σου, όποτε και όπου σου θες. Νέα πλατφόρμα με αναβαθμισμένες διαδραστικές δυνατότητες, όπως:

- Cytavision Go
- Multiprofile
- Video Recording
- Catch-up TV
- Pause & Resume
- Instant Restart
- Picture-in-Picture/Multiview

Πάρε τον καινούργιο αποκωδικοποιητή εντελώς δωρεάν από τα καταστήματα Cyt (εκτός των malls και Φανερωμένης-Λάρνακα).

Μόθε περσιόστερα στο www.cyta.com.cy/tv ή κάλεσε στο Κέντρο Τηλεπληροφόρησης Cyt στο 132

Ερχονται σημαντικές συμφωνίες σε πολλούς κλάδους

Ψηλά στην ατζέντα των διεθνών funds βρέθηκε ο κλάδος των ακινήτων, ο οποίος αναμένεται να είναι ο μεγάλος κερδισμένος από την επιτάχυνση των επενδύσεων, καθώς και ο κλάδος του λιανικού εμπορίου. «Ερχονται deals σε ακίνητα, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αναδιάρθρωσεις εταιρειών και αποκρατικοποιήσεις», σημειώνει χαρακτηριστικά στην «Κ» υψηλόβαθμο στέλεχος ξένου επενδυτικού οίκου που συμμετείχε στο roadshow. «Μόνο με τα deals που φαίνεται να έρχονται στο τραπέζι, η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομία μπορεί να βρεθεί στο 3,5% το 2020», τονίζει δείχνοντας το θετικό κλίμα που υπάρχει αυτή τη στιγμή, αν και πολλοί αναλυτές αναφέρουν πως η επιβράδυνση της ανάπτυξης στην Ευρώπη αποτελεί ρίσκο και πρόκληση για την Ελλάδα. Η αγορά επίσης αναμένει και άλλες θετικές ειδήσεις από το ταξίδι του Κυριάκου Μητσοτάκη αυτή την εβδομάδα στις ΗΠΑ, όπου εκτός από τον Ουίλ. Ρος θα συναντηθεί με funds και επενδυτικές τράπεζες στο πλαίσιο του Global Business Forum του Bloomberg στο οποίο θα είναι ομιλητής και το «παρών» θα δώσουν πλην της Κριστίν Λαγκάρντ και άλλων αξιωματούχων, και υψηλόβαθμα στελέχη μεγάλων επενδυτικών τραπεζών όπως HSBC, JP Morgan, Goldman Sachs, BofA Merrill Lynch, BNP Paribas, Citigroup, αλλά και funds όπως BlackRock, Blackstone, Farallon, Franklin Templeton, Investec, Bain Capital, Paulson Institute, καθώς και του οίκου αξιολόγησης Moody's. Επίσης ο Έλληνας πρωθυπουργός –μεταξύ άλλων– θα βρεθεί σε συζήτηση στοργγυλές τραπεζής με Αμερικανούς CEO, την οποία θα συντονίζει ο Ντέιβιντ Σόλomon, διευθυντών συμβούλους της Goldman Sachs.

Η ανάκτηση της εμπιστοσύνης των ξένων επενδυτών δεν εκφράζεται μέσω δηλώσεων ή προθέσεων, αλλά μέσω σημαντικών τοποθετήσεων.

Νέες ζημιές στο ΧΑΚ την Τρίτη

Με αρνητικό πρόσημο έκλεισε και την Τρίτη το Χρηματιστήριο, στη δεύτερη πτωτική συνεδρία της εβδομάδας.

Ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε σε ποσοστό 0,54% κλείνοντας στις 66,17 μονάδες, ενώ ο Δείκτης FTSE/CySE 20 παρουσίασε πτώση 0,50%, κλείνοντας στις 39,90 μονάδες. Η αξία των συναλλαγών περιορίστηκε στις €139.327.

Ζημιές κατέγραψαν οι επιμέρους χρηματιστηριακοί δείκτες, με εξαίρεση τον τομέα των Ξενοδοχείων, που παρουσίασε άνοδο 0,19%.

Απώλειες παρουσίασαν οι Επενδυ-

Ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε σε ποσοστό 0,54% κλείνοντας στις 66,17 μονάδες.

τικές Εταιρείες με 1,68%, η Εναλλακτική Αγορά με 0,47% και η Κύρια Αγορά με 0,39%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €90.241 (πτώση

1,79% - τιμή κλεισίματος €1,42).

Ακολούθησαν οι μετοχές της Διημιτρα Επενδυτική με €14.836 (πτώση 0,81% - τιμή κλεισίματος €0,48), της LouisPLC με €9.371 (πτώση 4,39% - τιμή κλεισίματος €0,05), της Petrolina Holdings με €4.190 (πτώση 0,84% - τιμή κλεισίματος €1,05) και της Ellinas Finance PublicCo με €4.071 (άνοδος 0,84% - τιμή κλεισίματος €0,24).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, 10 κινήθηκαν ανοδικά, 10 πτωτικά και 3 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε σε 211.

Deloitte.

The 2019 Global Impact Report
10th consecutive year of growth

Download the report >

www.deloitte.com/cy/global-report

